

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

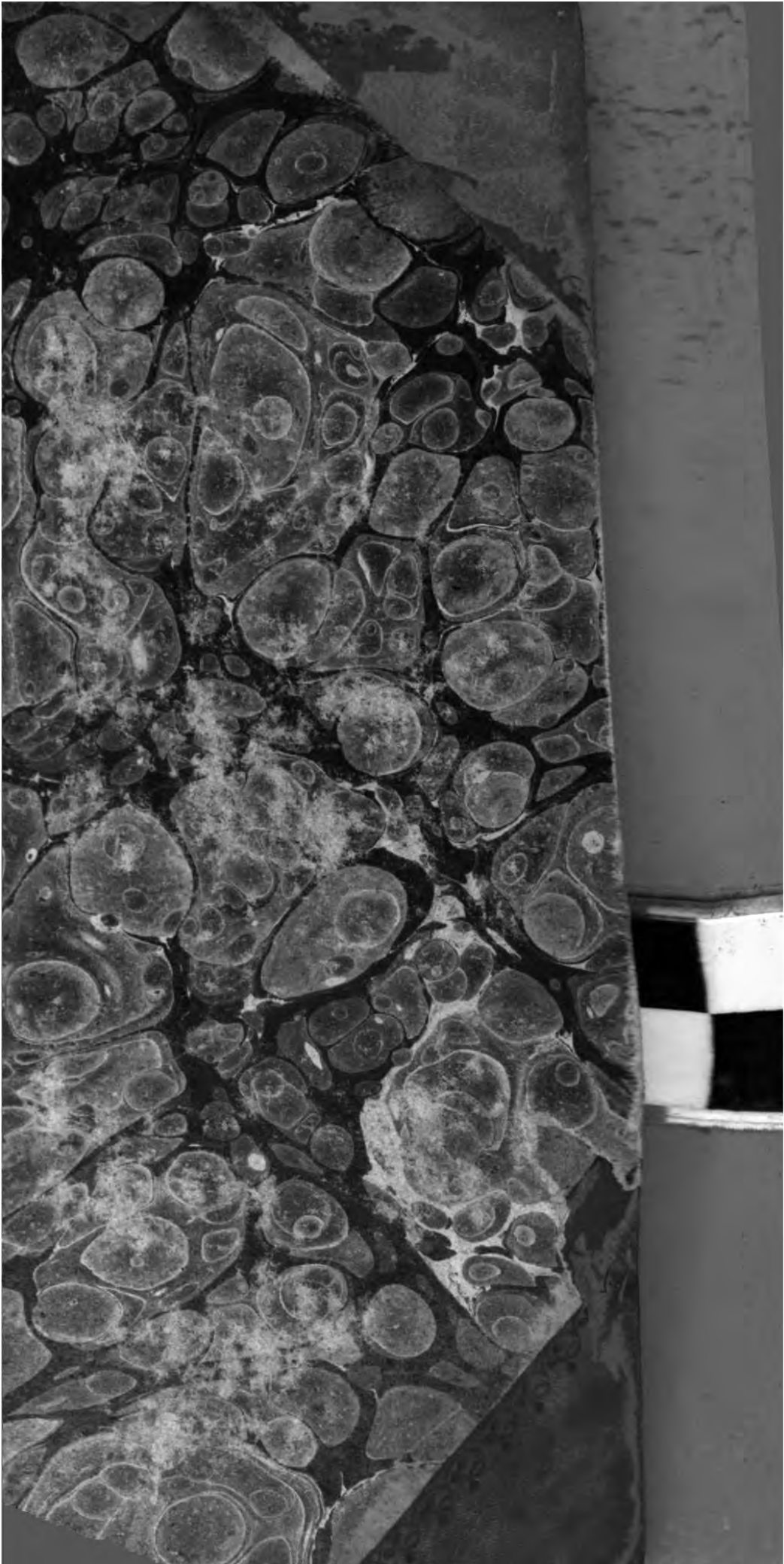
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

32.

229.

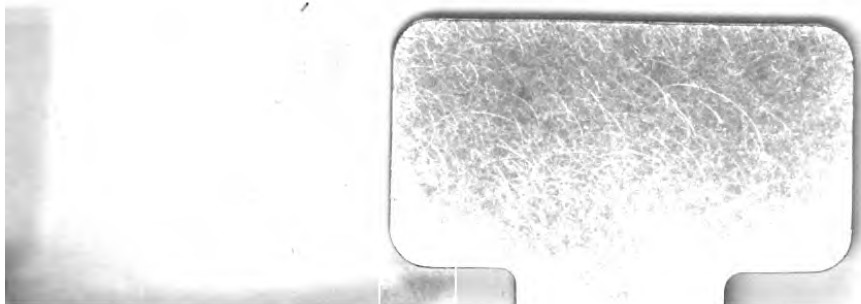

600010068L

BODLEIAN LIBRARY

OXFORD

**PLOTINI
AD GNOSTICOS**

LIBER.

GRAECE.

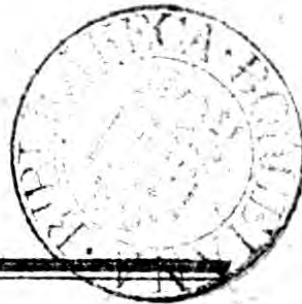
CASTIGATIUS EDIDIT

ATQVE

**NOTAS ET CODICIS MONACENSIS CCCCLIX
CUM EDITIONE BASILEENSI COLLATI VARIANTES
LECTIONES ADIECIT**

GEORGIUS ANTONIUS HEIGL

**PROFESSOR PHILOSOPHIAE IN REGIO LYCEO RATISBONENSI
ET REGII GYMNASII RECTOR.**

**RATISBONAE
APUD FRIDERICUM PUSTET.
MDCCCXXXII.**

229.

252.

ΠΛΩΤΙΝΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥΣ.

1. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐφάνη ἡμῖν ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἀπλή φύσις καὶ πρώτη (πᾶν γὰρ τὸ οὐ πρῶτον οὐχ ἀπλοῦν), καὶ οὐδὲν ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ ἐν τι, καὶ τοῦ ἐνὸς λεγομένου ἡ φύσις ἡ αὐτὴ (καὶ γὰρ αὕτη οὐκ ἄλλο εἶτα ἐν οὐδὲ τοῦτο ἄλλο εἶτα ἀγαθόν, ὅταν λέγωμεν τὸ ἐν καὶ ὅταν λέγωμεν τὰγαθόν), τὴν αὐτὴν δεῖ νομίζειν τὴν φύσιν καὶ μίαν λέγειν, οὐ κατηγοροῦντας ἐκείνης οὐδὲν, δηλοῦντας δὲ ἡμῖν αὐτοῖς ὡς οἶόν τε; καὶ τὸ πρῶτον δὲ οὕτως ὅτι ἀπλούστατον, καὶ τὸ αὐταρκές ὅτι οὐκ ἐκ πλειόνων (οὕτω γὰρ ἀναρτηθήσεται εἰς τὰ ἕξ ᾧγ), καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ ὅτι πᾶν τὸ ἐν ἄλλῳ καὶ παρ' ἄλλου. εἰ οὖν μηδὲ παρ' ἄλλου μηδὲ ἐν ἄλλῳ μηδὲ σύνθεσις μηδεμία, ἀνάγκη μηδὲν ὑπὲρ αὐτὸ εἶναι. 2. Οἱ τοίνυν δεῖ

ἐφ' ἑτέρας ἀρχὰς ἵεναι· ἀλλὰ τοῦτο
 προστησαμένους, εἶτα νοῦν μετ'
 αὐτό· καὶ τὸν νοῦν πρότερον, εἶτα
 ψυχὴν μετὰ νοῦν (αὕτη γὰρ τάξις
 κατὰ φύσιν)· μήτε πλείω τούτων τί-
 θεσθαι ἐν τῷ νοητῷ, μήτε ἐλάττω.
 εἰ γὰρ ἐλάττω, ἢ ψυχὴν καὶ νοῦν
 ταῦτόν φήσουσιν, ἢ νοῦν καὶ τὸ
 πρῶτον· ἀλλ' ὅτι ἕτερα ἀλλήλων,
 ἐδίχθη πολλαχῆ. 3. Λοιπὸν δὲ ἐπι-
 σκέψασθαι ἐν τῷ παρόντι, εἰ πλείω
 τῶν τριῶν τούτων. τίνες ἂν οὖν εἴεν
 φύσεις παρ' αὐτάς; 4. Τῆς γὰρ λεχθεί-
 σης οὕτως ἔχειν ἀρχῆς τῆς πάντων
 οὐδεὶς ἂν εὖροι ἀπλουστέραν οὐδὲ
 ἐπαναβεβηκυῖαν ἡντινοῦν. 5. Οὐ
 γὰρ δὴ τὴν μὲν δυνάμει τὴν δὲ
 ἐνεργείᾳ φήσουσι. γελοῖον γὰρ ἐν
 τοῖς ἐνεργείᾳ οὖσι καὶ αὐλοῖς τὸ δυνάμει
 καὶ ἐνεργείᾳ διαιρουμένους φύσεις ποιεῖ-
 σθαι πλείους. ἀλλ' οὐδ' ἐν τοῖς μετὰ
 ταῦτα. 6. Οὐδ' ἐπινοεῖν τὸν μὲν
 τινὰ νοῦν ἐν ἡσυχίᾳ τινὶ τὸν δὲ
 οἶον κινούμενον. τίς γὰρ ἡσυχία νοῦ;
 καὶ τίς κίνησις καὶ προφορὰ ἂν εἴη; (ἢ τίς
 ἀργία;) καὶ ἐπὶ ἕτερον τί ἔργον; ἔστι γὰρ οὕτως

ἔστι νοῦς, ἀεὶ ὡσαύτως ἐν ἐνεργείᾳ κείμενος ἐστῶση· κίνησις δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ αὐτὸν ψυχῆς ἤδη ἔργον καὶ λόγος ἀπ' αὐτοῦ εἰς ψυχὴν, ψυχὴν νοερὰν ποιῶν, οὐκ ἄλλην τινὰ μεταξὺ νοῦ καὶ ψυχῆς φύσιν. 7. Οὐ μὴν οὐδὲ διὰ τοῦτο πλείους νοῦς ποιεῖν, εἰ ὁ μὲν νοεῖ, ὁ δὲ νοεῖ ὅτι νοεῖ. καὶ γὰρ εἰ ἄλλο τὸ ἐν τῷ νῷ νοεῖν ἄλλο δὲ τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ, ἀλλ' οὖν μία προσβολή, οὐκ ἀναίσθητος τῶν ἐνεργημάτων ἑαυτῆς. γελοῖον γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀληθινοῦ νοῦ τοῦτο ὑπολαμβάνειν, ἀλλὰ πάντως γε ὁ αὐτὸς ἔσται τῷ ὅσπερ ἐνόει ὁ νοῶν ὅτι νοεῖ· εἰ δὲ μή, ὁ μὲν ἔστι νοῶν μόνον ὁ δὲ ὅτι νοεῖ νοῶν, ἄλλου ὄντος ἀπ' αὐτοῦ τοῦ νενοηκότος! 8. Ἄλλ' εἰ ἐπινοία φήσουσι, πρῶτον μὲν τῶν πλειόνων ὑποστάσεων ἀποστήσονται· ἔπειτα δεῖ σκοπεῖν, εἰ καὶ αἱ ἐπινοιαὶ χώραν ἔχουσι λαβεῖν. νοῦν νοῦντα μόνον, μὴ παρακολουθοῦντα δὲ ἑαυτῷ ὅτι νοεῖ! ὁ, καὶ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν εἰ γίνοιτο τῶν ἀεὶ ἐπιστατούντων ταῖς ὁρμαῖς καὶ ταῖς διανοήσεσιν, εἰ καὶ μετρίως σπουδαῖοι εἴμεν αἰτίαν ἀφροσύνης ἔχοι ἄν. ὅταν δὲ δῆ ὁ νοῦς ὁ ἀληθινὸς ἐν ταῖς

νοήσεσιν αὐτὸν νοῆ, καὶ μὴ ἔξωθεν ἢ τὸ νοητὸν αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ἢ καὶ τὸ νοητὸν, ἔξ ἀνάγκης ἐν τῷ νοεῖν ἔχει ἑαυτὸν, καὶ ὄρα ἑαυτὸν· ὄρων δὲ ἑαυτὸν, οὐκ ἀνοη-
ταίνοντα ἀλλὰ νοοῦντα ὄρα, ὥστε ἐν τῷ πρώτῳ νοεῖν ἔχει ἂν καὶ τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ ὡς ἐνόν. καὶ οὐδὲ τῇ ἐπινοίᾳ ἔχει διπλοῦν. εἰ δὲ καὶ αἰ νοῶν εἴη ὅπερ ἐστί, τίς χώρα τῇ ἐπινοίᾳ τῇ χωριζούσῃ τὸ νοεῖν ἀπὸ τοῦ νοεῖν ὅτι νοεῖ; εἰ δὲ δὴ καὶ ἑτέραν ἐπινοίαν τις τρίτην ἐπείσῃ, τὴν ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ τῇ λεγούσῃ νοεῖν ὅτι νοεῖ, τὴν λέγουσαν ὅτι νοεῖ ὅτι νοεῖ, ἔτι μᾶλλον καταφανὲς τὸ ἄτοπον. καὶ διὰ τί οὐκ εἰς ἄπειρον οὕτω; 9. Τὸν δὲ λόγον ὄντιν' ἂν τις ἀπὸ τοῦ νοῦ ποιῇ εἴτα γίνεσθαι ἐν τῇ ψυχῇ (ἄλλον ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου) ἵνα μεταξὺ ψυχῆς καὶ νοῦ ἢ οὗτος, ἀποστερήσει τὴν ψυχὴν τοῦ νοεῖν εἰ μὴ παρὰ τοῦ νοῦ κομιεῖται ἀλλὰ παρὰ ἄλλου τοῦ μεταξὺ, τοῦ λόγου, καὶ εἰδωλον λόγου ἀλλ' οὐ λόγον ἔξει, καὶ ὅλως καὶ οὐκ εἰδήσει νοῶν οὐδὲ ὅλως νοήσει. 10. Οὐ τοίνυν οὔτε πλείω τούτων, οὔτε ἐπινοίας περιττὰς ἐν ἐκείνοις ἅς οὐ δέχονται θετέον· ἀλλ' ἕνα νοῦν, τὸν αὐτὸν, ὡσαύτως ἔχοντα,

ἀκλινῇ πανταχῇ, μιμούμενον τὸν πατέρα
καθ' ὅσον οἶόν τε αὐτῷ. 11. Ψυχῆς
δὲ ἡμῶν τὸ μὲν αἰεὶ πρὸς ἐκείνοις,
τὸ δὲ πρὸς ταῦτα ἔχειν, τὸ δὲ ἐν μέσῳ
τούτων· φύσεως γὰρ οὔσης μιᾶς ἐν δυ-
νάμεσι πλείοσιν ὅτε μὲν τὴν πᾶσαν συμ-
φέρεσθαι τῷ ἀρίστῳ αὐτῆς καὶ τοῦ ὄντος,
ὅτε δὲ τὸ χεῖρον αὐτῆς καθελκυσθὲν συν-
ελκύσασθαι τὸ μέσον (τὸ γὰρ πᾶν αὐτῆς
οὐκ ἦν θέμις καθελκύσαι)· καὶ τοῦτο
συμβαίνει αὐτῇ τὸ πάθος ὅτι μὴ ἔμεινεν
ἐν τῷ καλλίστῳ, ὅπου ψυχὴ μείνασα (ἢ
μὴ μέρος μηδὲ ἧς ἡμεῖς τι μέρος) ἔδωκε
τῷ παντὶ σῶμά τε αὐτῷ τε ἔχειν
ὅσον δύναται παρ' αὐτῆς ἔχειν μέ-
νει τε ἀπραγμόνως αὐτῇ· οὐκ ἐκ
διανοίας διοικοῦσα οὐδέ τι διορ-
θουμένη ἀλλὰ τῇ εἰς τὸ πρὸ αὐτῆς
θέᾳ κατακοσμοῦσα δυνάμει θαυμαστῇ
(ὅσον γὰρ πρὸς αὐτῇ ἐστι, τόσον καλλίων
καὶ δυνατωτέρα)· κακεῖθεν ἔχουσα δίδωσι
τῷ μετ' αὐτὴν, καὶ ὡσπερ ἐλλάμπουσα
αἰεὶ ἐλλάμπεται· αἰεὶ οὖν ἐλλαμπομένη καὶ
διηνεκὲς ἔχουσα τὸ φῶς δίδωσιν εἰς τὰ
ἐφεξῆς, τὰ δὲ αἰεὶ συνέχεται καὶ ἄρδεται
τούτῳ τῷ φωτὶ καὶ ἀπολαύει τοῦ ζῆν.

καθόσον δύναται· ὥσπερ εἰ πυρὸς ἐν μέσῳ
 που κειμένου ἀλεαίνοντο οἷς οἶόν τε καίτοι
 τὸ πῦρ ἐστὶν ἐν μέτρῳ, ὅταν δὲ δυνάμεις
 μὴ μετρηθεῖσαι μὴ ἐκ τῶν ὄντων ὧσιν ἀνη-
 ρημένοι, πῶς οἶόν τε εἶναι μὲν μηδὲν δὲ
 αὐτῶν μεταλαμβάνειν; ἀλλ' ἀνάγκη ἕκασ-
 τον τὸ αὐτοῦ διδόναι καὶ ἄλλῳ, ἢ τὸ ἀγα-
 θὸν οὐκ ἀγαθὸν ἔσται ἢ ὁ νοῦς οὐ νοῦς ἢ
 ψυχὴ μὴ τοῦτο, εἰ μὴ τι μετὰ τοῦ πρῶ-
 τως ζῆν ζῶη καὶ δευτέρως ἕως ἔστι τὸ
 πρῶτως. 12. Ἀνάγκη τοίνυν ἐφεξῆς εἶναι
 πάντα ἀλλήλοις, καὶ αἰεὶ. 13. Γενητὰ δὲ
 τὰ ἕτερα τῷ παρ' ἄλλων εἶναι. οὐ τοίνυν
 ἐγένετο, ἀλλ' ἐγένετο καὶ γενήσεται, ὅσα
 γενητὰ λέγεται· οὐδὲ φθαρήσεται ἀλλ' ἢ
 ὅσα ἔχει εἰς ἅ, ὃ δὲ μὴ ἔχει εἰς ὃ, οὐδὲ
 φθαρήσεται· εἰ δέ τις εἰς ὕλην λέγοι, δια-
 τί οὐ καὶ τὴν ὕλην; εἰ δὲ καὶ τὴν ὕλην
 φήσῃ, τίς ἦν ἀνάγκη φήσομεν γενέσθαι;
 εἰ δὲ ἀναγκαῖον εἶναι φήσουσι παρακολου-
 θεῖν, καὶ νῦν ἀνάγκη· εἰ δὲ μόνη κα-
 ταλειφθήσεται, οὐ πανταχοῦ ἀλλ' ἐν τινὶ
 τόπῳ ἀφωρισμένῳ τὰ θεῖα ἔσται καὶ οἶον
 ἀποτετειχισμένα· εἰ δὲ οὐχ οἶόν τε, ἐλ-
 λαμφθήσεται. 14. Εἰ δὲ οἶον πτε-
 ροῦ ὑψήσασαν τὴν ψυχὴν φήσουσι

πεποιηκέναι, οὐχ ἢ τοῦ παντός
 τοῦτο πάσχει. 15. Εἰ δὲ σφαιρίσαν
 αὐτὴν φήσουσι, τοῦ σφάλματος λε-
 γέτωσαν τὴν αἰτίαν. πότε δὲ ἐσφάλῃ;
 εἰ μὲν γὰρ ἐξ αἰδίου, μένει κατὰ τὸν
 αὐτὸν λόγον ἐσφαλμένη· εἰ δὲ ἤρξατο,
 διὰ τί οὐ πρὸ τοῦ; 16. Ἡμεῖς δὲ οὐ
 νεῦσιν φαμεν τὴν ποιούσαν, ἀλλὰ
 μάλλον μὴ νεῦσιν. εἰ δὲ ἔνευσεν, τῷ
 ἐπιλελησθαι δηλονότι τῶν ἐκεῖ· εἰ δὲ ἐπε-
 λάθετο, πῶς δημιουργεῖ; πόθεν γὰρ ποιεῖ
 ἢ ἐξ ὧν εἶδεν ἐκεῖ; εἰ δὲ ἐκείνων μεμνη-
 μένη ποιεῖ, οὐδὲ ὅλως ἔνευσεν· οὐδ' ἄρα,
 εἰ ἀμυδρῶς εἶδεν ἐκεῖ· καὶ οὐ μάλλον,
 ἵνα μὴ ἀμυδρῶς ἴδῃ· διὰ τί γὰρ ἂν οὐκ
 ἠθέλησεν ἔχουσα ἡντινοῦν μνήμην ἐπανελ-
 θεῖν; 17. Τί δ' ἂν ἑαυτῇ καὶ ἐλογίζετα
 γενέσθαι ἐκ τοῦ κοσμοποιῆσαι; γελοῖον γὰρ
 τὸ ἵνα τιμῶτο, καὶ μεταφερόντων ἀπὸ τῶν
 ἀγαματοποιῶν τῶν ἐνταῦθα. 18. Ἐπειτα
 εἰ διανοία ἐποίησεν καὶ μὴ ἐν τῇ φύσει ἦν τὰ
 ποιεῖν καὶ ἢ δύναιμις ἢ ποιοῦσα ἦν, πῶς
 μὲν κόσμον τόνδε ἐποίησε; πότε δὲ καὶ
 φθερεῖ αὐτόν; εἰ γὰρ μετέγκω, τί ἀνα-
 μένει; εἰ δὲ οὐπω, οὐδ' ἂν μεταγνοίῃ ἔτι,
 ἤδη ἠθισμένη καὶ τῷ χρόνῳ προσφιλεστέρα

γενομένη· εἰ δὲ τὰς καθ' ἕκαστον ψυχὰς ἀναμένει, ἤδη ἔδει μηκέτι ἔλθειν εἰς γένεσιν πάλιν πειραθείσας ἐν τῇ προτέρᾳ γενέσει τῶν τῆδε κακῶν, ὥστε ἤδη ἂν ἀπέλιπον ἰοῦσαι. 19. Οὐδὲ τὸ κακῶς γεγονέναι τόνδε τὸν κόσμον δοτέον τῷ πολλὰ εἶναι ἐν αὐτῷ διςχερῆ. τοῦτο δὲ αἰτίαμα μεῖζόν ἐστι περιτιθέντων αὐτῷ, εἰ ἀξιοῦσι τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ νοητῷ, ἀλλὰ μὴ εἰκόνα ἐκείνου. (ἢ τις ἂν ἐγένετο ἄλλη καλλίων εἰκὼν ἐκείνου; τί γὰρ ἄλλο πῦρ βελτίων τοῦ ἐκεῖ πυρὸς παρὰ τὸ ἐνταῦθα πῦρ, ἢ τίς γῆ ἄλλη παρὰ ταύτην μετὰ τὴν ἐκεῖ γῆν; τίς δὲ σφαῖρα ἀκριβεστέρα καὶ σεμνοτέρα ἢ εὐτακτοτέρα τῇ φορᾷ μετὰ τὴν ἐκεῖ τοῦ κόσμου τοῦ νοητοῦ περιοχὴν ἐν αὐτῷ, ἄλλος δὲ ἥλιος μετ' ἐκείνον πρὸ τούτου τοῦ ὄρωμένου τίς;) 20. Ἄλλ' αὐτοὺς μὲν σῶμα ἔχοντας οἷον ἔχουσιν ἄνθρωποι καὶ ἐπιθυμίας καὶ λύπας καὶ ὀργὰς τὴν παρ' αὐτῆς δύναμιν μὴ ἀτιμάζειν ἀλλ' ἐφάπτεσθαι τοῦ νοητοῦ λέγειν ἐξεῖναι, μὴ εἶναι δὲ ἐν ἡλίῳ ταύτης ἀπαθεστέραν ἐν τάξει μᾶλλον καὶ οὐκ ἐν ἀλλοιώσει μᾶλλον οὖσαν, οὐδὲ φρόνησιν ἔχειν ἀμείνονα ἡμῶν τῶν ἄρτι γενομένων καὶ διὰ τοσοῦτων

κωλυομένων τῶν ἀπατώντων ἐπὶ τὴν ἀλή-
 θειαν ἔλθειν! τὴν μὲν αὐτῶν ψυχὴν ἀθά-
 νατον καὶ θείαν λέγειν (καὶ τὴν τῶν φαυλο-
 τάτων ἀνθρώπων), τὸν δὲ οὐρανὸν πάντα
 καὶ τὰ ἐκεῖ ἄστρα μὴ τῆς ἀθανάτου κοι-
 νωνηκέναι ἐκ πολλῶν καλλιόνων καὶ καθα-
 ρωτέρων ὄντα, ὁρῶτας ἐκεῖ μὲν τὸ τεταγ-
 μένον καὶ εὐσχημον καὶ εὐτακτον, καὶ μά-
 λιστα τὴν ἐνταῦθα περὶ γῆν ἀταξίαν αὐτοὺς
 αἰτιωμένους! ὡςπερ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς
 τὸν χεῖρῳ τόπον ἐπίτηδες ἐλομένης! παρα-
 χωρῆσαι τοῦ βελτίονος τῆ θνητῆ ψυχῆ ἐλο-
 μένης! 21. Ἄλογος δὲ καὶ ἡ ἀντιπαρεῖς-
 αγωγή αὐτοῖς τῆς ἑτέρας ψυχῆς ταύτης,
 ἣν ἐκ τῶν στοιχείων συνιστᾷσι. πῶς γὰρ
 ἂν ζωὴν ἦντινοῦν ἔχοι ἢ ἐκ τῶν στοιχείων
 σύστασις; ἢ γὰρ τούτων κράσις ἢ θερμόν
 ἢ ψυχρόν τι μικτόν ποιεῖ ἢ ξηρόν ἢ ὑγρόν
 τι μίγμα ἐκ τούτων, πῶς δὲ συνοχὴ τῶν
 τεσσάρων ὑστέρα γενομένη ἐξ αὐτῶν; ὅταν
 δὲ προστιθῶσι καὶ ἀντίληψιν αὐτῇ καὶ
 βούλευσιν καὶ ἄλλα μυρία, τί ἂν τις εἴποι;
 22. Ἄλλ' οὐ τιμῶντες ταύτην τὴν δημιουργ-
 γίαν οὐδὲ τήνδε τὴν γῆν, καὶνὴν αὐτοῖς
 φασὶ γῆν γεγονέναι εἰς ἣν δὴ ἐντεῦθεν
 ἀπελεύσονται, τοῦτο δὲ λόγον εἶναι κόσμου·

καίτοι τί δεῖ αὐτοῖς ἐκεῖ γενέσθαι ἐν παραδείγματι κόσμον ὃν μίσουσι; πόθεν δὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο; τοῦτο γὰρ κατ' αὐτοὺς νενευκότος ἤδη πρὸς τὰ τῆδε τοῦ τὸ παράδειγμα πεποιηκότος· ἢ μὴν οὖν ἐν αὐτῷ τῷ ποιήσαντι πολλή φροντις τοῦ κόσμου μετὰ τὸν κόσμον τὸν νοητὸν ὃν ἔχει ἄλλον ποιῆσαι καὶ τῆδε! καὶ εἰ μὲν πρὸ τοῦ κόσμου, ἵνα τί; „ἵνα φυλάξωνται αἱ ψυχαί.“ πῶς οὖν εἰ ἐφυλάξαντο ὥστε μάτην ἐγένετο; εἰ δὲ μετὰ τὸν κόσμον, ἐκ τοῦ κόσμου λαβῶν (ἀποσυλήσας) τῆς ὕλης τὸ εἶδος, ἤρκει ἢ πεῖρα ταῖς πειραθείσασιν ψυχαῖς πρὸς τὸ φυλάξασθαι.

23. Εἰ δὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς λαβεῖν ἀξιούσι τοῦ κόσμου τὸ εἶδος, τί τὸ καινὸν τοῦ λόγου; 24. Τὰς δὲ ἄλλας ὑποστάσεις τί χρὴ λέγειν ἃς εἰσάγουσι, παροικήσεις καὶ ἀντιτύπους καὶ μετανοίας; εἰ μὲν γὰρ ψυχῆς ταῦτα λέγουσι πάθη ὅταν ἐν μετανοίᾳ ᾖ, καὶ ἀντιτύπους ὅταν οἷον εἰκόνας τῶν ὄντων ἀλλὰ μὴ αὐτὰ πῶς τὰ ὄντα θεωρῇ, καινολογούντων ἐστὶν εἰς σύστασιν τῆς ἰδίας αἰρέσεως· ὡς γὰρ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς οὐχ ἀπτόμενοι ταῦτα σκευωροῦνται, εἰδότες καὶ σαφῶς τῶν Ἑλλήνων καὶ

ἀτύφως λεγόντων ἀναβάσεις ἐκ τοῦ σπη-
 λαιοῦ καὶ κατὰ βραχὺ εἰς θέαν ἀληθεστέ-
 ραν μᾶλλον καὶ μᾶλλον προϊούσας. ὅλως
 γὰρ αὐτοῖς τὰ μὲν παρὰ τοῦ Πλάτωνος εἴ-
 ληπται, τὰ δὲ ὅσα καινοτομοῦσιν ἵνα ἰδίαν
 φιλοσοφίαν θῶνται ταῦτα ἔξω τῆς ἀληθείας
 εὐρηται, ἐπεὶ καὶ αἱ δίκαι καὶ οἱ ποταμοὶ
 οἱ ἐν ἄδου καὶ αἱ μετενσωματώσεις ἐκεῖ-
 θεν. 25. Καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν δὲ πλῆθος
 ποιῆσαι (τὸ ὄν καὶ τὸν νοῦν καὶ τὸν δη-
 μιουργὸν ἄλλον καὶ τὴν ψυχὴν) ἐκ τῶν
 ἐν τῷ Τιμαίῳ λεχθέντων εἴληπται. εἰπόν-
 τος γὰρ αὐτοῦ „ἥπερ οὖν νοῦς ἐνούσας
 ἰδέας ἐν τῷ ὄ ἐστι ζῶον καθορᾶ, τοσαύ-
 τας καὶ ὁ τόδε ποιῶν τὸ πᾶν διανοήθη
 σχεῖν“, οἱ δὲ οὐ συνέντες, τὸν μὲν ἔλαβον
 ἐν ἡσυχίᾳ ἔχοντα ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ὄν-
 τα, τὸν δὲ νοῦν ἕτερον παρ' αὐτὸν θεω-
 ροῦντα, τὸν δὲ διανοούμενον (πολλάκις
 δὲ αὐτοῖς ἀντὶ τοῦ διανοομένου ψυχὴ
 ἐστὶν ἢ δημιουργοῦσα), καὶ κατὰ Πλάτωνα
 τοῦτον οἴονται εἶναι τὸν δημιουργὸν, ἀφες-
 τηκότες τοῦ εἰδέναι τίς ὁ δημιουργός. 26.
 Καὶ ὅλως τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας καὶ
 ἄλλα πολλὰ καταπεύδονται αὐτοῦ, καὶ πρὸς
 τὸ χειρόν ἐλκουσι τὰς δόξας τοῦ ἀνδρός.

ὡς αὐτοὶ μὲν τὴν νοητὴν φύσιν κατανενοηκότεσ, ἐκείνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν μακαρίων ἀνδρῶν μή. καὶ πλῆθος νοητῶν ὀνομάζοντες, τὸ ἀκριβὲς ἐξευρηκέναι δόξαι οἴονται αὐτῷ τῷ πλήθει, τὴν νοητὴν φύσιν τῇ αἰσθητικῇ καὶ ἐλάττονι εἰς ὁμοιότητα ἄγοντες· θεὸν ἐκεῖ τὸ ὡς ὅτι μάλιστα ὀλίγον εἰς ἀριθμὸν διώκειν, καὶ τῷ μετὰ τὸ πρῶτον τὰ πάντα ἀποδιδόντας ἀπηλλάχθαι ἐκείνου τῶν πάντων ὄντος καὶ θεοῦ τοῦ πρώτου, καὶ οὐσίας καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ μετὰ τὴν πρώτην φύσιν· ψυχῆς δὲ εἶδος τρίτον. 27. Διαφορὰς δὲ ψυχῶν ἐν πάθεσιν ἢ ἐν φύσει ἰχνεύειν, μηδὲν τοὺς θεοὺς ἀνδρας διασύροντας ἀλλ' εὐμενῶς δεχομένους τὰ ἐκείνων ὡς παλαιότερων καὶ ἃ καλῶς λέγουσι παρ' ἐκείνων λαβόντας, ψυχῆς ἀθανασίαν, νοητὸν κόσμον, θεὸν τὸν πρῶτον, τὸ τὴν ψυχὴν δεῖν φεύγειν τὴν πρὸς τὸ σῶμα ὁμιλίαν, τὸν χωρισμὸν τὸν ἀπ' αὐτοῦ, τὸ ἐκ γενέσεως φεύγειν εἰς οὐσίαν (ταῦτα γὰρ κείμενα παρὰ τῷ Πλάτωνι σαφῶς οὕτωςι λέγοντες, καλῶς ποιῶσιν· οἷς θέλουσι διαφωτεῖν, φθόμος οὐδεὶς λεγόντων), αὐδ' ἐν τῷ τοὺς Ἕλληνας διασύρειν καὶ ὑβρίζειν τὰ

αὐτῶν ἐν συστάσει παρὰ τοῖς ἀκούουσι ποιεῖν, ἀλλ' αὐτὰ παρ' αὐτῶν δεικνύναι ὀρθῶς ἔχοντα ὅσα ἰδίᾳ αὐτοῖς ἔδοξε παρὰ τὴν ἐκείνων δόξαν λέγειν, εὐμενῶς καὶ φιλοσόφως αὐτὰς τὰς δόξας τιθέντας αὐτῶν, καὶ οἷς ἐναντιοῦνται, δικαίως πρὸς τὸ ἀληθὲς βλέποντας, οὐ τὴν εὐδοκίμησιν θηρωμένους ἐκ τοῦ τοὺς ἄνδρας κεκριμένους ἐκ παλαιῶν οὐ παρὰ φαύλων ἀνδρῶν ἀγαθούς εἶναι ψέγειν, λέγοντας αὐτοὺς ἐκείνων ἀμείνους εἶναι· ἐπεὶ τὰ γε εἰρημένα τοῖς παλαιοῖς περὶ τῶν νοητῶν πολλῶν ἀμείνω, καὶ πεπαιδευμένως εἴρηται· καὶ τοῖς μὴ ἔξαπατωμένοις τὴν ἐπιδημοῦσαν εἰς ἀνθρώπους ἀπάτην ῥαδίως γνωσθήσεται, τὰ τε ὕστερον τούτοις παρ' ἐκείνων ληφθέντα προσθήκας γ' εἶναι οὐδὲν προσηκούσας, ἀληθῆ τε οἷς ἐναντιοῦσθαι θέλουσι, γενέσεις καὶ φθορὰς εἰσάγοντες παντελεῖς καὶ μεμφόμενοι τῶνδε τῶ παντὶ καὶ τὴν πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν τῇ ψυχῇ αἰτιώμενοι καὶ τὸν διοικοῦντα τόδε τὸ πᾶν ψέγοντες καὶ εἰς ταῦτὸν ἄγοντες τὸν δημιουργὸν τῇ ψυχῇ καὶ τὰ αὐτὰ πάθη διδόντες ἅπερ καὶ τοῖς ἐν μέρει. 28. "Ὅτι μὲν οὖν οὔτε ἤρξατο οὔτε παύσεται ἀλλ'

ἔστιν αἰεὶ καὶ ὁδε κόσμος ἕως ἂν ἐκεῖνα ἦ, εἴρηται. 29. Τὴν δὲ πρὸς τὸ σῶμα τῆ ψυχῆ κοινωνίαν τῆ ἡμετέρα πρὸ αὐτῶν, εἴρηται, ὡς οὐκ ἄμεινον τῆ ψυχῆ. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας καὶ τὴν τοῦ παντός λαμβάνειν ὁμοιον ὡς εἴ τις τὸ τῶν χυτρώων ἢ χαλκέων λαβῶν γένος ἐν πόλει εὖ οἰκουμένη τὴν ἅπασαν ψέγοι. δεῖ δὲ τὰς διαφορὰς λαμβάνειν τὰς τῆς ὅλης ὅπως διοικεῖ, ὅτι μὴ ὁ αὐτὸς τρόπος, μηδὲ ἐνδεδεμένη. πρὸς γὰρ ταῖς ἄλλαις διαφοραῖς αἱ μυρία εἴρηται ἐν ἄλλοις κάκεινο ἐνθυμεῖσθαι δεῖ, ὅτι ἡμεῖς μὲν ὑπὸ τοῦ σώματος δεδόμεθα ἤδη δέσμου γεγενημένου (ἐν γὰρ τῆ πάσῃ ψυχῆ ἢ τοῦ σώματος φύσις δεδεμένη ἤδη συνδεῖ ὁ ἂν περιλάβῃ), αὐτὴ δὲ ἢ τοῦ παντός ψυχῆ οὐκ ἂν δέοιτο ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῆς δεδόμενων (ἄρχει γὰρ ἐκείνη, διὰ καὶ ἀπαθῆς πρὸς αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ τούτων οὐ κύριοι, τὸ δ' ὅσον αὐτῆς πρὸς τὸ θεῖον τὸ ὑπεράνω, ἀκέραιον μένει καὶ οὐκ ἐμποδίζεται, ὅσον δὲ αὐτῆς δίδωσι τῶ σώματι ζωὴν, οὐδὲν παρ' αὐτοῦ προσλαμβάνει. ὅλως γὰρ τὸ μὲν ἄλλου πάθημα, τὸ ἐν αὐτῶ, ἐξ ἀνάγκης δέχεται, τὸ δ'

αὐτὸ ἐκείνῳ οὐκέτι τὸ αὐτοῦ δίδωσιν οἰκείαν
 ζωὴν ἔχοντι· οἷον εἰ ἐγκεντριθὲν τι εἶη
 ἐν ἄλλῳ, παθόντος μὲν τοῦ ἐν ᾧ, συμ-
 πέπονθεν, αὐτὸ δὲ ξηρανθὲν εἶασεν ἐκεῖνο
 τὴν αὐτοῦ ζωὴν ἔχειν· ἐπεὶ οὐδ', ἀπο-
 σβεννυμένου τοῦ ἐν σοὶ πυρός, τὸ ὄλον
 πῦρ ἀπέσβη, οὐδ', εἰ τὸ πᾶν πῦρ ἀπό-
 λοιτο, πάθοι ἄν τι ἢ ψυχὴ ἢ ἐκεῖ ἄλλ'
 ἢ τοῦ σώματος σύστασις, καὶ εἰ οἷόν τε
 εἶη διὰ τῶν λοιπῶν κόσμον τινὰ εἶναι,
 οὐδὲν ἄν μέλοι τῇ ψυχῇ τῇ ἐκεῖ· ἐπεὶ
 οὐδὲ ἢ σύστασις ὁμοίως τῷ παντὶ καὶ
 ζώῳ ἐκάστω, ἀλλ' ἐκεῖ οἷον ἐπιθεῖ κελεύ-
 σασα μένειν, ἐνταῦθα δὲ ὡς ὑπεκφεύγοντα
 εἰς τὴν τάξιν τὴν ἑαυτῶν δέδεται δέσμῳ
 δευτέρῳ, ἐκεῖ δὲ οὐκ ἔχει ὅποι φύγοι·
 οὔτε οὖν ἐντὸς δεῖ κατέχειν, οὔτε ἔξωθεν
 πιέζουσιν εἰς τὸ εἶσω ὠθεῖν, ἀλλ' ὅπου
 ἠθέλησεν ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς ἢ φύσις μένει·
 εἰάν δέ πού τι αὐτῶν κατὰ φύσιν κινηθῇ
 οἷς οὐκ ἔστι κατὰ φύσιν, ταῦτα πάσχει,
 αὐτὰ δὲ καλῶς φέρεται ὡς τοῦ ὄλου, τὰ
 δὲ φθείρεται οὐ δυνάμενα τὴν τοῦ ὄλου
 τάξιν φέρειν, οἷον εἰ, χοροῦ μεγάλου ἐν
 τάξει φερομένου, ἐν μέσῃ τῇ πορείᾳ αὐτοῦ
 χελώνη ληφθεῖσα πατοῖτο οὐ δυνηθεῖσα

φυγεῖν τὴν τάξιν τοῦ χοροῦ, εἰ μέντοι μετ' ἐκείνης τάξειεν ἑαυτήν, οὐδὲν ἂν ὑπὸ τούτων οὐδὲ αὐτὴ πάθοι. 30. Τὸ δὲ διὰ τί ἐποίησε κόσμον ταῦτόν τῳ· διὰ τί ἔστι ψυχὴ καὶ διὰ τί ὁ δημιουργὸς ἐποίησεν. ὁ πρῶτον μὲν ἀρχὴν λαμβανόντων ἔστι τοῦ ἀεὶ· ἔπειτα οἴονται τραπέντα ἕκτινος εἰς τι καὶ μεταβαλόντα αἴτιον τῆς δημιουργίας γεγονέναι. 31. Διδακτέον οὖν αὐτοὺς εἰ εὐγνωμόνως ἂν ἔχοντο τίς ἢ φύσις τούτων, ὡς αὐτοὺς παύσασθαι τῆς εἰς τὰ τίμια λαιδορίας ἣν εὐχερῶς ποιοῦνται ἀντὶ πολλῆς προσηκόντως ἂν γενομένης εὐλαβείας· ἐπεὶ οὐδὲ τοῦ παντός τὴν διοίκησιν ὀρθῶς ἂν τις μέμψαιτο, πρῶτον μὲν ἐνδεικνυμένην τῆς νοητῆς φύσεως τὸ μέγεθος· εἰ γὰρ οὕτως εἰς τὸ ζῆν παρελήλυθεν, ὡς μὴ ζῶν (ἀδιάρθρωτον) ἔχειν ὁποῖαν τὰ σμικρότερα τῶν ἐν αὐτῷ ἢ τῇ πολλῇ ζωῇ τῇ ἐν αὐτῷ ἀεὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν γεννᾶται (ἀλλ' ἔστι συνεχῆς καὶ ἐναργῆς καὶ πολλὴ καὶ πανταχοῦ ζωὴ, σοφίαν ἀμήχανον ἐνδεικνυμένη), πῶς οὐκ ἂν τις ἄγαλμα ἐναργὲς καὶ καλὸν τῶν νοητῶν θεῶν εἴποι! „εἰ δὲ, μιμούμενον, μὴ ἔστιν ἐκεῖνο;“ αὐτὸ τοῦτο κατὰ φύσιν ἔχει,

οὐ γὰρ ἦν τι μιμούμενον. „τὸ δὲ ἀνομοίως μεμιμῆσθαι ψεῦδος!“ οὐδὲν γὰρ παραλείπεται οἷς οἷόν τε ἦν καλὴν εἰκόνα φυσικὴν ἔχειν· ἀναγκαῖον μὲν γὰρ ἦν εἶναι οὐκ ἐκ διανοίας καὶ ἐπιτεχνήσεως τὸ μίμημα, οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν ἔσχατον τὸ νοητὸν εἶναι· εἶναι γὰρ αὐτοῦ ἐνέργειαν ἔδει διττὴν τὴν μὲν ἐν αὐτῷ τὴν δὲ εἰς ἄλλο, ἔδει οὖν εἶναι τι μετ' αὐτό, ἐκείνου γὰρ μόνου οὐδὲν ἔστιν ἔτι πρὸς τὸ κάτω ὃ τῶν πάντων ἀδυνατώτατόν ἐστι, δύναμις δὲ θαυμαστὴ ἐκεῖθεν ὥστε καὶ εἰργάσατο. „εἰ μὴν δὴ ἄλλος κόσμος ἔστι, τούτου ἀμείνων;“ τίς οὗτος; εἰ δὲ ἀνάγκη εἶναι, ἄλλος δὲ οὐκ ἔστιν, οὗτός ἐστιν ὁ τὸ μίμημα ἀποσώζων ἐκείνου· γῆ μὲν δὴ πᾶσα ζώων ποικίλων πλήρης καὶ ἀθανάτων, καὶ μέχρι οὐρανοῦ μεστὰ πάντα! ἄστρα δὲ τὰ τε ἐν ταῖς ὑποκάτω σφαίραις τὰ τε ἐν τῷ ἀνωτάτῳ, διὰ τί οὐ θεοὶ, ἐν τάξει φερόμενα καὶ κόσμῳ περιϊόντα! διὰ τί γὰρ οὐκ ἀρετὴν ἔξουσιν ἢ τί κώλυμα πρὸς κτῆσιν ἀρετῆς αὐτοῖς (οὐ γὰρ δὴ ταῦτα ἔστιν ἐκεῖ ἅπερ τοὺς ἐνταῦθα ποιεῖ κακοὺς οὐδ' ἢ τοῦ σώματος κακία ἐνοχλουμένη καὶ ἐνοχλοῦσα), διὰ τί δὲ οὐ

συνιᾶσιν ἐπὶ σχολῆς αἰεὶ καὶ ἐν νῶ λαμβά-
 νουσι τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς νοητοὺς
 θεούς! „ἀλλ' ἡμῖν σοφία βελτίων ἔσται τῶν
 ἐκεῖ!“ ταῦτά τις ἂν μὴ ἔκφρων γεγενη-
 μένος ἀνάσχοιτο! ἐπεὶ καὶ αἱ ψυχαὶ εἰ
 μὲν βιασθεῖσαι ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς
 ἦλθον, πῶς βελτίους αἱ βιασθεῖσαι (ἐν
 γὰρ ψυχαῖς τὸ κρατῆσαν κρεῖττον), εἰ
 δὲ ἐκοῦσαι, τί μέμφεσθε εἰς ὃν ἐκόντες
 ἦλθετε (διδόντος καὶ ἀπαλλάττεσθαι εἴ
 τις μὴ ἀρέσχοιτο)! εἰ δὲ μὴ, καὶ τοιοῦ-
 τόν ἐστι τόδε τὸ πᾶν ὡς ἐξεῖναι ἐν αὐτῷ
 καὶ σοφίαν ἔχειν καὶ ἐνταῦθα ὄντας βιοῦν
 κατ' ἐκεῖνα, πῶς οὐ μαρτυρεῖ ἐξηρητῆσθαι
 τῶν ἐκεῖ! πλούτους δὲ καὶ πενίας εἴ τις
 μέμφοιτο καὶ τὸ οὐκ ἴσον ἐν τοῖς τοιού-
 τοις ἅπασι, πρῶτον μὲν ἀγνοεῖ ὡς ὁ
 σπουδαῖος ἐν τούτοις τὸ ἴσον οὐ ζητεῖ
 οὐδέ τι νομίξει τοὺς πολλὰ κεκτημένους
 πλέον ἔχειν οὐδὲ τοὺς δυναστεύοντας τῶν
 ἰδιωτῶν· ἀλλὰ τὴν τοιαύτην σπουδὴν ἄλ-
 λους ἔᾶ ἔχειν καὶ καταμεμάθηκεν ὡς διτ-
 τὸς ὁ ἐνθάδε βίος ὁ μὲν τοῖς σπουδαίοις
 ὁ δὲ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων, τοῖς
 μὲν σπουδαίοις πρὸς τὸ ἀκρότατον καὶ τὸ
 ἄνω, τοῖς δὲ ἀνθρωπικωτέροις διττὸς αἰ

ὧν ὁ μὲν ἐφιέμενος ἀρετῆς μετίσχει ἀγα-
 θοῦ τινος, ὁ δὲ φαῦλος, ὄχλος οἶον χει-
 ροτέχνης τῶν πρὸς ἀνάγκην τοῖς ἐπιει-
 κστεροῖς. „εἰ δὲ κλοπεύει τις ἢ ἐλαττοῦ-
 ται τῶν ἡδονῶν ὑπὸ ἀδυναμίας;“ τί
 θαυμαστόν καὶ ἁμαρτίας εἶναι οὐ νῦν ἀλλὰ
 ψυχαῖς ὡσπερ παισὶν ἀνήβοις! εἰ δὲ γυμ-
 νάσιον εἶη νικῶντων καὶ ἡττωμένων, πῶς
 οὐ καὶ ταύτῃ καλῶς ἔχει! „εἰ δ' ἀδικεῖ;“
 τί δεινὸν τῷ ἀθανάτῳ! καὶ εἰ φονεῦοι,
 ἔχεις ὁ θέλεις! εἰ δὲ ἦθῃ μέμφῃ, πολι-
 τεύεσθαι ἀνάγκην οὐκ ἔχεις! ὁμολογεῖται
 δὲ καὶ δίκας εἶναι ἐνθάδε καὶ κολάσεις·
 πῶς οὖν ὀρθῶς ἔχει μέμφεσθαι πόλει, δι-
 δούσῃ ἑκάστῳ τὴν ἀξίαν! οὐ καὶ ἀρετὴ
 τετίμεται, καὶ κακία τὴν προσήκουσαν ἀτι-
 μίαν ἔχει, καὶ θεῶν οὐ μόνον ἀγάλματα
 ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἄνωθεν ἐφορῶντες· οἱ θα-
 δίας αἰτίας φησὶν ἀποφεύξονται πρὸς ἀν-
 θρώπων, πάντα ἄγοντες ἐν τάξει ἐξ ἀρ-
 χῆς εἰς τέλος, μοῖραν ἑκάστῳ τὴν προσ-
 ἴκουσαν διδόντες κατὰ ἀμοιβὰς βίων τοῖς
 προὔπηργμένοις ἀκόλουθον· ἦν ὁ ἀγνοῶν
 προπετέστερος ἀνθρώπων, περὶ πραγμά-
 των θεῶν ἀγροικιζόμενος. ἀλλὰ χρὴ ὡς
 ἄριστον μὲν αὐτὸν πειραῖσθαι γένεσθαι,

μὴ μόνον δὲ αὐτὸν νομίζειν ἄριστον δύ-
 νασθαι γενέσθαι (οὕτω γὰρ οὕπω ἄριστος)
 ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπους ἄλλους ἀρίστους, ἔτι
 καὶ δαίμονας ἀγαθοὺς εἶναι, πολὺ δὲ μᾶλ-
 λον θεοὺς τοὺς τε ἐν τῷδε ὄντας καὶ κεῖ
 βλέποντας, πάντων δὲ μάλιστα τὸν ἡγε-
 μόνα τοῦδε τοῦ παντός ψυχὴν μακαριω-
 τάτην· ἐντεῦθεν δὲ ἤδη καὶ τοὺς νοητοὺς
 ὑμνεῖν θεοὺς, ἐφ' ἅπασιν δὲ ἤδη τὸν μέ-
 γαν τὸν ἐκεῖ βασιλέα, καὶ ἐν τῷ πλήθει
 μάλιστα τῶν θεῶν τὸ μέγα αὐτοῦ ἐν-
 δεικνύμεμον. οὐ γὰρ τὸ συστειλαί εἰς ἐν
 ἀλλὰ τὸ δεῖξαι πολὺ τὸ θεῖον ὅσον ἔδει-
 ξεν αὐτός, τοῦτ' ἔστι δύναμιν θεοῦ εἰ-
 δύτων, ὅταν μένων ὅς ἔστι πολλοὺς ποιῆ,
 πάντας εἰς αὐτὸν ἀνηρημένους καὶ δι'
 ἐκεῖνον καὶ παρ' ἐκείνου ὄντας. καὶ ὁ
 κόσμος δὲ ὅδε δι' ἐκεῖνον ἔστι καὶ κεῖ βλέ-
 πει, καὶ πᾶς ἀστέρων ἕκαστος, καὶ τὰ ἐκεῖ
 προφητεύει ἀνθρώποις· καὶ χρωσὶν ἅ ἐκεῖ-
 νοις φίλα· εἰ δὲ μὴ τοῦτό εἰσιν ὁ ἐκεῖνός
 ἔστιν, αὐτὸ τοῦτο κατὰ φύσιν ἔχει. εἰ δ'
 ὑπερορᾷν θέλεις καὶ σεμνύνεις σαυτὸν ὡς
 οὐ χείρων, πρῶτον μὲν ὅσῳ τις ἄριστος
 τόσῳ πρὸς πάντα εὐμενεστάτως ἔχει, καὶ
 πρὸς θεοὺς· ἔπειτα σεμνύνειν δεῖ εἰς μέ-

τρον μετὰ οὐκ ἀγροικίας ἐπὶ τοσοῦτον
 ἰόντα ἐφ' ὅσον ἢ φύσις δύναται ἡμῶν
 ἀνιέναι, καὶ τοῖς δ' ἄλλοις νομίζειν εἶναι
 χώραν παρὰ τῷ θεῷ, καὶ μὴ αὐτὸν μό-
 νον μετ' ἐκείνον τάξαντα ὡςπερ ὄνειρασι πέ-
 τεσθαι, ἀποστεροῦντα ἑαυτὸν καὶ ὅσον ἐστὶ
 δυνατὸν ψυχῇ ἀνθρώπου θεῷ γενέσθαι
 δύναται δὲ εἰς ὅσον νοῦς ἄγει τόδε ὑπὲρ
 νοῦν· ἢ δὴ ἐστὶν ἔξω τοῦ νοῦ τὸ πεσεῖν!
 πείθονται δὲ ἄνθρωποι ἀνόητοι τοῖς τοιού-
 τοις τῶν λόγων ἐξαίφνης ἀκούοντες ὡς
 σὺ ἔση βελτίων ἀπάντων οὐ μόνον ἀν-
 θρώπων ἀλλὰ καὶ θεῶν (πολλὴ γὰρ ἐν
 ἀνθρώποις ἢ αὐθάδεια), καὶ ὁ πρότερον
 ταπεινὸς καὶ μέτριος καὶ ἰδιώτης ἀνὴρ εἰ
 ἀκούσειε „σὺ εἶ θεοῦ παῖς, οἱ δ' ἄλλοι
 οὓς ἐδάμαζες οὐ παῖδες οὐδ' ἄ τιμῶσιν
 ἐκ πατέρων λαβόντες, σὺ δὲ κρείττων καὶ
 τοῦ οὐρανοῦ οὐδὲν πονήσας“ ὅταν καὶ
 συνεπηχῶσιν ἄλλοι, οἷον εἰ ἐν πλείστοις
 ἀριθμεῖν οὐκ εἰδόσιν ἀριθμεῖν οὐκ εἰδῶς
 πηχέων χιλίων εἶναι ἀκούοι, τί οὖν, εἰ χι-
 λιόπηχυσ εἶναι νόμιζοι, τοὺς δ' ἄλλους πεν-
 ταπήχεις εἶναι, μόνος δὲ φαντάζοιτο (ὡς
 τὰ χίλια ἀριθμὸς μέγας) μέγας! εἶτα περὶ
 τοῦ „τῶν μὲν ἀνθρώπων προνοεῖ ὁ θεός,

τοῦ δὲ κόσμου παντὸς ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ διὰ
 τί ἀμελεῖ;“ εἰ μὲν γὰρ, ὅτι οὐ σχολὴ
 αὐτῷ πρὸς αὐτὸν βλέπειν οὐδὲ θέμις αὐτῷ
 πρὸς τὸ κάτω, καὶ πρὸς αὐτοὺς βλέπων
 διὰ τί οὐκ ἔξω βλέπει καὶ πρὸς τὸν κόσ-
 μον γε βλέπει ἐν ᾧ εἰσιν; εἰ δὲ μὴ ἔξω
 ἵνα μὴ τὸν κόσμον ἐφορᾷ, οὐδὲ αὐτοὺς
 βλέπει· ἄλλου οὐ δέονται αὐτοί, ἄλλου
 οὐ κόσμος δεῖται! καὶ οἶδε τὴν τάξιν αὐ-
 τοῦ, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ (ὅπως ἐν αὐτῷ καὶ
 ὅπως ἐκεῖ) τῶν ἀνδρῶν οἱ ἂν θεῶ ὡσεὶ
 φίλοι, πρῶτος μὲν τὰ παρὰ τοῦ κόσμου
 φέροντες εἴ τι ἐκ τῆς τῶν πάντων φορᾶς
 ἀναγκαῖον αὐτοῖς συμβαίνει (οὐ γὰρ πρὸς
 τὸ ἐκάστω καταθύμιον ἀλλὰ πρὸς τὸ πᾶν
 δεῖ βλέπειν), τιμῶν δὲ ἐκάστους κατ’ ἀξίαν,
 σπεύδων δ’ αἰεὶ οἱ πάντα σπεύδει τὰ δυ-
 νάμενα (πολλὰ δὲ εἶναι τὰ σπεύδοντα ἐκεῖ
 πάντα, καὶ τὰ μὲν τυγχάνοντα μακάρια,
 τὰ δὲ ὡς δυνατόν ἔχειν τὴν προσήκουσαν
 αὐτοῖς μοῖραν), οὐδ’ αὐτῷ μόνῳ διδοὺς
 τὸ δύνασθαι (οὐ γὰρ ἢ ἐπαγγέλοιτο ἔχειν
 ἂν, εἰ λέγει τις ἔχειν· ἀλλὰ πολλάκις εἰδύ-
 τεσ ὅτι μὴ ἔχουσι λέγουσιν ἔχειν, καὶ οἶον-
 ται ἔχειν οὐκ ἔχοντες καὶ μόνοι ἔχειν εἰ
 αὐτοὶ μόνοι οὐκ ἔχουσι)! 32. Πολλὰ μὲν

οὖν καὶ ἄλλα· μᾶλλον δὲ πάντα ἂν τις ἐξετάζων ἀφθονίαν ἔχοι ἂν, καθ' ἕκαστον λόγον δεικνὺς ὡς ἔχει. αἰδῶς γάρ τις ἡμᾶς ἔχει πρὸς τινὰς τῶν φίλων, οἱ τούτῳ τῷ λόγῳ ἐντυχόντες πρότερον ἢ ἡμῖν φίλοι γενέσθαι οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπ' αὐτοῦ μένουσι. καίτοι αὐτοὶ οὐκ ὀκνοῦσι (τὰ αὐτῶν ἐθέλοντες δοκεῖν εἶναι ἀληθῆ ἄξιοπίστως, ἢ καὶ οἰόμενοι τὰ αὐτῶν οὕτως ἔχειν) λέγειν δὴ ἃ λέγουσιν· ἀλλ' ἡμεῖς πρὸς τοὺς γνωρίμους, οὐ πρὸς αὐτοὺς λέγοντες (πλέον γὰρ οὐδὲν ἂν γίνοιτο πρὸς τὸ πείθειν αὐτούς), ἵνα μὴ πρὸς αὐτῶν ἐνοχλοῖντο οὐκ ἀποδείξεις κομιζόντων (πῶς γὰρ;) ἀλλ' ἀπαυθαδιζομένων, ταῦτα εἰρήκαμεν· ἄλλου ὄντος τρόπου καθ' ὃν ἂν τις γράφων ἡμῖν τοὺς διασύρειν τὰ τῶν παλαιῶν καὶ θείων ἀνδρῶν καλῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐχομένων εἰρημένα τολμῶντας. ἐκείνους μὲν οὖν ἑατέον ἐξετάζειν· καὶ γὰρ τοῖς ταῦτα ἀκριβῶς λαβοῦσι τὰ νῦν εἰρημένα ἔσται καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὅπως ἔχει εἰδέναι· ἐκεῖνα δὲ εἰπόντα, ἑατέον τὸν λόγον.

33. Ὁ δὴ καὶ πάντα ὑπερβέβληκεν ἀτοπία (εἰ δεῖ ἀτοπίαν τοῦτο λέγειν).

ψυχὴν γὰρ εἰπόντες νεῦσαι κάτω καὶ σο-
 φίαν τινὰ εἴτε τῆς ψυχῆς ἄρξασθαι, εἴτε
 τῆς τοιαύτης αἰτίας γενομένης εἶναι, εἴτε
 ἄμφω ταῦτόν ἐθέλουσιν εἶναι· τὰς μὲν
 ἄλλας ψυχὰς συγκατεληλυθέναι λέγοντες
 καὶ μέλη τῆς σοφίας (ταύτας μὲν ἐνδῦναι
 λέγουσι σώματα οἷον τὰ τῶν ἀνθρώπων,
 τῆς δὲ χάριν καὶ αὐταὶ κατήλθον) ἐκείνην
 λέγουσι πάλιν αὖ μὴ κατελθεῖν οἷον μὴ
 νεῦσαι ἀλλ' ἐλλάμψαι μόνον τὸ σκότος,
 εἴτ' ἐκεῖθεν εἰδῶλον ἐν τῇ ὕλῃ γεγονέναι·
 εἶτα τοῦ εἰδῶλου εἰδῶλον πλάσαντες ἐνταῦ-
 θά που δι' ὕλης ἢ ὑλότητος ἢ ὅ τι ὀνομάζειν
 θέλουσι (τὸ μὲν ἄλλο τὸ δὲ ἄλλο λέγοντες,
 καὶ πολλὰ ἄλλα ὀνόματα εἰπόντες ἃ λέ-
 γουσιν εἰς ἐπισκότησιν) τὸν λεγόμενον παρ'
 αὐτοῖς δημιουργὸν γεννῶσι, καὶ ἀποστάντα
 τῆς μητρὸς ποιήσαντες τὸν κόσμον παρ'
 αὐτοῦ ἄγουσιν ἐπ' ἔσχατα εἰδῶλων ἵνα
 σφόδρα λαιδορήσῃται ὁ τοῦτο γράψας.
34. Πρῶτον μὲν οὖν εἰ μὴ κατήλθεν ἀλλ'
 ἐνέλαμψε τὸ σκότος, πῶς ἂν ὀρθῶς λέ-
 γοιτο νενευκέναι; οὐ γὰρ εἴ τι παρ' αὐτῆς
 ἔρευσεν οἷον φῶς, ἤδη νενευκέναι αὐτὴν
 λέγειν προσήκει εἰ μὴ πως τὸ μὲν ἐκεῖτό
 που ἐν τῷ κάτω ἢ δὲ ἦλθε τοπικῶς πρὸς

αὐτὸ καὶ ἐγγὺς γενομένη ἐνέλαμψεν· εἰ δ' ἐφ' ἑαυτῆς μένουσα ἐνέλαμψε μηδὲν εἰς τοῦτογον ἐργασαμένη, διὰ τί μόνη αὐτὴ ἐνέλαμψεν ἀλλ' οὐ τὰ δυνατώτερα αὐτῆς ἐν τοῖς οὖσιν; εἰ δὲ τῷ λογισμὸν λαβεῖν αὐτὴ κόσμου ἠδυνήθη ἐλλάμψαι ἐκ τοῦ λογισμοῦ, διὰ τί οὐχ ἅμα ἐλλάμψασα καὶ κόσμον ἐποίησεν ἀλλ' ἔμεινε τὴν τῶν εἰδῶλων γένεσιν; ἔπειτα καὶ ὁ λογισμὸς ὁ τοῦ κόσμου (ἢ γῆ αὐτοῖς ἢ ξένη λεγομένη, γενομένη ὑπὸ τῶν μειζόνων ὡς λέγουσιν αὐτοί) οὐ κατήγαγεν εἰς νεῦσιν τοὺς ποιήσαντας! ἔπειτα πῶς ἡ ὕλη φωτισθεῖσα εἰδῶλα ψυχικὰ ποιεῖ ἀλλ' οὐ σωματίων φύσιν; ψυχῆς δὲ εἰδῶλον οὐδὲν ἂν δέοιτο σκότους ἢ ὕλης ἀλλὰ γενόμενον (εἰ γίνεται) παρακολουθοῖ ἂν τῷ ποιήσαντι καὶ συνηρημένον ἔσται· ἔπειτα πότερον οὐσία τοῦτο ἢ ὡς φασιν ἐννόημα; εἰ μὲν γὰρ οὐσία, τίς ἢ διαφορὰ πρὸς τὸ ἀφ' οὗ; εἰ δ' ἄλλο εἶδος ψυχῆς, (εἰ ἐκείνη λογικὴ) τάχ' ἂν φυσικὴ καὶ γεννητικὴ αὐτῆ· εἰ δὲ τοῦτο, πῶς ἂν τὸ ἵνα τιμῶτο; καὶ πῶς δι' ἀλαζονείαν καὶ τόλμαν ποιεῖ, καὶ ὅπως τὸ διὰ φαντασίας καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ λογίζεσθαι ἀνήρηται· διὰ τί δὲ τι ἔδει ἐμποιεῖν

ἐξ ὕλης καὶ εἰδώλων τὸν ποιήσαντα; εἰ δὲ
 ἐννόημα, πρῶτον τὸ ὄνομα ἐπισημαντέον
 ὄθεν· ἔπειτα πῶς ἔστιν εἰ μὴ τῷ ἐννοή-
 ματι δώσει τὸ ποίον; ἀλλὰ πρὸς τῷ πλάσ-
 ματι πῶς ἢ ποίησις τοῦ τί; „τὸ τί μὲν
 πρῶτον, ἄλλο δὲ μετ' ἐκεῖνο!“ ἀλλ' ὡς
 ἐπ' ἐξουσίας λέγοντες! διὰ τί δὲ πρῶτον
 τὸ τί; καὶ ἄρτι γενόμενον πῶς ἐπιχειρεῖ;
 „μνήμη ὧν εἶδεν!“ ἀλλ' ὅπως οὐκ ἦν ἴν'
 ἂν καὶ ἴδη (οὔτε αὐτὸ οὔτε ἡ μήτηρ ἦν
 διδύασιν αὐτῷ)· εἶτα πῶς οὐ θαυμαστὸν
 αὐτοὺς μὲν, οὐκ εἰδῶλα ψυχῶν ἀλλ' ἀλη-
 θινὰς ψυχὰς, ἐνθάδε ἐλθόντας εἰς τὸν
 κόσμον τόνδε, μόλις καὶ ἀγαπητῶς ἕνα
 ἢ δύο αὐτῶν ἐκ τοῦ κόσμου κινηθῆναι,
 καὶ ἐλθόντας εἰς ἀνάμνησιν μόλις ἀναπά-
 λησιν λαβεῖν ὧν ποτε εἶδον, τὸ δὲ εἰδω-
 λον τοῦτο, εἰ καὶ ἀμυδροῦς ὡς λέγουσιν
 ἀλλ' οὖν ἄρτι γενόμενον, (ἢ καὶ τὴν μη-
 τέρα αὐτοῦ,) ἐνθυμηθῆναι ἐκεῖνα, εἰδω-
 λογ ὑλικόν, καὶ μὴ μόνον ἐνθυμηθῆναι
 ἐκεῖνα καὶ κόσμου λαβεῖν ἐννοίαν, κόσμου
 ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ μαθεῖν ἐξ ὧν ἂν γέ-
 νοιτο! πόθεν δὴ καὶ πρῶτον τὸ τί ποιῆσαι,
 οἰηθέντα δεῖν τοῦτο πρῶτον, διὰ τί γὰρ
 οὐκ ἄλλο; ἀλλ' εἰ ἠδύνατο ποιεῖν, ἐνθυ-

μηθεῖς τὸ τί, διὰ τί, ἐνθυμηθεῖς κόσμον (πρῶτον γὰρ ἔδει ἐνθυμηθῆναι τὸ ὅλον), οὐ κόσμον ἀθρόως ἐποίει; ἐμπεριείχετο γὰρ κακεῖνα ἐν τῇ ἐνθυμήσει, φυσικώτερον γὰρ πάντως ἀλλ' οὐχ ὡς αἱ τέχναι ἐποίει (ὑστεραὶ γὰρ τῆς φύσεως καὶ τοῦ κόσμου αἱ τέχναι). ἐπεὶ καὶ νῦν κατὰ τὰ κατὰ μέρος γινόμενα ὑπὸ τῶν φύσεων οὐ πρῶτον πῦρ εἶθ' ἕκαστον εἶτα φύρασις τούτων, ἀλλὰ περιβολὴ καὶ περιγραφὴ τυπεῖσα ἐπὶ τοῖς κατὰ μέρος παντὸς τοῦ ζώου, διὰ τί οὖν οὐ κακεῖ ἢ ὕλη περιεγράφετο τύπῳ κόσμου, ἐν ᾧ τύπῳ καὶ γῆ καὶ πῦρ καὶ τὰ ἄλλα; ἀλλ' ἴσως αὐτοὶ οὕτω κόσμον ἐποίησαν ὡς ἂν ἀληθεστέρα ψυχῇ χρώμενοι, ἐκεῖνος δὲ οὕτως ἠγνώσει ποιῆσαι! καίτοι τὸ προῖδειν καὶ μέγεθος οὐρανοῦ (μᾶλλον δὲ τοσοῦτον εἶναι) καὶ τὴν λόξωσιν τῶν ζωδίων καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν τὴν διαφορὰν καὶ τὴν γῆν οὕτως ὡς ἔχει ἔχειν καὶ αἰτίας δι' ἃς οὕτως οὐκ εἰδώλου ἦν ἀλλὰ πάντως ἀπὸ τῶν ἀρίστων τῆς δυνάμεως ἐλθούσης, ὃ καὶ αὐτοὶ ἄκοντες ὁμολογοῦσιν. ἢ γὰρ ἔλλαμψις ἢ εἰς τὸ σκότος ἐξετασθεῖσα ποιήσει ὁμολογεῖν τὰς ἀληθεῖς τοῦ κόσμου αἰτίας· τί γὰρ

ἐλλάμπειν, εἰ μὴ πάντως ἔδει; ἢ γὰρ κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν ἦν ἀνάγκη· ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ φύσιν, αἰεὶ οὕτως· εἰ δὲ παρὰ φύσιν, καὶ ἐν τοῖς ἐκεῖ ἔσται τὸ παρὰ φύσιν, καὶ τὰ κακὰ πρὸ τοῦ κόσμου τοῦδε, καὶ οὐχ ὁ κόσμος αἴτιος τῶν κακῶν ἀλλὰ τὰ κεῖ τούτω, καὶ τῇ ψυχῇ οὐκ ἐντεῦθεν ἀλλὰ παρ' αὐτῆς ἐνταῦθα, καὶ ἤξει ὁ λόγος ἀναφέρων τὸ κακὸν ἐπὶ τὰ πρῶτα. εἰ δὲ δῆ, καὶ ἡ ὕλη, ὅθεν φανείη· ἢ γὰρ ψυχὴ ἢ νεύσασα ἤδη ὄν τὸ σκότος φασὶν εἶδε καὶ κατέλαμψε· πόθεν οὖν τοῦτο; εἴ γ' αὐτὴν φήσουσι ποιῆσαι νεύσασαν, οὐκ ἦν δηλονότι ὅτε οὐκ ἀνένευσεν· οὐδ' αὐτὸ τὸ σκότος αἴτιον τῆς νεύσεως ἀλλ' αὐτῇ ἢ ψυχῆς φύσις· τοῦτο δὲ ταῦτ' αὐτῶν ταῖς προηγησαμέναις ἀνάγκαις, ὥστε ἐπὶ τὰ πρῶτα ἢ κακία. 35. Ὁ ἄρα μεμφόμενος τῇ τοῦ κόσμου φύσει οὐκ οἶδεν ὅ τι ποιεῖ οὐδ' ὅποι τὸ θράσος αὐτοῦ τοῦτο χωρεῖ, τοῦτο δὲ, ὅτι οὐκ ἴσασι τάξιν τῶν ἐφεξῆς (πρώτων καὶ δευτέρων καὶ τρίτων καὶ αἰεὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων), καὶ ὡς οὐ λοιδορητέον τοῖς χείροσι τῶν πρώτων ἀλλὰ πρῶως συγχωρητέον τῇ πάντων φύσει, αὐτὸν θέοντα πρὸς τὰ πρῶτα, παυσάμενον τῆς

τραγωδίας τῶν φοβερῶν ὡς οἴονται ἐν ταῖς τοῦ κόσμου σφαίραις αἱ δὴ πάντα μείλιχα τεύχουσιν αὐτοῖς. τί γὰρ φοβερόν ἔχουσιν αὐταὶ ὡς φοβοῦσι τοὺς ἀπείρους λόγων καὶ πεπαιδευμένης ἀνηκόους καὶ ἐμμελοῦς γνώσεως; οὐ γὰρ, εἰ πύρινα τὰ σώματα αὐτῶν, φοβεῖσθαι δεῖ, συμμέτρως πρὸς τὸ πᾶν καὶ πρὸς τὴν γῆν ἔχοντα. δεῖ δὲ τὰς ψυχὰς αὐτῶν βλέπειν αἷς καὶ αὐταὶ δήπουθεν ἀξιούσι τίμοι εἶναι, καίτοι καὶ τὰ σώματα αὐτῶν μεγέθει καὶ κάλλει διαφέροντα, συμπράττοντα καὶ συνεργοῦντα τοῖς κατὰ φύσιν γινομένοις· ἃ οὐκ ἂν γένοιτό ποτε, ἔστ' ἂν ἢ μὲν πρῶτα οὐ συμπληροῦντα δὲ τὸ πᾶν καὶ μεγάλα μέρη ὄντα τοῦ παντός· εἰ δὲ ἄνθρωποι τίμιόν τι παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα, πολλῷ μᾶλλον ταῦτα, οὐ τυραννίδος ἕνεκα ἐν τῷ παντὶ ὄντα ἀλλὰ κόσμον καὶ τάξιν παρέχοντα· ἃ δὲ λέγεται γίνεσθαι παρ' αὐτῶν σημεῖα, γομίζειν τῶν ἔσομένων εἶναι, γίνεσθαι δὲ τὰ γινόμενα διάφορα καὶ τύχαις (οὐ γὰρ οἴοντε ἦν ταῦτα περὶ ἐκάστου συμβαίνειν) καὶ καιροῖς γενέσεων καὶ τύποις πλείστον ἀφροτηκόσι καὶ διαθέσει ψυχῶν. 36. Καὶ οὐκ ἀπαιτητέον πάλιν ἀγαθοὺς πάντας, οὐδ', ὅτι

μὴ τοῦτο δυνατόν, μέμφεσθαι προχείρως • πάλιν ἀξιούσι μηδὲν διαφέρειν ταῦτα ἐκείνων, τὸ δὲ κακὸν μὴ νομίζειν ἄλλο τι ἢ τὸ ἐνδεδέστερον εἰς φρόνησιν, καὶ ἔλαττον ἀγαθόν, καὶ αἰεὶ πρὸς τὸ σμικρότερον, οἷον εἴ τις τὴν φύσιν κακὸν λέγοι ὅτι μὴ αἰσθησίς ἐστι, καὶ τὸ αἰσθητικὸν ὅτι μὴ λόγος. εἰ δὲ δὴ, κακεῖ τὰ κακὰ ἀναγκασθήσονται λέγειν εἶναι· καὶ γὰρ ἐκεῖ ψυχὴ χειρὸν νοῦ, καὶ οὗτος ἄλλου ἔλαττον. 37. Μάλιστα δὲ αὐτοὶ καὶ ἄλλως ποιούσιν οὐκ ἀκήρατα τὰ ἐκεῖ. ὅταν γὰρ ἐπαιιδᾶς γράφωσιν ὡς πρὸς ἐκεῖνα λέγοντες οὐ μόνον πρὸς ψυχὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπάνω, τί ποιούσιν; ἢ γοητείας καὶ θέλξεις καὶ πείσεις λέγουσι καὶ λόγῳ ὑπακούειν καὶ ἄγεσθαι, εἴ τις ἡμῶν τεχνικώτερος ἄδειν ὡδὶ καὶ ὡδὶ μέλη καὶ ἤχους καὶ προσπνεύσεις καὶ σιγμοὺς τῆς φωνῆς καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐκεῖ μαγεύειν γέγραπται! εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ πῶς φωναῖς τὰ σεμνότατα ὡς οἷόν τε, οἷοις σεμνοτέρους αὐτῶν τοὺς λόγους ποιούσι φαίνεσθαι, τούτοις λεληθάσιν αὐτοὺς τὸ σεμνὸν ἐκείνων ἀφαιρούμενοι. 38. Καθαίρεσθαι δὲ νόσων λέγοντες αὐτοὺς, λέγοντες μὲν ἂν σοφροσύνη καὶ κοσμίᾳ διαίτη,

ἔλεγον ὀρθῶς καθάπερ οἱ φιλόσοφοι λέ-
 γουσι· νῦν δὲ ὑποστησάμενοι τὰς νόσους
 δαιμόνια εἶναι καὶ ταῦτα ἐξαιρεῖν λόγῳ
 φάσκοντες δύνασθαι καὶ ἀπαγγελλόμενοι,
 σεμνότεροι μὲν ἂν εἶναι δόξαιεν παρὰ τοῖς
 πολλοῖς οἱ τὰς παρὰ τοῖς μάγοις δυνά-
 μεις θαυμάζουσι, τοὺς μὲντοι εὐφρονοῦν-
 τας οὐκ ἂν πείθοιεν, ὡς οὐχ αἱ νόσοι τὰς
 αἰτίας ἔχουσιν ἐν καμάτοις ἢ πλησμοναῖς
 ἢ ἐνδείαις ἢ σήψεσι καὶ ὅλως μεταβολαῖς
 ἢ ἔξωθεν τὴν ἀρχὴν ἢ ἐνδοθεν λαβούσαις.
 δηλοῦσι δὲ καὶ αἱ θεραπείαι αὐτῶν· γαστρὸς
 γὰρ ῥυείσης ἢ φαρμάκου δοθέντος διε-
 χώρησε κάτω εἰς τὸ ἔξω τὸ νόσημα, καὶ
 αἵματος ἀφηρημένου, καὶ ἐνδεια δὲ ἰάσα-
 το, ἢ πεινήσαντος τοῦ δαιμονίου καὶ (τοῦ
 φαρμάκου ποιήσαντος τήκεσθαι ποτε) ἢ
 ἀθρόως ἐξεληθέντος ἢ μένοντος ἐνδον; ἀλλ'
 „εἰ μὲν ἔτι μένοντος;“ πῶς ἐνδον ὄντος
 οὐ νοσεῖ τις; „εἰ δὲ ἐξελήλυθε;“ διὰ τί;
 τί γὰρ αὐτὸ πέπονθεν; ἢ ὅτι ἐτρέφετο
 ὑπὸ τῆς νόσου; ἦν ἄρα ἡ νόσος, ἑτέρα
 οὖσα τοῦ δαίμονος. ἔπειτα „εἰ οὐδενὸς
 ὄντος αἰτίου εἴσεισι;“ διὰ τί οὐκ αἰεὶ; „εἰ
 δὲ γενομένου αἰτίου;“ τί δεῖ τοῦ δαι-
 μονος πρὸς τὸ νοσεῖν; τὸ γὰρ αἴτιον

τὸν πυρετὸν αὐταρκές ἐστιν ἐργάσασθαι, γελοῖον δὲ τὸ ἅμα αἴτιον γενέσθαι καὶ εὐθέως ὡςπερ παρυποσιῆναι τῷ αἰτίῳ τὸ δαιμόνιον ἔτοιμον ὄν. 39. Ἀλλὰ γὰρ ὅπως καὶ ταῦτα εἴρηται αὐτοῖς, καὶ ὅτου χάριν, δῆλον· τούτου γὰρ ἔνεκα οὐχ ἦτον καὶ τούτων ἐμνήσθημεν· τὰ δ' ἄλλα ὑμῖν καταλείπω ἀναγνώσκουσιν ἐπισκοπεῖσθαι· καὶ θεωρεῖν ἐκεῖνο πανταχοῦ, ὡς τὸ μὲν παρ' ἡμῶν εἶδος φιλοσοφίας μεταδιωκόμενον πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀγαθοῖς καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ ἠθους μετὰ τοῦ φρονεῖν καθαρώς ἐνδείκνυται, τὸ σεμνὸν οὐ τὸ αὐθαδὲς μεταδιώκουσαν, τὸ θαρραλέον μετὰ λόγου καὶ μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς καὶ εὐλαβείας καὶ πλεῖστης περιωπῆς ἔχουσαν· τὰ δὲ ἄλλα τῷ τοιούτῳ παραβάλλειν· τὰ δὲ παρὰ τῶν ἄλλων ἐναντιώτατα κατεσκευάσθαι διὰ πάντων· οὐδὲν γὰρ ἂν πλέον! οὕτω γὰρ περὶ αὐτῶν λέγειν ἡμῖν ἂν πρέποι! 40. Ἐκεῖνο δὲ μάλιστα δεῖ μὴ λακθάνειν ἡμᾶς, τί ποτε ποιοῦσιν οἱ λόγοι οὗτοι εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκούοντων καὶ τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ καταφρονεῖν πεισθέντων· δυοῖν γὰρ οὐσῶν αἱρέσεων τοῦ τυχεῖν τοῦ τέλους, μιᾶς

μὲν τῆς ἡδονῆν τὴν τοῦ σώματος τέλος τι-
 θεμένης, ἑτέρας δὲ τῆς τὸ καλὸν καὶ τὴν
 ἀρετὴν αἰρουμένης ἧς καὶ ἐκ θεοῦ καὶ εἰς
 θεὸν ἀνήρτηται ἢ ὄρεξις (ὡς δέ, ἐν ἄλλοις
 θεωρητέον), ὁ μὲν Ἐπίκουρος τὴν πρό-
 νοίαν ἀνελὼν, τὴν ἡδονὴν καὶ τὸ ἴδεσθαι,
 ὅπερ ἦν λοιπὸν, τοῦτο διώκειν παρακελεύε-
 ται, ὁ δὲ λόγος οὗτος ἔτι νεανικώτερον
 τὸν τῆς προνοίας κύριον καὶ αὐτὴν τὴν
 πρόνοιαν μεμψάμενος καὶ πάντας νόμους
 τοὺς ἐνταῦθα ἀτιμάσας καὶ τὴν ἀρετὴν
 τὴν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου ἀνευρημένην
 τό τε σωφρονεῖν τοῦτο ἐν γέλωτι θέμενος
 (ἵνα μηδὲν καλὸν ἐνταῦθα δὴ ὀφθεῖν
 ὑπάρχον) ἀνεῖλε τό τε σωφρονεῖν καὶ τὴν
 ἐν τοῖς ἡθροσὶ σύμφυτον δικαιοσύνην τὴν
 τελουμένην ἐκ λόγου καὶ ἀσκήσεως καὶ
 ὅλως καθ' ἃ σπουδαῖος ἄνθρωπος ἂν γέ-
 νοιτο, ὥστε αὐτοῖς καταλείπεσθαι τὴν ἡδο-
 νὴν καὶ τὸ οὐ κοινὸν πρὸς ἄλλους ἀν-
 θρώπους καὶ τὸ τῆς χρείας μόνον, εἰ μὴ
 τις τῇ φύσει τῇ αὐτοῦ κρείττων εἴη τῶν
 λόγων τούτων. 41. Τούτων γὰρ οὐδὲν
 αὐτοῖς καλὸν, ἀλλὰ ἄλλο τι ὅποτε μετα-
 διώξουσι· καίτοι ἐχρῆν τοὺς ἤδη ἐγνω-
 κύτας ἐντεῦθεν διώκειν, διώκοντας δὲ τὰ

ἐπελάθοντο αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο κακοί; εἰ δὲ γινώσκει τοὺς μὴ γενομένους κακοὺς, καὶ τοὺς γενομένους γινώσκει (ἵνα διακρίνη ἅπ' ἐκείνων αὐτούς), πᾶσιν οὖν παρέσται καὶ ἔσται ἐν τῷ κόσμῳ τῷδε ὅστις ὁ τρόπος, ὥστε καὶ μεδέξει αὐτοῦ ὁ κόσμος· εἰ δὲ ἄπεστι τοῦ κόσμου, καὶ ὑμῶν ἀπέσται καὶ οὐδ' ἂν ἔχοιτέ τι λέγειν περὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῶν μετ' αὐτόν. 46. Ἄλλ' εἴτε ὑμῖν πρόνοιά τις ἔρχεται ἐκεῖθεν εἴτε ὅ τι βούλεσθε, ἀλλ' ὅ γε κόσμος ἐκεῖθεν ἔχει καὶ οὐκ ἀπολέλειπται οὐδ' ἀπολειφθήσεται· πολὺ γὰρ μᾶλλον τῶν ὅλων ἢ τῶν μέρων ἢ πρόνοια καὶ ἡ μέθεξις, κακείνης τῆς ψυχῆς πολὺ μᾶλλον. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ ἐμφρόνως εἶναι· τίς γὰρ οὕτω τεταγμένος ἢ ἐμφρων τῶν ὑπερφρονούντων ἀφρόνως ὡς τὸ πᾶν; ἢ παραβάλλειν καὶ γελοῖον καὶ πολλὴν τὴν ἀτοπίαν ἔχει! καὶ ὅ γε μὴ τοῦ λόγου ἕνεκα παραβάλλον οὐκ ἔξω ἂν τοῦ ἀσεβεῖν γένοιτο, καὶ οὐδὲ τὸ ζητεῖν περὶ τούτων ἐμφρονος ἀλλὰ τυφλοῦ τινος καὶ παντάπασιν οὔτε αἰσθησθῆναι οὔτε νοῦν ἔχοντος καὶ πόρρω τοῦ νοητὸν κόσμον ἰδεῖν ὄντος, ὃς τοῦτο οὐ βλέπει! τίς γὰρ ἂν μουσικὸς ἀνὴρ εἴη ὃς

τὴν ἐν νοητῷ ἁρμονίαν ἰδὼν οὐ κινήθη-
 σεται τοῖς ἐν φθόγγοις αἰσθητοῖς, ἀκούων;
 ἢ τίς γεωμετρίας καὶ ἀριθμῶν ἔμπειρος ὅς,
 τὸ σύμμετρον καὶ ἀνάλογον καὶ τεταγμέ-
 νον ἰδὼν δι' ὁμμάτων, οὐχ ἡσθήσεται;
 οἵπερ, οὐχ ὁμοίως τὰ αὐτὰ (οὐδὲ ἐν ταῖς
 φωναῖς οὐδὲ δι' ὁμμάτων) τῆς τέχνης
 βλέποντες ἀλλ' ἐπιγινώσκοντες μίμημα ἐν
 τῷ αἰσθητῷ τοῦ ἐν νοήσει κειμένου, οἷον
 θορυβοῦνται καὶ εἰς ἀνάμνησιν ἔρχονται
 τοῦ ἀληθοῦς, ἐξ οὗ δὴ πάθους καὶ κι-
 νοῦντες οἱ ἔρωτες. „ἀλλ' ὁ μὲν ἰδὼν κάλ-
 λος ἐν προσώπῳ εὖ μεμιγμένον φέρεται
 ἐκεῖ!“ ἀργὸς δέ τις οὕτως ἔσται τὴν γνώ-
 μην ὅς εἰς οὐδὲν ἄλλο κινήθησεται, ὥστε
 ὁρῶν σύμπαντα μὲν τὰ ἐν αἰσθητῷ κάλλη
 σύμπασαν δὲ συμμετρίαν καὶ τὴν μεγά-
 λην εὐταξίαν ταύτην καὶ τὸ ἐμφαινόμενον
 ἐν τοῖς ἄστροις εἶδος καὶ πόρρωθεν οὖσιν
 οὐκ ἐντεῦθεν ἐνθυμεῖται καὶ σέβας αὐ-
 τῶν λαμβάνει οἷα θεῶν, ὅς ἄρα οὔτε
 ταῦτα κατενόησεν οὔτε ἐκεῖνα εἶδε; 47.
 Καίτοι εἰ καὶ μισεῖν αὐτοὺς ἐποίει τὴν
 τοῦ σώματος φύσιν, διότι ἀκηκόασι Πλά-
 τωνος, πολλὰ μεμψαμένου τῷ σώματι
 οἷα ἐμπόδια παρέχει τῇ ψυχῇ καὶ πᾶσαν

τὴν σωματικὴν φύσιν εἶπε χείρονα, ἔχρῃν
 ταύτην περιελόντας τῇ διανοίᾳ ἰδεῖν τὸ
 λοιπὸν, σφαιρᾶν νοητὴν τὸ ἐπὶ τῷ κόσμῳ
 εἶδος ἐμπεριέχουσαν, ψυχὰς ἐν τάξει ἄνευ
 τῶν σωμάτων μεγέθους δοῦσαν, κατὰ τὸ
 νοητὸν εἰς διάστασιν προαγαγοῦσαν (ὡς
 τὸ μέγεθος τοῦ γενομένου τῷ μεγέθει
 ἀμερεῖ τῷ τοῦ παραδείγματος εἰς δύναμιν
 ἐξισωθῆναι, τὸ γὰρ ἐκεῖ μέγα ἐν δυνάμει
 ἐνταῦθα ἐν ὄγκῳ). καὶ εἴτε κινουμένην
 ταύτην τὴν σφαιρᾶν ἐβούλοντο νοεῖν πε-
 ριαγομένην ὑπὸ Θεοῦ δυνάμεως ἀρχὴν
 καὶ μέσα καὶ τέλος τῆς πάσης ἔχοντος,
 εἴτε ἐστῶσαν, ὡς οὐπω καὶ ἄλλο τι διοι-
 κούσης, καλῶς ἂν εἶχεν εἰς ἔννοιαν τῆς
 τόδε τὸ πᾶν ψυχῆς διοικούσης. ἐνθύντες
 δὲ ἤδη καὶ τὸ σῶμα αὐτῆ, ὡς οὐδὲν ἂν
 παθούσης, δούσης δὲ ἑτέρῳ (ὅτι μὴ θέ-
 μισ φθόνον ἐν τοῖς θεοῖς εἶναι) εἴ τι
 δύναται, λαμβάνειν ἕκαστα· τοσοῦτον δι-
 δόντες τῇ τοῦ κόσμου ψυχῇ δυνάμεως,
 ὅσον τὴν σώματος φύσιν οὐ καλὴν οὔσαν
 ἐποίησε μετέχειν κάλλους, ὃ καὶ αὐτὰς
 ψυχὰς θείας οὔσας κινεῖ· εἰ μὲν ἄρα αὐ-
 τοὶ φαῖεν μὴ κινεῖσθαι μηδὲ διαφόρως
 αἰσχροῖα καὶ καλὰ ὄραν σώματα (ἀλλ' οὐ-

τως οὐδὲ διαφόρως αἰσχροῦ καὶ καλὰ ἐπι-
 τηδεύματα, οὐδὲ καλὰ μαθήματα, οὐδὲ
 θεωρίας τοίνυν, οὐδὲ θεὸν τοίνυν· καὶ
 γὰρ διὰ τὰ πρῶτα ταῦτα· εἰ οὖν μὴ
 ταῦτα, οὐδὲ ἐκεῖνα· μετ' ἐκεῖνα τοίνυν
 ταῦτα καλά), ἀλλ' ὅταν λέγωσι κατα-
 φρονεῖν τοῦ τῆδε κάλλους, καλῶς ἂν
 ποιοῖεν τοῦ ἐν παισὶ καὶ γυναιξὶ κα-
 ταφρονοῦντες ὡς μὴ εἰς ἀκολασίαν ἤτ-
 τᾶσθαι· ἀλλ' εἰδέναι δεῖ, ὅτι οὐκ ἂν σεμ-
 νύνοιτο εἰ αἰσχροῦ καταφρονοῖεν, ἀλλ'
 ὅτι καταφρονοῦσι πρότερον εἰπόντες κα-
 λὸν καὶ πως διατιθέντες, ἔπειτα ὅτι οὐ
 ταῦτὸν κάλλος ἐπὶ μέρει καὶ ὅλῳ καὶ πᾶσι
 καὶ παντί, εἴθ' ὅτι ἔστι τοιαῦτα κάλλη
 καὶ ἐν αἰσθητοῖς καὶ τοῖς ἐν μέρει οἷα
 δαιμόνων· ὡς θαυμάσαι τὸν πεποιηκότα
 καὶ πιστεῦσαι ὡς ἐκεῖθεν καὶ ἐνταῦθα
 ἀμήχανον τὸ ἐκεῖ κάλλος εἰπεῖν, οὐκ ἐχό-
 μενον τούτων ἀλλ' ἀπὸ τούτων ἐπ' ἐκεῖνα
 ἰὸν, μὴ λοιδορεῖσθαι δὲ τούτοις, καὶ εἰ
 μὲν καὶ τὰ ἔνδον καλά, σύμφωνα ἀλλή-
 λους εἶναι λέγειν, εἰ δὲ τὰ ἔνδον φαῦλα,
 τοῖς βελτίοσιν ἠττᾶσθαι, μήποτε δὲ (οὐδὲ
 ἔστιν ὄντως), εἰ καλὸν τὸ ἔξω, αἰσχρὸν
 εἶναι τὸ ἔνδον· οὐ γὰρ τὸ ἔξω πάγκαλον

κρατήσαντός ἐστι τοῦ ἔνδον, οἱ δὲ λεγόμενοι καλοὶ τᾶνδον αἰσχροὶ ψεῦδος καὶ τὸ ἔξω κάλλος ἔχουσιν, εἰ δέ τις φήσει ἔωρακένας καλοὺς ὄντως ὄντας αἰσχροὺς δὲ τᾶνδον, οἶμαι μὲν αὐτὸν μὴ ἔωρακένας ἀλλ' αὐτοὺς εἶναι νομίζειν καλοὺς, εἰ δ' ἄρα, τὸ αἰσχρὸν αὐτοῖς ἐπίκτητον εἶναι καλοῖς τὴν φύσιν οὔσι· πολλὰ γὰρ ἐνθάδε τὰ κωλύματα εἶναι ἐλθεῖν εἰς τέλος, τῷ δὲ παντὶ καλῷ ὄντι τί ἐμπόδιον ἦν εἶναι καλῷ καὶ τᾶνδον; καὶ μὴν οἷς μὴ τὸ τέλειον ἀκέδωκεν ἐξ ἀρχῆς ἢ φύσις, τούτοις τάχ' ἂν οὐκ ἐλθεῖν εἰς τέλος γένοιτο, ὥστε καὶ φαύλοις ἐνδέχεσθαι γενέσθαι, τῷ δὲ παντὶ οὐκ ἦν ποτε παιδί· ὡς ἀτελεῖ εἶναι, οὐδὲ προσεγίνετο αὐτῷ προῖόντι τι καὶ προσετίθετο εἰς σῶμα (πόθεν γάρ; πάντα γὰρ εἶχεν), ἀλλ' οὐδὲ εἰς ψυχὴν πλάσειεν ἂν τίς τι, εἰ δ' ἄρα τοῦτό τις αὐτοῖς χαρίσαιο, ἀλλ' οὐ κακόν τι. 48. Ἄλλ' ἴσως φήσουσιν ἐκείνους μὲν τοὺς λόγους φεύγειν τὸ σῶμα ποιεῖν πόρρωθεν μισοῦντας, τοὺς δὲ ἡμετέρους κατέχειν τὴν ψυχὴν πρὸς αὐτῷ. τοῦτο δὲ ὅμοιον ἂν εἴη, ὥσπερ ἂν εἰ, δύο οἶκον καλὸν τὸν αὐτὸν οἰκούντων, τοῦ μὲν ψέ-

γοντος τὴν κατασκευὴν καὶ τὸν ποιήσαντα
καὶ μένοντος οὐχ ἦττον ἐν αὐτῷ, τοῦ δὲ
μὴ ψέγοντος ἀλλὰ τὸν ποιήσαντα τεχνι-
κώτατα πεποιηκέναι λέγοντος τὸν δὲ χρό-
νον ἀναμένοντος ἕως ἂν ἦκοι ἐν ᾧ ἀπαλ-
λάξεται οὗ μηκέτι οἴκου δεήσοιτο, ὁ μὲν
σοφώτερος εἶναι οἶοιτο καὶ ἐτοιμότερος
ἐξελθεῖν, ὅτι οἶδε λέγειν ἐκ λίθων ἀψύ-
χων τοὺς τοίχους καὶ ξύλων συνεστάναι καὶ
πολλοῦ δεῖν τῆς ἀληθινῆς οἰκίσεως, ἀγνοῶν
ὅτι, τῷ μὲν φέρειν τὰ ἀναγκαῖα διαφέρει
ὅσπερ καὶ μὴ ποιεῖται δυσχέρειαν ἀγαπῶν
ἡσυχῇ τὸ κάλλος τῶν λίθων, δεῖ δὲ μέ-
νειν μὴν ἐν οἴκοις σωματικοῖς κατα-
σκευασθεῖσιν ὑπὸ ψυχῆς ἀδελφῆς ἀγαθῆς
πολλὴν δύναμιν εἰς τὸ δημιουργεῖν ἀπό-
νωσ ἐχούσης. (ἢ ἀδελφοὺς μὲν καὶ τοὺς
φραυλοτάτους ἀξιοῦσι προσεννέπειν, ἥλιον
δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ ἀπαξιοῦσιν
ἀδελφοὺς λέγειν, οὐδὲ τὴν κόσμου ψυχὴν,
στόματι μαινομένῳ! φάυλους μὲν οὖν
ὄντας οὐ θεμιτὸν εἰς συγγένειαν συνάπ-
τειν ἀγαθοὺς τε γενομένους καὶ μὴ σώ-
ματα ὄντας ἀλλὰ ψυχὰς ἐν σώμασι καὶ
οὕτως οἰκεῖν δυναμένους ἐν αὐτοῖς ὡς
ἐγγυτάτω εἶναι οἰκίσεως ψυχῆς τοῦ παν-

τὸς ἐν σώματι τῷ ὅλῳ!) ἔστι δὲ τοῦτο
 τὸ μὴ ἀγνοεῖν μηδὲ ὑπακούειν τοῖς ἔξω-
 θεν προσπίπτουσιν ἠδέσιν ἢ ὀρωμένοις,
 μηδ', εἴ τι σκληρόν, ταράττεσθαι· ἐκείνη
 μὲν οὖν οὐ πλήττεται (οὐ γὰρ ἔχει ὑπό-
 του), ἡμεῖς δὲ ἐνθάδε ὄντες ἀρετῇ τὰς
 πληγὰς ἀποθροίμεθ' ἂν ἤδη ὑπὸ μεγέθους
 γνώμης τὰς μὲν ἐλάττους τὰς δὲ οὐδὲ
 πλητιούσας ὑπὸ ἰσχύος γενομένας, ἐγγύς
 δὲ γεγόμενοι τοῦ ἀπλήκτου μιμοίμεθ' ἂν
 τὴν τοῦ σύμπαντος ψυχὴν καὶ τὴν τῶν
 ἄστρον, εἰς ἐγγύτατα δὲ ὁμοιότητος ἐλ-
 θόντες σπεύδοιμεν ἂν πρὸς τὸ αὐτὸ, καὶ
 τὰ αὐτὰ ἂν ἐνθεα καὶ ἡμῖν εἴη, ἅτε κα-
 λῶς καὶ αὐτοῖς παρεσκευασμένοις φύσει
 καὶ ἐπιμελείαις, τοῖς δὲ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρ-
 χει! 49. Οὐδὲ, εἰ μόνοι λέγοιεν θεωρεῖν
 δύνασθαι, πλεον ἂν θεωρεῖν αὐτοῖς γί-
 νοιτο, ὅτι αὐτοῖς φασὶν εἶναι ἐξελθεῖν
 ἀποθανοῦσι, τοῖς δὲ μὴ, αἰεὶ τὸν σὺρα-
 νόμ κοσμοῦσιν· ἀπειρία γὰρ ἂν τοῦ ἔξω
 ὅ τι ποτέ ἔστι τοῦτο ἂν λέγοιεν καὶ τοῦ
 ὄν τρόπον ψυχὴ παντὸς ἐπιμελεῖται ἢ ὅλη
 τοῦ ἀψύχου. (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αὐτοὶ οὐκ
 οἴονται τὰ ἔξω βλέπειν τὴν τῶν ἄστρον
 φύσιν, ὅτι οὐχ ὀρωσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν

ἔξωθεν οὖσαν.) 50. Ἐξεστίν οὖν καὶ μὴ φιλοσωματεῖν καὶ καθαροῖς γίνεσθαι καὶ τοῦ θανάτου καταφρονεῖν καὶ τὰ ἀμείνω εἰδέναί κἀκεῖνα διώκειν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς δυναμένοις διώκειν καὶ διώκουσιν ἀεὶ μὴ φθονεῖν ὡς οὐ διώκουσι, μηδὲ τὸ αὐτὸ πάσχειν τοῖς οἰομένοις τὰ ἄστρα μὴ θεῖν ὅτι αὐτοῖς ἢ αἰσθησις ἐστάναι αὐτὰ λέγει.

N o t a e.

Πλωτίνου) Arnob. II, 11. *Vos Platoni, vos Plotino, vos Numenio (vel cui libuerit) creditis: nos credimus et acquiescimus Christo.*

Πρὸς τοὺς) Lactant. Divin. Instit. V, 2. *Composuit [quidam] libellos duos non contra Christianos, ne insectari videretur: sed ad Christianos, ut humane ac benigne consulere videretur.*

§. 1. οὐδὲν ἔχον ἐν ἑαυτῷ) Plotin. p. 531. οὐ δεηθεὶς οὗτος [scil. ὁ παιῆρ, τὸ πρῶτον] τῶν ἐξ αὐτοῦ γενομένων, ἀλλὰ πᾶν καὶ ὅλον ἀφείς τὸ γερόμενον, ὅτι μὴ ἔδειτο μηδὲν αὐτοῦ, ἀλλ' ἔστιν ὁ αὐτὸς οἷος καὶ πρὶν τοῦτο γεννηῆσαι· ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἐμέλησεν αὐτῷ μὴ γενομένου . . . αὐτὸς δὲ οὐκ ἦν τὰ πάντα ἐν ἂν δεηθῆ αὐτῶν· ὑπερβεβηκῶς δὲ τὰ πάντα οἷός τε ἦν ποιεῖν αὐτὰ καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἐᾶσαι εἶναι, αὐτὸς ὑπὲρ αὐτῶν ὢν. ἔδει δὲ καὶ τὰγαθὸν ὄντα αὐτὸν μὴ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ μηδέν. εἰ οὐδὲν ἔχει, μόνος καὶ ἔρημος τῶν ἄλλων ἐστίν. εἰ οὖν τὰ ἄλλα ἢ ἀγαθὰ ἢ οὐκ ἀγαθὰ ἐστὶν οὐδέτερα δὲ τοῦτων ἔχει, οὐδὲν ἔχων τῷ μηδὲν ἔχειν ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. εἰ ἄρα τις ὁτιοῦν αὐτῷ προστίθῃσιν, ἢ οὐσίαν ἢ νοῦν ἢ καλόν, τῇ προσθήκῃ ἀφαιρεῖται αὐτοῦ τὸ τὰγαθὸν εἶναι. «ἀλλ' εἰ ἐν αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀγαθόν;» διαφόρα γὰρ (καθ' ἣν τοῦτο τὸ σύνθετον ἦν ἀγαθόν) δεῖ αὐτὸ παρ' ἄλλου εἶναι· ἦν δὲ αὐτὸ ἀπλοῦν καὶ μόνον. Numen. apud Euseb. in Praep. Ev. XI, 18. ὁ θεὸς ὁ μὲν πρῶτος ἐν ἑαυτῷ ὢν ἐστὶν ἀπλοῦς, διὰ τὸ ἑαυτῷ συγγερόμενος διόλου μὴ ποτε εἶναι διαιρετός. Procl. Theolog. Plat. II, 4. p. 89. θαυμάζω δὲ ἔγωγε τοὺς τε ἄλλους ἄπαντας τοῦ Πλάτωνος ἐξηγητὰς (ὅσοι τὴν νοερὴν βασιλείαν ἐν τοῖς οὐσι προσήκοντο, τὴν δὲ

τοῦ ἐνὸς ἄρρητον ὑπεροχὴν καὶ τῶν ὄλων ἐκβεβηκυῖαν
 ὑπαρξίν οὐκ ἐσέφθησαν), καὶ δὴ διαφερόντως Ὁριγέ-
 νην τὸν ἰῶ Πλωτίνῳ τῆς αὐτῆς μετασχόντα παιδείας·
 καὶ γὰρ αὐτὸς εἰς τὸν νοῦν τελευτᾷ καὶ τὸ
 πρῶτιστον ὄν, τὸ δὲ ἐν τοῦ παντὸς νοῦ καὶ πάντος
 ἐπέκεινα τοῦ ὄντος ἀφήσι. καὶ εἰ μὲν ὡς κρείττον
 ἀπάσης γνώσεως καὶ παντὸς λόγου καὶ πάσης ἐπιβολῆς,
 οὔτ' ἂν τῆς τοῦ Πλάτωνος συμφωνίας, οὔτ' ἂν τῆς
 τῶν πραγμάτων φύσεως αὐτὸν ἀμαρτάνειν ἐλέγομεν·
 εἰ δ' ὅτι παντελῶς ἀνύπαρκτον τὸ ἐν καὶ ἀνυπόστατον,
 καὶ ὅτι τὸ ἄριστον ὁ νοῦς, καὶ ὡς ταῦτόν ἐστι τὸ
 πρῶτως ἐν, οὔτ' ἂν ἡμεῖς αὐτῶ ταῦτα συνομολογή-
 σαιμεν, οὔτ' ἂν ὁ Πλάτων ἀποδέξαιτο καὶ τοῖς ἑαυτοῦ
 γνωρίμοις συναριθμήσειε . . . τὸ τοιοῦτον δόγμα . . .
 τῆς περιπατητικῆς ἀναπέπλησται καινοτομίας.
 Cyrill. Alexandr. contra Julian. VIII. p. 271. Aubert.
 γράφει τὸν Πορφύριον ἐν βιβλίῳ τετάρτῳ φιλοσόφου
 ἱστορίας· «ἄχρι γὰρ τριῶν ὑποστάσεων, ἔφη Πλάτων,
 τὴν τοῦ θεοῦ προελθεῖν οὐσίαν· εἶναι δὲ τὸν μὲν ἀνώ-
 τατον θεὸν τὰγαθόν, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ δεύτερον τὸν
 δημιουργόν, τρίτην δὲ τὴν τοῦ κόσμου ψυχὴν· ἄχρι
 γὰρ ψυχῆς τὴν θεότητα προελθεῖν, λοιπὸν δὲ τὸ ἄθεον
 ἀπὸ τῆς σωματικῆς ἐνῆρχθαι διαφορᾶς. ἀλλ' οἱ γε
 προειρημένοι καὶ πρὸς τοῦτο ἀντιλέγουσι, φάσκοντες
 μὴ δεῖν τὰγαθὸν συναριθμεῖν τοῖς ἀπ' αὐτοῦ, ἐξη-
 ρῆσθαι γὰρ ἀπὸ πάσης κοινωνίας, διὰ τὸ εἶναι ἀπλοῦν
 πάντη καὶ ἀδεκτιόν τινος συμβάσεως [Damascius p. 348.
 τὰς τριάδας οὐκέτι μετὰ τὴν μίαν ἀρχὴν τάξομεν, ὡς
 καὶ αὐτοὶ βούλονται λέγειν (καὶ τὰ λόγια μαρτύρονται)
 οὐχ οἱ νεώτεροι μόνοι, ἀλλὰ καὶ Ἰάμβλιχος καὶ Πορ-
 φύριος.]· ἀπὸ δὲ τοῦ νοῦ (ἀρχὴ γὰρ οὗτος) τὴν
 τριάδα μίαν σωθῆναι. Origines De Princip. I,
 1, 6. *Deus ex omni parte monas, et ut ita dicam*
ἐνὸς, et mens, et fons ex quo initium totius intel-
lectualis naturae vel mentis est. II, 9. *ἐὰν γὰρ ἢ ἄπει-*
ρος ἢ θεία δύναμις, ἀνάγκη αὐτὴν μηδὲ ἑαυτὴν

νοεῖν· τῇ γὰρ φύσει τὸ ἄπειρον ἀπερίληπτον. IV, 35. ἐν τῷ νοεῖν ὁ πατὴρ μειζόνως καὶ τρανοτέρως καὶ τελειοτέρως νοεῖται ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

δηλοῦντας δὲ ἡμῖν αὐτοῖς ὡς οἶόν τε) Plotin. p. 525. καὶ λέγομεν περὶ οὗ ῥητοῦ καὶ ὀνομάζομεν, σημαίνειν ἑαυτοῖς θέλοντες ὡς δυνάμεθα. p. 761. ἡμᾶς οἷον ἐξώθεν περιθέοντας τὰ αὐτῶν ἐρμηνεύειν ἐθέλειν πάθη, ὅτε μὲν ἐγγύς, ὅτε δὲ ἀπολίπτοντας ταῖς περὶ αὐτὸ ἀπορίαις.

αὐταρχες) Plotin. p. 516. δεῖ μὲν γὰρ τι πρὸ πάντων εἶναι, ἀπλοῦν τοῦτο καὶ πάντων ἕτερον τῶν μετ' αὐτὸ (εἰ γὰρ μὴ ἀπλοῦν ἔσται συμβάσεως ἐξω πάσης καὶ πάσης συνθέσεως, καὶ ὄντως ἐν, οὐκ ἂν ἀρχὴ εἴη), αὐταρχέστατόν τε τῷ ἀπλοῦν εἶναι καὶ πρῶτον ἀπάντων (τὸ γὰρ μὴ πρῶτον ἐνδεῖς τοῦ πρὸ αὐτοῦ, τὸ δὲ μὴ ἀπλοῦν τῶν ἐν αὐτῷ ἀπλῶν δεόμενον). Iamblich. De Myst. VIII, 2. πρὸ τῶν ὄντως ὄντων, καὶ τῶν ὄλων ἀρχῶν ἔστι θεὸς εἷς· ἀπὸ δὲ τοῦ ἐνός τούτου ὁ αὐτάρκης θεὸς ἑαυτὸν ἐξέλαμψε, διὸ καὶ αὐτοπάτωρ καὶ αὐτάρκης· ἀρχὴ γὰρ οὗτος καὶ θεὸς θεῶν· μονὰς ἐκ τοῦ ἐνός. Procl. In-t. Theol. c. 10. Creuzer. πᾶν τὸ αὐταρχες τοῦ ἀπλῶς ἀγαθοῦ καταδεέστερόν ἐστι. τί γὰρ ἔστιν ἄλλο τὸ αὐταρχες ἢ τὸ παρ' ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθὸν κεκτημένον; τοῦτο δὲ ἤδη πλήρες τοῦ ἀγαθοῦ καὶ μετέχον, ἀλλ' οὐχὶ αὐτὸ τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν.

πᾶν τὸ ἐν ἄλλῳ καὶ παρ' ἄλλου) Plotin. p. 528. ἄλλο ἐν ἄλλῳ ἕως εἰς τὸ πρῶτον ἀρχῆς. ἀρχὴ δὲ, ἅτε μηδὲν ἔχουσα πρὸ αὐτῆς, οὐκ ἔχει ἐν ὅτι ἄλλῳ. p. 559. πᾶν τὸ εἶδος ἐν ἄλλῳ παρ' ἄλλου εἰς ἐκεῖνο ἔρχεται.

§. 2. προσησαμένους) Plotin. p. 556. νοῦς δὲ προέστηκε μὲν ἀρχῆς τῆς πρώτης ὡς πρὸς ἡμᾶς, ὡςπερ ἐν προθύροις τὰγαθοῦ, ἀπαγγέλλων ἐν αὐτῷ τὰ πάντα, ὡςπερ ἐκείνου τύπος μᾶλλον ἐν πλήθει, ἐκείνου πάντη μένοντος ἐν ἐνί.

§. 5. τὴν μὲν δυνάμει, τὴν δὲ ἐνεργείᾳ) Aristot. Metaphys. XII, 6. p. 246. Brandis. ἐνδέχεται τὸ δύναμιν ἔχον μὴ ἐνεργεῖν. ἐνδέχεται δυνάμει ὄν μὴ εἶναι. ἐνδέχεται δύνασθαι μὲν εἶναι, μὴπω δὲ εἶναι. Schelling Über das Wesen der menschlichen Freiheit. S. 430. „Gott hat in sich einen innern Grund seiner Existenz, der ihm als Existirendem vorangeht: aber eben so ist Gott wieder das Prius des Grundes, indem der Grund als solcher nicht seyn könnte, wenn Gott nicht actu existirte . . . Wollen wir uns dieses Wesen menschlich näher bringen, so können wir sagen, es sey die Sehnsucht, die das ewige Eine empfindet, sich selbst zu gebären. Sie ist nicht das Eine selbst, aber doch mit ihr gleich ewig . . . Sie ist daher für sich betrachtet auch Wille, aber Wille, in dem kein Verstand ist, und darum auch nicht selbstständiger und vollkommener Wille, indam der Verstand eigentlich der Wille in dem Willen ist . . . Entsprechend der Sehnsucht, welche als der noch dunkle Grund die erste Regung göttlichen Daseyns ist, erzeugt sich eine innere reflexe Vorstellung, durch welche, da sie keinen andern Gegenstand haben kann, als Gott, Gott sich selbst in einem Ebenbilde erblickt. Diese Vorstellung ist das erste, worin Gott, absolut betrachtet, verwirklicht ist, obgleich nur in ihm selbst; sie ist im Anfange bei Gott, und der in Gott gezeugte Gott selbst.“ Procl. in Plat. Timae. p. 299. *περὶ δὲ ἀπάντων τῶν κατευθυνόντων τὴν γένεσιν θεῶν λέγωμεν, ὅτι οὔτε τὴν οὐσίαν ἔχουσι τῇ ὕλῃ-συμμεμιγμένην... οὔτε τὴν μὲν οὐσίαν ἔχουσιν ἀμιγῆ πρὸς τὴν ὕλην, τὰς δὲ δυνάμεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἀναμειγμένας πρὸς αὐτήν, ὡς οἱ περὶ Νουμήνιον λέγουσιν.* S. Irenae. I, 11, 5. *περὶ αὐτοῦ τοῦ βυθοῦ πολλὰ καὶ διάφοροι γινώμαι παρ' αὐτοῖς. οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἄζυγον λέγουσι, μῆτε ἄρρηνα μῆτε θήλειαν μῆτε ὄλωσ ὄντα τι· ἄλλοι δὲ ἀρρηνόθηλον αὐτὸν λέγουσιν εἶναι, Ἐρμαφροδίτου φύσιν αὐτῷ πε-*

ριάπτοντες· Σιγήν δὲ πάλιν ἄλλοι συνευνέτιν αὐτῷ προσάπτουσιν, ἵνα γένηται πρώτη συζυγία. ὁ Πτολεμαῖος δύο συζύγους τῷ θεῷ παρ' αὐτοῖς βυθῷ καλουμένῳ ἐπενόησέ τε καὶ ἐχαρίσατο, ἐννοιάν τε καὶ θέλημα. ἐνενοεί γὰρ ἢ ἐννοια τὴν προβολήν, οὐ μέντοι προβαλεῖν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἠδύνατο ἂ ἐνένοει· ὅτε δὲ ἢ θελήματος δύναμις ἐπεγενετο, τότε δ' ἐνενοεί προέβαλε. Origin. De Princip. II, 9. ἐν τῇ ἐπινοουμένη ἀρχῇ τοσοῦτον ἀριθμὸν τῷ βουλήματι αὐτοῦ ὑποσιῆσαι τὸν θεὸν νοερῶν οὐσιῶν, ὅσον ἠδύνατο διαρκέσαι. Eunom. Apologet. c. 28. θεὸς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ ἐγέννησεν. οὔτε τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ ἀπεχρήσατο ἀλλὰ τῇ βουλήσει μόνη, οὔτε κατὰ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν ἀλλ' οἷον ἐβουλήθη ἐγέννησε. S. Hieronym. Apolog. adversus Rufin. II. *Habetur Dialogus apud Graecos Originis et Candidi Valentianae haereseos defensoris, in quo duos Andabatas inter se digladiantes spectasse me fateor. Dicit Candidus Filium de Patris esse substantia, errans in eo quod προβολήν, id est, prolationem asserit. E regione Origines iuxta Arium et Eunomium repugnat, eum vel prolatum esse vel natum, ne Deus Pater dividatur in partes: sed sublimem et excellentissimam creaturam voluntate exstitisse Patris, sicut et caeteras creaturas.* Nicol. Methonens. p. 104. Voemel. ἡμεῖς δὲ τὸ θεῖόν φάμεν πάντα εἶναι οὔτε δυνάμει οὔτε κατ' ἐνεργείαν ἀλλ' ὑπερεχόντως ... ὡς μὲν ἀγαθὸς ἠθέλησεν, ὡς δὲ δυνατὸς ἐποίησε· καὶ οὐκ ἠθέλησε μόνον καὶ ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ θέλει καὶ ποιεῖ.

§. 6. ἐν ἐνεργείᾳ κείμενος ἐστῶσα) Plotin. p. 405. οἷον κόσμου φρόνησιν ἐστῶσαν. Damascius p. 62. Κορρ. γνῶσις κατὰ τὸ ἐν ἐστῶσα.

§. 7. προσβολή) Plat. Theaetet p. 153. e. μέλαν τε καὶ λευκὸν καὶ ὁτιοῦν ἄλλο χρῶμα ἐκ τῆς ὁμμάτων

πρὸς τὴν προσήκουσαν φορὰν φανεῖται γεγενημένον, καὶ ὃ δὴ ἕκαστον εἶναι φάμεν χρῶμα, οὔτε τὸ προσβάλλον οὔτε τὸ προσβαλλόμενον ἔσται ἀλλὰ μεταξὺ τι ἑκάστω ἴδιον γεγονός.

ἐνεργημάτων) Iamblich. Adhortat. ad Philosoph. p. 54. Kiessling. τὸ θεωρῆσαν τοῦ θεωρητικοῦ νοῦ ἐνέργημα ὑπῆρχε.

ἄλλου ὄντιος ἀπ' αὐτοῦ, τοῦ νενοηκότος) Procl. Inst. Theolog. p. 248. Creuzer. πᾶς νοῦς κατ' ἐνέργειαν οἶδεν ὅτι νοεῖ, καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ.

ἐν τῷ πρώτῳ νοεῖν) Plotin. p. 534. ᾧ τὸ τέλειον ὑπάρξει, πρὸ τοῦ νοεῖν τοῦτο ἔσται· οὐδὲν ἄρα δεῖ αὐτῷ τοῦ νοεῖν· αἰτιαρχες γὰρ πρὸ τούτου· οὐκ ἄρα νοήσει. τὸ μὲν ἄρα οὐ νοεῖ, τὸ δὲ πρώτῳ νοεῖ, τὸ δὲ νοήσει δευτέρως.

§. 9. τὸν δὲ λόγον ὄντιν' ἀν) Procl. in Plat. Timae. p. 299. εἰσὶ οἱ λόγοι δυνάμεων μεταδόσεις ἀπὸ τῶν πρώτων εἰς τὰ δεύτερα, καὶ θείας προνοίας καὶ ζωῆς θαυμαστικῆς, ἣν ὁ τῶν ὄλων δημιουργὸς ἐν ἑαυτῷ προείληφεν. p. 339. ὁ λόγος τάξεώς ἐστιν αἴτιος καὶ τοῦ μέτρου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ μετουσίας... λόγος ἐστὶν ἐκ τοῦ ἀμεροῦς προελθὼν εἰς ὕλην καὶ μορφώσας αὐτήν. In Plat. Alcibiad. p. 136. ὁ λόγος ἐστὶν ὁ διαβάλλων ἐπὶ νοῦν ἀπ' ὀλισθήσεως καὶ φαντασίας. Origin. Comment. in Ioh. p. 89. ὁ πᾶς δὴ τοῦ θεοῦ λόγος ὁ ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεὸν οὐ πολυλογία ἐστὶν, οὐ λόγοι. λόγος γὰρ εἷς, συνεστῶς ἐκ πλειόνων θεωρημάτων, ὧν ἕκαστον θεώρημα μέρος ἐστὶ τοῦ ὄλου λόγου. οἱ δὲ ἔξω τούτου ἀπαγγελλόμενοι περιέχουν διέξοδον καὶ ἀπαγγελίαν ὁποῖαν δὴ ποτε, εἰ καὶ ὡς περὶ ἀληθείας εἰσὶ λόγοι. καὶ παραδοξότερόν γε ἔρω, οὐδεὶς αὐτῶν λόγος, ἀλλ' ἕκαστοι λόγοι· οὐδαμοῦ γὰρ ἡ μονὰς καὶ οὐδαμοῦ τὸ σύμφωνον καὶ ἓν, ἀλλὰ παρὰ τὸ διεσπᾶσθαι καὶ μάχεσθαι τὸ ἓν ἀπ' ἐκείνων ἀπώλετο, καὶ γεγόνασιν ἀριθμοὶ, καὶ τάχα ἀριθμοὶ ἄπειροι. Ame-

lius apud Euseb. Praep. Ev. XI, 19. et apud S. Cyrill. Alex. contra Iulian. VIII. p. 282. Aubert. et apud Theodoret. Graec. Affect. Curat. II. p. 751. Schulz. και οὔτις ἄρα ἦν ὁ λόγος, καθ' ὃν αἰεὶ ὄντα τὰ γινόμενα ἐγίνετο, ὡς ἂν και Ἡράκλειτος ἀξιώσει· και νη Δβ ὃν ὁ βάρβαρος ἀξιοὶ ἐν τῇ τῆς ἀρχῆς τάξει τε και ἀξία καθεστηκότα πρὸς θεὸν και θεὸν εἶναι (δι' οὗ πάνθ' ἀπλῶς γεγενῆσθαι· ἐν ᾧ τὸ γινόμενον ζῶν και ζωὴν ὄν [Cf. Origin. in Ioh. p. 67. τινὰ τῶν ἀντιγράφων — scil. Evang. S. Ioh. — ἔχει και τάχα οὐκ ἀπιθάνως „δ γέγονεν, ἐν αὐτῷ ζωὴ ἐστι.“] και εἶναι πεφυκέναι) και εἰς τὸ σῶμά τε πίπτειν και σάρκα ἐνδυσάμενον φαντάζεσθαι ἄνθρωπον, και μετὰ τοῦ τηρικαῦτα δεικνύειν τῆς φύσεως τὸ μεγαλειον ἀμέλει ἀναλυθέντα πάλιν ἀποθεοῦσθαι και θεὸν εἶναι, οἷος ἦν πρὸ τοῦ εἰς τὸ σῶμα και τὴν σάρκα και τὸν ἄνθρωπον καταχθῆναι.

§. 10. ἀκλινη) Maximi Scholia in Dionys. Areopag. De Divin. Nom. c. 8. „δύναμιν ἀκλιτον“ τουτέστι τῆς οικείας ἀκρότητος μὴ ὑποκατιοῦσαν· οὐ γὰρ κλινομένος εἰς δύναμιν δημιουργεῖ, ἀλλ' ἀκίνητος και ἀκαμπτος.

§. 13. ἀποτετειχισμένα) Aristoph. Av. 1573. ἀκήκοας ἐμοῦ γ', ὅτι τὸν ἄνθρωπον ἄγχειν βούλομαι, ὅστις ποτ' ἔσθ' ὁ τοῦς θεοῦς ἀποτετειχίσας.

§. 14. πτερορρύησασαν) Plotin. p. 469. ἐν Φαίδρω πτερορρύησιν αἰτίαν τῆς ἐνιαῦθα ἀφίξεως. p. 472. ὅταν δὴ ἡ ψυχὴ ἢ μερικὴ φεύγουσα τὸ πᾶν και τῇ διακρίσει ἀποσιᾶσα μὴ πρὸς τὸ νοητὸν βλέπῃ, μέρος γενομένη μονοῦται τε και ἀσθενεῖ και πολυπραγμονεῖ και πρὸς μέρος βλέπει και (ἰῶ ἀπὸ τοῦ ὄχλου χωρισμῶ ἐνός τινος ἐπιβᾶσα και τὸ ἄλλο πᾶν φυγοῦσα) ἐλθοῦσα και στραφείσα εἰς τὸ ἐν ἐκεῖνο (πληττόμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων πάντων) τοῦ τε ὄλου ἀπέστη και τὸ καθέκαστον μετὰ περιστάσεως διοικεῖ, ἐγαπτομένη ἤδη και θεραπεύουσα τὰ ἐξωθεν και παροῦσα και δῦσα αὐτοῦ πολὺ εἰς τὸ εἶσω. ἐνθα και συμβαίνει αὐτῇ τὸ

λεγόμενον πτερορρύησαι καὶ ἐν δέσμοις τοῖς τοῦ σώματος γενέσθαι, ἀμαρτούση τοῦ ἀβλαβοῦς τοῦ ἐν τῇ διοικήσει, τοῦ κρείττονος δ' ἦν παρὰ τῇ ψυχῇ τῇ δλη· τὸ δὲ πρὸ τοῦ ἦν παντελῶς ἄμεινον ἀναδραμούση. εἴληπται οὖν πεσοῦσα καὶ πρὸς τῷ δέσμῳ οὔσα καὶ τῇ αἰσθήσει ἐνεργοῦσα. Procl. in Plat. Timae. p. 17. τῶν δὲ παραγομένων ὑπὸ θεῶν καὶ δαιμόνων τὰ μὲν ἐν αὐτοῖς μένει γένη καθαρά καὶ πόρρω γενέσεως, ἃ καὶ ἄχραντα διὰ τοῦτο καλεῖται, τὰ δὲ κάτεισιν εἰς γένεσιν, οὐ δυνάμενα ἐν οὐρανῷ μένειν ἀκλινωῶς . . . διὸ δὲ καὶ ῥοπή καὶ νεῦσις καὶ πτερορρύησις ἐν ταῖς ψυχαῖς ταῖς μερικαῖς, ἃς καὶ πέμπουσιν εἰς γένεσιν οἱ ἐν οὐρανῷ καὶ δαίμονες τῶν καθόδων προϊστάμενοι τῶν ψυχικῶν. Tatian. ad Graec. c. 31. πτέρωσις ἢ τῆς ψυχῆς τὸ πνεῦμα τὸ τέλειον, ὅπερ ἀπορρύψασα διὰ τὴν ἀμαρτίαν ἔπιτη ὡς περ νεοσσός καὶ χαμαιπειτῆς ἐγένετο. μεταβάσα δὲ τῆς οὐρανίου συνουσίας τῶν ἐλατιόνων μειουσίαν ἐπεπόθησεν. μειωκίσθησαν οἱ δαίμονες, ἐξωρίσθησαν οἱ πρωτόπλαστοι. καὶ οἱ μὲν ἀπ' οὐρανοῦ καταβεβλήθησαν· οἱ δὲ ἀπὸ γῆς μὲν, ἀλλ' οὐκ ἐκ ταύτης, κρείττονος δὲ τῆς ἐνταῦθα διακοσμήσεως. Origen. contra Cels. VI, 43. ἀπὸ τινῶν πτερορρύησάντων καὶ κατακολουθησάντων τῷ πρώτῳ πτερορρύησαντι ὑπέστη ἢ κακία. VI, 44. κυριώτερον ἀντικείμενός ἐστιν ὁ πρώτος πάντων εἰρηνευόντων καὶ μακαρίως διαγόντων πτερορρύησας καὶ ἐκπεσῶν τῆς μακαριότητος. IV, 40. καὶ ὁ ἐκβαλλόμενος δὲ ἐκ τοῦ παραδείσου ἄνθρωπος μετὰ τῆς γυναικός, τοὺς δερματίνους ἠμφιεσμένος χιτῶνας οὖς διὰ τὴν παράβασιν τῶν ἀνθρώπων ἐποίησε τοῖς ἀμαρτήσασιν ὁ θεός, ἀπόρρητόν τινα καὶ μυστικὸν ἔχει λόγον ὑπερτὸν κατὰ Πλάτωνα τῆς ψυχῆς πτερορρύουσης καὶ δεῦρο φερομένης ἕως ἂν στερεοῦ τινος λάβηται.

οὐχ ἢ τοῦ παντός) Plotin. p. 471. πολλὰς ἔδει καὶ ψυχὰς καὶ μίαν εἶναι· καὶ ἐκ τῆς μιᾶς τὰς πολλὰς δια-

φόρους, ὡς περ ἐκ γένους ἑνὸς εἶδη, τὰ μὲν ἀμείνω, τὰ δὲ χείρω. p. 376. τὸ δὲ ἐν Φαίδρῳ « ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου », τὲ γὰρ ἂν εἴη ὁ σώματος τὴν φύσιν διοικεῖ καὶ ἢ πλάττει ἢ ποιεῖ; ἢ ψυχὴ. « καὶ οὐχ ἢ μὲν πέφυκε τοῦτο δύνασθαι, ἢ δὲ οὐ! » « ἢ μὲν οὖν τελεία (φησὶν) ἢ τοῦ παντὸς μειωροποροῦσα, οὐ δῦσα, ἀλλ' οἷον ἐλοχουμένη » τὸν κόσμον ποιεῖ, καὶ ἢ τις ἂν τελεία ἢ, οὕτω ποιεῖ. Hermias in Plat. Phaedr. p. 147. κατὰ Πλάτωνα πᾶσα κάτεισιν ἢ ψυχὴ, εἴ γε, ὅς ἡνίοχός ἐστι, αὐτῆς τὸ ἀκρότατον ὦν, φησὶ κακύνεσθαι· καὶ οὐχ, ὡς φησὶ Πλωτῖνος, τὸ μὲν τῆς αὐτῆς κάτεισι, τὸ δὲ μένει ἄνω. Creuzer. ad Procl. Inst. Theolog. p. 315. « Damascius Plotini sententiam erat amplexus. Itaque enim ille in commentario mscr. in Platonis Parmenidem in Cod. Monac. fol. 308 vers. ὡστε ἀληθινὸς ὁ Πλωτίνου λόγος ὡς οὐ πᾶσα κάτεισι ἢ ψυχὴ κτλ. Etiam Iamblichus ἐν τῷ περὶ ψυχῆς μεταναστιάσεως ἀπὸ σώματος unum genus animarum posuerat, ὅπερ καὶ κατιὸν εἰς γένεσιν, ὅμως οὐ κάτεισιν, ut ibid. prodit Damascius fol. 311 vers. » Iamblichus apud Stob. Eclog. Physic. p. 908. Heeren. ἢ μὲν ὅλη, ὡς περ καὶ Πλωτίνῳ δοκεῖ, προσιὸν αὐτῇ τὸ σῶμα ἔχει ἐν ἑαυτῇ, ἀλλ' οὐκ αὐτῇ πρόσκειται τῷ σώματι, οὐδὲ περιέχεται ὑπ' αὐτοῦ· αἱ δὲ μερισταὶ προσέρχονται τοῖς σώμασι καὶ τῶν σωμάτων γίνονται καὶ, ἤδη κρατουμένων τῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως, εἰσοικίζονται εἰς αὐτά. καὶ αἱ μὲν τῶν θεῶν θεῖα σώματα νοῦν μιμούμενα ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν ἑαυτῶν νοερὰν οὐσίαν· αἱ δὲ τῶν ἄλλων θεῶν γενῶν, ὡς ἕκασται ἐτάχθησαν, οὕτω κατευθύνουσι ἑαυτῶν τὰ ὀρήματα. ἔτι γε μὴν αἱ καθαρὰι ψυχαὶ καὶ τέλειαι καθαρῶς εἰσοικίζονται εἰς τὰ σώματα ἄνευ παθημάτων καὶ τῆς στερήσεως τοῦ νοεῖν· αἱ δὲ ἐναντίαι ἐναντίως. Ἰατρικῶ δὲ [καὶ ἄλλοις τισὶ] Πλατωνικοῖς οὐ συνδοκεῖ, καθ' ἓνα δὲ τρόπον συντάξεως τὰς ὅλας ψυχὰς τοῖς σώμασι συνάγουσιν . . . [τινὲς] εἰς ταῦτο συχρέουσι τὰς

ἐνσωματώσεις τῶν ὄλων κακὰς τε εἶναι πάσας διύσχυρίζονται, καὶ διαφερόντως οἱ περὶ Κρόνιον τε καὶ Νουμήνιον καὶ Ἀρποκρατίωνα. p. 888. οἱ μὲν γὰρ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πανταχοῦ ψυχὴν διατείνοντες, ἤτοι γένοι [ἢ εἶδει deleo], ὡς δοκεῖ Πλωτίνῳ, ἢ καὶ ἀριθμῶ, ὡς νεανιεύεται οὐκ ὀλιγάκις Ἀμέλιος.

§. 15. σφαλεῖσαν) Plotin. p. 473. οὐ διαφωνεῖ ἀλλήλοις ἢ τε εἰς γένεσιν φθορᾶς ἢ τε εἰς τελείωσιν κάθοδος τοῦ παντός, ἢ τε δίκη τό τε σπήλαιον, ἢ τε ἀνάγκη τό τε ἐκούσιον ... οὐδ' ἢ Ἐμπεδοκλέους φυγὴ ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ πλάνη [Cf. Procl. in Plat. Phaedr. p. 70. οὐδέ ἐπαινέσομεν ὅσοι τῶν θεῶν τινὰς δαίμονας ποιοῦσιν οἷον τοὺς πλανωμένους, καθάπερ Ἀμέλιος.], οὐδ' ἀμαρτία ἐφ' ἢ ἢ δίκη, οὐδ' Ἡρακλείτου ἀναπαύλα ἐν τῇ μεταβολῇ, οὐδ' ὅλως τὸ ἐκούσιον αὐτ. Iamblich. apud Stob. in Eclog. Physic. p. 894. ἤδη τοίνυν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς Πλατωνικοῖς πολλοὶ διαστασιάζουσιν. οἱ μὲν εἰς μίαν σύνταξιν καὶ μίαν ἰδέαν τὰ εἶδη καὶ τὰ μόρια τῆς ζωῆς [puto ψυχῆς] καὶ τὰ ἐνεργήματα συνάγοντες, ὡςπερ Πλωτίνος τε καὶ Πορφύριος. οἱ δὲ εἰς μάχην ταῦτα κατατείναντες, ὡςπερ Νουμήνιος· οἱ δὲ ἐκ μαχομένων αὐτὰ συναρμόζοντες, ὡςπερ οἱ περὶ Ἀττικὸν καὶ Πλούταρχον· (καὶ οἱ μὲν προὑποκειμένων τῶν αἰάκτων καὶ πλημμελῶν κινήσιων ἐπεισιέναι φασὶν ὕστερα τὰ κατακοσμοῦντα αὐτὰ καὶ διατάττοντα, καὶ τὴν συμφωνίαν ἀμφοτέρων οὕτως συνυφαίνουσι)· κατὰ μὲν Πλωτίνον τῆς πρώτης ἑτερότητος, κατ' Ἐμπεδοκλέα δὲ τῆς πρώτης ἀπὸ τοῦ θεοῦ φυγῆς, κατ' Ἡρακλείτον δὲ τῆς ἐν τῷ μεταβάλλεσθαι ἀναπαύλης, κατὰ δὲ Γνωστικὸς παρανοίας ἢ παρεκβάσεως [Cf. Tatian. ad Graec. c. 11. διὰ τὴν παράβασιν καὶ τὴν ἄγνοιαν — vel potius ἄνοιαν — ὁ πρωτογόνοσ δαίμων ἀποδείκνυται. Method. apud Phot. p. 908. Schott. Ὁριγένης δέσμον τὸ σῶμα ἔλεγε δεδόςθαι τῇ ψυχῇ μετὰ τὴν παράβασιν, πρὶν δὲ ἀσωμάτως βιοτεῦειν. Origines De Princip. II, 8, 4. νοῦς πως γέγονε ψυχῇ, καὶ ψυχῇ

κατορθωθείσα γίνεται νοῦς. Quodsi ita est, decessus ipse mentis ac devolutio videtur mihi quod non aequalis omnium sentiendus est, sed vel plus vel minus in animam verti.], κατ' Ἀλβινὸν δὲ τῆς αὐτεξουσίου διαμαρτημένης κρίσεως αἰτίας γιγνομένης τῶν καταγωγῶν.

τοῦ σφάλματος λεγέτωσαν τὴν αἰτίαν) Origin. De Princip. II, 9, 2. *Recedendi causa in eo erit, si non recte et probabiliter dirigitur motus animorum. voluntarios enim et liberos motus a se conditis mentibus creator indulsit, quo scilicet bonum in eis proprium fieret, cum id voluntate propria servaretur: sed desidia et laboris taedium in servando bono et aversio ac negligentia meliorum initium dedit recedendi a bono. recedere autem a bono non aliud est quam effici in malo. certum namque est malum esse bono carere. ex quo accidit, ut in quanta mensura quis devolveretur a bono, in tantam mensuram malitiae deveniret. in quo utique pro motibus suis unaquaeque mens vel amplius vel parcius bonum negligens in contrarium boni quod sine dubio malum est, trahebatur.* Plotin. supra §. 6. τίς γὰρ ἂν ἡσυχία νοῦ; καὶ τίς κίνησις καὶ προφορὰ ἂν εἴη; (ἢ τίς ἀργία;) καὶ ἐπὶ ἕτερον τί ἔργον; Constitut. Apost. VIII, 7. οὐ τοπικῶ ῥήγματι, ἀλλὰ ἀπὸ τιμῆς εἰς ἀτιμίαν, δε' ἐκούσιον αὐτοῦ κακόνοϊαν.

§. 16. νεῦσιν) Stob. Eclog. I. p. 346. οἱ Στωϊκοὶ δύο μὲν ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων κοῦφα, πῦρ καὶ ἀέρα· φύσει δὲ δύο βαρέα, ὕδωρ καὶ γῆν. κοῦφον γὰρ ὑπάρχει φύσει, δ νεύσει ἀπὸ τοῦ ἰδίου μέσου, βαρὺ δὲ τὸ εἰς μέσον. p. 342. Πλάτων μήτε βαρὺ μήτε κοῦφον εἶναι τι φύσει, ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὑπάρχον, ἐν δὲ ἀλλοτρίῳ γενόμενον, τότε νεῦσιν ἴσχειν, ἐκ δὲ τῆς νεύσεως ῥοπήν, ἥτοι πρὸς βαρύτητα ἢ κορυφότητα, Procl. in Plat. Timae. p. 142. λεκτέον τὸν Πλωτίνιον λόγον [Cf. Plotin. p. 98. c. p. 102. f.], ὅτι πᾶν σῶμα ἀπλοῦν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὃν ἀκίνητον μένει ἢ κύκλω κινεῖται. p. 274. Πλωτίνος ἐξέφηγε, πᾶν σῶμα ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὃν μένει ἢ

κυκλοφορεῖσθαι· τὸ δὲ ἀνωφερὲς καὶ κατωφερὲς τῶν μὴ ἐν οἰκείοις ὄντων εἶναι τόποις, τὸν δ' οἰκεῖον καταλαβεῖν ἐφιεμένων. ὥστε καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὃν ἢ μένοι ἂν ἢ κυκλίζοιτο . . . οὕτω καὶ μερικὴ ψυχὴ . . . καὶ τῶν ἄστρον ἕκαστον . . . ὡςπερ καὶ ὁ κόσμος . . . εἰς ἑαυτὸ συννεῦον ὀφίστησε τὸ ἐμφανὲς τοῦτο ζῶον. Plotin. p. 98. εἴ τῳ φόβος, μὴ πῆσῃ, θαρσύνει δει· φθάνει γὰρ ἢ τῆς ψυχῆς περιαγωγὴ πᾶσαν νεῦσιν ὡς κρατιτοῦσα ἀνέχειν. p. 108. συννεύσει πρὸς τὸ κέντρον. p. 471. οὐ τις ἀσχολία νεῦσιν ποιούσα κάτω ἀπάγει τῆς κρείττονος καὶ μακαρίας θεάς, ἀλλ' ἔστιν ἢ ψυχὴ αἰεὶ πρὸς ἐκείνοις, ἀπραγμόνει δυνάμει τόδε τὸ πᾶν κοσμοῦσα. p. 751. εἰ ἔστι μάλιστα ὁ νοῦς ὅτι πρὸς αὐτὸν οἶον στηρίζει καὶ οἶον πρὸς αὐτὸν βλέπει καὶ ὅτι τὸ εἶναι τοῦτο αὐτῷ τῷ πρὸς αὐτὸν βλέπειν, οἶον ποιοῖ ἂν αὐτόν. οὐχ ὡς ἔτυχε ἄρα ἔστιν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἐθέλει [p. 753. εἴπερ τὰ θεόντια βούλεται, καὶ ἐν τῷ θεῶν καὶ ἢ τοῦ θεόντος ἐνέργεια, καὶ ἔστι θεῶν οὐχ ὡς ὑποκείμενον ἀλλ' ὡς ἐνέργεια πρώτη.]· καὶ οὐδ' ἢ θέλησις εἰκῆ, οὐδ' οὕτω συνέβη· τοῦ γὰρ ἰδίου θέλησις οὐσα οὐκ ἔστιν εἰκῆ [p. 753. ἢ δὲ θέλησις οὐκ ἄλογος ἦν, οὐδὲ τοῦ εἰκῆ, οὐδ' ὡς ἐπῆλθεν αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἔδει.]. ὅτι δ' ἢ τοιαύτη νεῦσις αὐτοῦ πρὸς αὐτόν (οἶον ἐνέργεια οὐσα αὐτοῦ) καὶ μόνη ἐν αὐτῷ τὸ εἶναι ὃ ἔστι ποιεῖ, μαρτυρεῖ ὑποτεθεὶν τούναντίον, ὅτι, εἰ πρὸς τὸ ἔξω νεύσειεν αὐτοῦ, ἀπολεῖ τὸ εἶναι ὃπερ ἔστι. p. 487. τὸ γινόμενον ἐκείθεν, οὐ κινήθεντος αὐτοῦ, φατέον γίνεσθαι. εἰ γὰρ κινήθεντος αὐτοῦ τι γίνοιτο, τρίτον ἀπ' ἐκείνου τὸ γινόμενον μετὰ τὴν κίνησιν ἂν γίνοιτο, καὶ οὐ δεύτερον. δεῖ οὖν ἀκινήτου ὄντος, εἴ τι δεύτερον μετ' αὐτὸ, οὐ προσνεύσαντος οὐδὲ βουληθέντος οὐδὲ ὅλως κινήθεντος ὑποστῆναι αὐτό. « πῶς οὖν καὶ τι δεῖ νοῆσαι περὶ ἐκεῖνο μένον; » περιλαμπριν, ἐξ αὐτοῦ μὲν, ἐξ αὐτοῦ δὲ μένοντος· οἶον ἡλλου τὸ περὶ αὐτὸν λαμπρόν, ἐξ αὐτοῦ αἰεὶ γεννώμενον, μένοντος. p. 6. τὸ

δὲ πῶς ἡ γένεσις εἴρηται, ὅτι καταβαινούσης τῆς ψυχῆς, ἄλλου τοῦ ἀπ' αὐτῆς γενομένου τοῦ καταβαίνοντος ἐν τῇ νεύσει. « ἄρ' οὖν ἀφήσει τὸ εἶδωλον; » καὶ ἡ νεῦσις δὴ πῶς οὐχ ἁμαρτία; ἀλλ' εἰ νεῦσις ἔλλαμψις πρὸς τὸ κάτω, οὐχ ἁμαρτία ὡσπερ οὐδὲ σκία. « ἀλλ' αἴτιον τὸ ἔλλαμπόμενον, εἰ γὰρ μὴ εἶη, οὐκ ἔχει ὅποι ἔλλάμπει! » καταβαίνειν μὴν καὶ νεύειν λέγεται τὸ συνεζηχέναι αὐτῇ τὸ ἔλλαμψθῆν παρ' αὐτῆς· ἀφήσει οὖν τὸ εἶδωλον, εἰ μὴ ἐγγὺς τὸ ὑποδεξάμενον· ἀφήσει δὲ οὐ τῷ ἀποσχισθῆναι, ἀλλὰ τῷ μηκέτι εἶναι· οὐκέτι γὰρ ἔστι, ἐὰν ἐκεῖ βλέπη ὅλη [Cfr. Numenius apud Euseb. in Praep. Ev. p. 537. μεταστρέφοντος εἰς τὴν ἑαυτοῦ περιοπὴν τοῦ θεοῦ, ταῦτα ἀποσβέννυσθαι.]. Damascius p. 294. πᾶσα αἰτία νεῦσις ἐστὶ τοῦ γεννώμενου πρὸς τὸ γεννώμενον. Inter Fragm. S. Irenae. θέλησις ἐστὶ νοῦς ὀρεκτικὸς καὶ διανοητικὴ ὄρεξις πρὸς τὸ θεληθῆν ἐπινεδούσα. Tertull. adversus Gnost. c. 9. *De Patris nutu aiunt factum [scil. Nun], volentis omnes in desiderium sui accendi.* Procl. in Plat. Timae. p. 121. contra Amelium disputans: τὸν δημιουργὸν ἐπιστρέφειν εἰς αὐτὰ τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ. πῶς γὰρ νεύει πρὸς τὸ χεῖρον ἢ ποῖαν ἔμφασιν δέχεται τῶν ἐνύλων; ἐφ' ἧ μὴδὲ τῇ μερικῇ ψυχῇ τὸ νεύειν εὐτυχές. Porphyg. apud Stob. Eclog. I. p. 782. ἐπὶ τοῦ νοῦ, οὐ τοῦτον τὸν τρόπον ἢ κατάληψις, ἀλλὰ συνενούσιος εἰς ἑαυτὸν καὶ ἑαυτὸν θεωροῦντος . . . θεωρεῖ δὲ ἡ μὲν ἐκτεινομένη εἰς τὸ ἔξω [αἰσθησις καὶ φαντασία], εὐρίσκουσα τὸ αἰσθητὸν ἐν τῇ ἕλῃ κείμενον· ὁ δὲ νοῦς, εἰς αὐτὸν συναγόμενος, οὐδαμῇ ἔξω ἐκτεινόμενος· ὅπερ ἐδόκει τισὶν, ὀνόματος διαφορᾶς προστεθείσης τῇ τοῦ νοῦ ὑποστάσει καὶ τῆς φαντασίας. ἡ γὰρ ἐν λογικῷ ζῳῷ φαντασία δέδοκτο αὐτοῖς νόησις. ἀλλ' ἐκείνοις μὲν, πάντα ἀπαρτήσασιν ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ τῆς σωματικῆς φύσεως, ἀκόλουθον ἦν καὶ τὸν νοῦν τοῦτων ἀναρτᾶν. Idem apud Euseb. in Praep. Ev. XV, 11.

πόθεν δὲ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ ζώου συστάσεως αἰ τῆς τοῦ ζώου ψυχῆς βουλαί τε καὶ αἰρέσεις [Cf. idem apud Stob. Eclog. II. p. 382.] καὶ θελήσεις, ῥοπαι οὐσαι τῆς ψυχῆς, καὶ οὐ τοῦ σώματος; . . . τὸ δὲ βαρύτερι ἀπεικάζειν τὴν ψυχὴν καθ' ἣν κινεῖται τὸ ὑποκείμενον, ἐκπέπτωκός τις ἢν τέλεον ἢ ἐκόντος ἢ ἄκοντος τῆς ψυχικῆς ἀξίας.

§. 17. τὸ ἵνα τιμῶτο) Valentinus apud Clem. Alexandr. Strom. IV. p. 509. Edit. Colon. ὁπόσον ἐλάττων ἢ εἰκῶν τοῦ ζῶντος προσώπου, τοσοῦτον ἦσσαν ὁ κόσμος τοῦ ζῶντος Αἰῶνος. τίς οὖν αἰτία τῆς εἰκόνας; μεγαλωσύνη τοῦ προσώπου, παρεσχημένου τῷ ζωγράφῳ [Cf. Plat. Resp. X. p. 598. a.] τὸν τύπον, ἵνα τιμηθῇ δι' ὀνόματος αὐτοῦ [ergo etiam non amplius διὰ σιγῆς. Cfr. Hermes apud Iamblich. De Myst. VIII, 3.]. S. Irenae. I, 1, 2. Αἰῶνας εἰς δύοσαν τοῦ πατρὸς προβλημένους, βουληθέντας καὶ αὐτοὺς διὰ τοῦ ἰδίου δοξάσαι τὸν πατέρα κτλ. Origines contra Cels. IV, 6. οὐδεμίαν θνητὴν φιλοτιμίαν ὁ Χριστιανῶν λόγος καταμαρτυρεῖ τοῦ Θεοῦ.

§. 18. μετέγνω) Celsus apud Origin. VI, 58. πῶς ἐπ' αὐτοῖς ἀχαρίστοις καὶ πονηροῖς γενομένοις μεταμέλει, καὶ τὴν ἑαυτοῦ τέχνην μέμφεται, καὶ μισεῖ καὶ ἀπειλεῖ καὶ φθείρει τὰ ἴδια ἔκγονα;

§. 19. κακῶς γεγονέναι). Pro huius libri inscriptione «Πρὸς τοὺς Γνωστικούς» quam Porphyrius fecisse profitetur, ipse in Vita Plotini c. 24. profert etiam sequentem: Πρὸς τοὺς κακὸν τὸν δημιουργὸν τοῦ κόσμου καὶ τὸν κόσμον εἶναι λέγοντας. Plotin p. 254. τὸ δὲ τίς ὁ τρόπος τοῦ ταῦτα γενέσθαι ἕκαστα καὶ πεποιῆσθαι, ἐξ ὧν (καὶ ἐνίων ὡς οὐκ ὀρθῶς γινομένων) ἀπορεῖν περὶ τῆς τοῦ παντὸς προνοίας συμβαίνει, καὶ τοῖς μὲν ἐπῆλθε μηδε εἶναι, τοῖς δὲ ὡς ὑπὸ κακοῦ δημιουργοῦ ἐστι γεγεννημένος [scil. ὁ κόσμος], ἐπισκέψασθαι προσήκει κτλ. Origin. contra Cels. VI, 53. καίτοι γε καὶ ἐν Ἑλλησι πολλῶν αἰρέσεων γενομένων περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, συναρ-

πάζων [Celsus] ὡς ἀκόλουθον ἡμῖν (τοῖς φάσκουσιν ἔργα τοῦ ἐπὶ πᾶσι θεοῦ εἶναι καὶ τόνδε τὸν κόσμον) τὸ καθ' ἡμᾶς κακῶν εἶναι ποιητὴν τὸν θεόν.

τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ νοητῷ) Origin. De Princip. II, 3, 6. *Designat sane et alium quemdam mundum praeter hunc visibilem etiam Dominus et Salvator noster, quem revera describere et designare difficile est; ait namque: Ego non sum de hoc mundo. Tamquam enim ex alio quodam esset mundo, ita dicit . . . cuius mundi difficilem nobis esse expositionem idcirco praediximus, ne forte praebatur aliquibus occasio illius intelligentiae, qua putent nos imagines quasdam quas Graeci ιδέας nominant, affirmare: quod utique a nostris alienum est, mundum incorporeum dicere, in sola mentis phantasia et cogitationum lubrico consistentem. Idem in Comment. in Ioh. p. 283. ζητήσεις δὲ εἰ δύναται ὁ πρωτότοκος πάσης κτίσεως εἶναι κόσμος, καὶ μάλιστα καθ' ὃ σοφία ἐστὶν ἡ πολυποικίλος· τῷ γὰρ εἶναι παντὸς οὐτινοςοῦν τοὺς λόγους, καθ' οὓς γεγένηται πάντα τὰ ὑπὲρ τοῦ θεοῦ ἐν σοφίᾳ πεποιημένα, ἐν αὐτῷ εἶη ἂν καὶ αὐτόκοσμος, τοσοῦτῳ ποικιλώτερος τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καὶ διαφέρων, ὅσῳ διαφέρει γυμνὸς πάσης ὕλης τοῦ ὄλου κόσμου λόγος τοῦ ἐνύλου κόσμου, οὐκ ἀπὸ τῆς ὕλης, ἀλλ' ἀπὸ τῆς μετοχῆς τοῦ λόγου καὶ τῆς σοφίας (κοσμοῦντων τὴν ὕλην) τῶν κεκοσμημένων.*

ἥλιος) Origin. contra Cels. VII, 31. οἶδε δὲ ὁ ἀρχαιότατος Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν λόγος τὰ ἀληθινὰ πάντα ὁμώνυμα τοῖς τῆδε καθολικωτέροις, οἷον ἀληθινὸν φῶς καὶ οὐρανὸν ἕτερον παρὰ τὸ στερέωμα καὶ τὸν τῆς δικαιοσύνης ἥλιον ἄλλον παρὰ τὸν αἰσθητόν. Euseb. Praep. Ev. XI, 23. οἱ μετὰ Μωσέα παῖδες Ἑβραίων ἥλιόν τινα εἶναι ἀσώματον οὐ πᾶσιν ὄρατὸν οὐδὲ θνητοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπαγόμενον ὀρίζονται.

§. 21. ἀντιπαρεισαγωγή) Sext. Emp. adversus Logie. I, 359. ἡ ψυχὴ ὅλη δι' ὄλου δέο ἔχει ἀντιπαρη-

κούσας ἀλλήλαις δυνάμεις, ὧν ἡ μὲν ἐστὶ λογικὴ, ἡ δὲ ἄλογος . . . αὗται γὰρ αἱ δυνάμεις, καὶ εἰ τὰ μάλιστα δοκοῦσι περὶ τὴν αὐτὴν οὐσίαν συνίστασθαι καὶ ἀντιπαρῆκειν ἀλλήλαις καὶ δι' ὅλης πεφοιτηκέναι τῆς ψυχῆς, οὐδὲν ἦσσαν ἑτερογενῶς διαφεροῦσιν ἀλλήλων καὶ ἄλλο μὲν τί ἐστὶν ἡδε, ἄλλο δὲ ἡδε. Iuxta Stoicos apud Stob. Eclog. I. p. 376. μίξιν εἶναι δύο σωματίων ξηρῶν, κρασιν δὲ δύο σωματίων ὑγρῶν δι' ὅλων ἀντιπαρέκτασιν, τῶν περὶ αὐτὰ ποιότητιον ὑπομενουσῶν.

ἦν ἐκ τῶν στοιχείων συνιστάσι) Aristot. De Anima I, 2. ἐν τῷ Τιμαίῳ Πλάτων τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν στοιχείων ποιεῖ. Hermes apud Stob. Eclog. I. p. 742. ταῦτα συνῆλθε κατὰ τὸν τῆς ἁρμονίας λόγον, θερμὸν ψυχρῶ, ξηρὸν ὑγρῶ, καὶ ἐκ τῆς συμπνοίας τούτων ἐγένετο πνεῦμα. p. 1094. σύνοδος ἐστὶ καὶ κρασις τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἐξ ἧς κράσεως καὶ συνόδου ἀναθυμιᾶται τις ἀτμός, ὃς περιελεῖται μὲν τῇ ψυχῇ, διατρέχει δὲ ἐν σώματι, ἀμφοτέροις μεταδιδοῦς (τουτέστι τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ) τῆς ἰδίας ποιότητος. καὶ οὕτως αἱ διαφοραὶ τῶν ψυχικῶν καὶ τῶν σωματικῶν ἀναλλοιώσεων γίνονται. Theodoret. Graec. Affect. Curat. V. p. 844. ἀντίπαλον μὲν τῷ ψυχρῶ τὸ θερμὸν, κεραννύμενα δὲ ἀλλήλοις κρασιν ἀρίστην ἐργάζεται. Porphyg. apud Stob. I. p. 836. ἄλλοι δὲ, ὧν καὶ Νουμήνιος, δύο ψυχὰς ἔχειν ἡμᾶς οἴονται. Theodoti Eclog. 50. λαβῶν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, οὐ τῆς ξηρᾶς, ἀλλὰ τῆς πολυμεροῦς καὶ ποικίλης ὕλης μέρος, ψυχὴν γεώδη καὶ ὑλικὴν ἐτεκτῆνατο ἄλογον καὶ τὴν τῶν θηρίων ὁμοσύσιον . . . ἀνθρώπος γ' οὗν ἐστὶν ἐν ἀνθρώπῳ ψυχικὸς ἐν χοῖκῳ, οὐ μέρει μέρος, ἀλλὰ ὅλῳ ὅλος συνών. Origin. De Princip. III, 4. Arbitror requirendum . . . utrumnam velut duae animae in nobis dicendae sint, una quaedam diviniior et caelestis, et alia inferior . . . astruere solent quidam, quia una sit bona in nobis anima et caelestis, alia vero inferior et terrestris: et quod ea quidem quae melior est, caelitus inferatur . . . illam

vero inferiorem quam dicunt, ex corporali eam semine asserunt cum corpore seminari ... solis haereticis placet, qui huiusmodi figmenta componunt.

§. 22. καινήν αὐτοῖς φασὶ γῆν γεγονέναι) Hege-
sipp. apud Euseb. Hist. Eccles. III, 19. ἐρωτηθέντας δὲ
περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὅποια τις
εἶη ... λόγον δοῦναι, ὡς οὐ κοσμικὴ μὲν οὐδ' ἐπί-
γειος, ἐπουράνιος δὲ ... ἐφ' οἷς μηδὲν αὐτῶν κατεγνω-
κότα Δομετιανὸν, ἀλλὰ καὶ εὐτελῶν καταφρονήσαν-
τα κτλ. Origin. contra Cels. VIII, 28. ἡμᾶς συκοφαν-
τεῖ ὁ Κέλσος· πυνθάνεται ἡμῶν, ποῖ ἀπιέναι μέλλομεν
καὶ τίνα ἐλπίδα ἔχομεν κτλ. Iulian. Epist. 43. p. 82.
Heyler. Ἦν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εὐδοώτερον
πορευθῶσι, πρὸς τοῦτο συναγωνιζόμενοι τοῖς ἀνθρώ-
ποις, αὐτῶν τὰ χρήματα τῆς Ἐδεσσηνῶν ἐκκλησίας
ἐπαντα ἐξελεύσαμεν ἀναληφθῆναι. S. Augustin. De
Civ. Dei X, 27. *Christus vitam promittit aeternam:
unde ad eum mundus, vobis quidem stomachantibus,
mirantibus tamen stupentibusque, concurrat.*

ἵνα φυλάξωνται αἱ ψυχαὶ) Plotin. p. 262. κακοῦς
γενομένους ἀξιοῦν ἄλλους αὐτῶν σωτήρας εἶναι, ἑαυ-
τοὺς προἰεμένους, οὐ θεμιτὸν, εὐχὴν ποιουμένων κτλ.
S. Irenae. IV, 12, 4. *Ab initio assuetus Verbum Dei
ascendere et descendere propter salutem eorum qui
male haberent.* Origin. Comment. in Ioh. p. 284. ὁλος
ὁ κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐν καταβολῇ ἐστίν. ἔξω δὲ
καταβολῆς κόσμου παντὸς γίνονται οἱ τοῦ Ἰησοῦ γνή-
σιοι μαθηταί, οὓς ἐξελέξατο ἐκ τοῦ κόσμου, ἵνα μη-
κέτι ᾧσιν ἐκ τοῦ κόσμου. Idem De Princip. III, 5, 4.
*Per καταβολὴν a superioribus ad inferiora videtur in-
dicari deductio. Spem sane libertatis universa crea-
tura gerit, ut a servitutis corruptione liberetur, cum
filii Dei, qui vel prolapsi vel dispersi sunt, in unum
fuerint congregati.* In Comment. in Ioh. p. 29. φιλάν-
θρωπος δὲ ᾧν ὁ σωτὴρ, καὶ τὴν ὁπῶσποτε ἐπὶ τὸ βέλ-
τιον ἀποδεχόμενος τῶν ψυχῶν ῥοπὴν τὴν ἐπὶ

τὸν λόγον μὴ σπευδόντων, ἀλλὰ δίκην προβάτων οὐκ ἐξητασμένον ἀλλὰ ἄλογον τὸ ἡμερον καὶ πρᾶον ἐχόντων, ποιμὴν γίνεται.

§. 23. ἐν ταῖς ψυχαῖς) Origin. Comment. in Ioh. p. 66. λόγον προὑπάρξει, τὸν καθαίροντα τὴν ψυχὴν, ἐν τῇ ψυχῇ δεῖ, ἵνα μετὰ τοῦτον καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ κάθαρσιν πάσης περιαιρεθείσης νεκρότητος καὶ ἀσθενείας ἢ ἀκραιφνῆς ζωῆ ἐγγένηται παρὰ παντὶ, τῷ τοῦ λόγου καθὼ θεός ἐστιν αὐτὸν ποιήσαντι χωρητικόν, Plotin. p. 286. χρὴ οἶεσθαι καὶ κόσμον εἶναι ἐν ψυχῇ ἡμῶν. p. 375. διὰ τί δε ἡ μὲν τοῦ παντός ψυχῇ, ὁμοειδῆς οὖσα, πεποίηκε κόσμον, ἡ δε ἐκάστου οὐκ, ἔχουσα καὶ αὐτὴ πάντα ἐν ἑαυτῇ; p. 256. ὁ ἐκ τῶν μερῶν τὸ ὅλον αἰτιώμενος ἄτοπος ἂν εἴη ... τοῦτο γὰρ οὐ τὸν κόσμον αἰτιώμενος ἀλλὰ τινὰ τῶν αὐτοῦ χωρὶς λαβόντιος, οἶον εἰ ... ὅλον τὸ γένος παρὲς τῶν ἀνθρώπων, Θεοσίτην εἰς μέσον ἄγοι· ἔλει οὖν τὸ γενόμενον ὁ κόσμος ἐστιν ὁ σύμπας, τοῦτον θεωρῶν τὰχ' ἂν ἀκούσαις παρ' αὐτοῦ· ὡς ἐμε πεποίηκε ὁ θεός, καὶ γὰρ ἐκεῖθεν ἐγενόμην τέλειος ἐκ πάντων ζώων καὶ ἱκανὸς ἑμαυτῷ καὶ αὐτάρκης, οὐδενὸς δεόμενος, ὅτι πάντα ἐν ἐμοί, καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ συμπόντων τῶν γεννητῶν ἢ φύσις, καὶ θεοὶ πολλοὶ καὶ δαιμόνων δῆμοι καὶ ψυχαὶ ἀγαθαὶ καὶ ἄνθρωποι ἀρετῇ εὐδαίμονες κτλ.

τί τὸ καινὸν τοῦ λόγου) Iamblich. apud Stob. Eclog. I. p. 866. εἰσι δὴ τινες, οἱ πᾶσαν τὴν τοιαύτην οὐσίαν ὁμοιομερῆ καὶ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἀποφραίνονται, ὡς καὶ ἐν ὄψωρῳ αὐτῆς μέρει εἶναι τὰ ὅλα· οἵτινες καὶ τῇ μεριστῇ ψυχῇ τὸν νοητὸν κόσμον καὶ θεοὺς καὶ δαίμονας καὶ τὰγαθὸν καὶ πάντα τὰ πρεσβύτερα ἐν αὐτῇ ἐνιδρῶσιν καὶ ἐν πᾶσιν ὡσαύτως πάντα εἶναι ἀποφραίνονται, οἰκείως μέντοι κατὰ τὴν αὐτῶν οὐσίαν ἐν ἐκάστοις. καὶ ταύτης τῆς δόξης ἀναμφοβητήτως μὲν ἐστι Νουμήνιος, οὐ πάντη δε ὁμολογουμένως Πλωτῖνος, ἀστίατως δε ἐν αὐτῇ φέρεται Λαμέλιος,

Πορφύριος δὲ ἐνδοιάζει περὶ αὐτήν, πῆ μὲν διατεταγμένως αὐτῆς ἀφιστάμενος, πῆ δὲ συνακολουθῶν αὐτῇ ὡς παραδοθείσῃ ἄνωθεν. κατὰ δὴ ταύτην νοῦ καὶ θεῶν καὶ τῶν κρειττόνων γενῶν οὐδὲν ἢ ψυχὴ διενήνοχε κατὰ τὴν ὅλην οὐσίαν. [Cf. Origin. De Princip. IV, 36. *Omnis qui participat alicuius cum eo qui eiusdem rei particeps est, sine dubio unius substantiae est uniusque naturae. Idem ibidem III, 5, 4. Unius namque naturae esse omnes rationabiles creaturas, ex multis assertionibus comprobatur.*]

§. 24. παροιήσεις) Clem. Alexandr. Strom. IV. p. 540. παροιικός φησιν [ἢ τοῦ σοφοῦ τε καὶ γνωστικοῦ ψυχῇ, οἷον ἐπιξενουμένη τῷ σώματι] ἐν τῇ γῆ καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν. καὶ ἐντεῦθεν ξένην τὴν ἐκλογὴν τοῦ κόσμου ὁ Βασιλείδης εἰληφέναι λέγει, ὡς ἂν ὑπερκόσμιον φύσει οὔσαν. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. ἐνός γὰρ τὰ πάντα θεοῦ, καὶ οὐκ ἂν τις εἴη φύσει τοῦ κόσμου ξένος, μιᾶς μὲν τῆς οὐσίας οὔσης, ἐνός δὲ τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ὁ ἐκλεκτός ὡς ξένος πολιτεύεται κτλ. Origin. Comment. in Matth. p. 350. ἀποδημίαν ἐκάλεσε τοῦ οἰκοδεσπότου τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου.

ἀντιτύπους) Plotin. p. 545. οὐδὲ ἀντίτυπον οὐδὲν, ἀλλὰ πᾶς παντὶ φανερός εἰς τὸ εἶσω.

μετανοίας) S. Irenae. II, 17, 11. *Non volens Pater ab initio agnoscī, ignoratus est: causa ignorantiae secundum vos est voluntas Patris. si enim praesciebat haec sic futura, quare utique prius quam fieret non abscidit ignorantiam ipsorum, quam postea velut ex poenitentia curat per emissionem Christi?*

§. 25. τὸν μὲν ἔλαβον κτλ.) Plat. Timae. p. 39. e. ἤπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ ὃ ἐστὶ ζῶον οἶαί τε ἐνεισι καὶ ὄσαι καθορᾶ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διεννοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν. Procl. in Plat. Timae. p. 268. ἄξιον ἱστορῆσαι καὶ τὰς τῶν παλαιότερων δόξας.

ὄσαι καινότερον ἐπιχειρηται περὶ τήνδε τὴν λέ-
 ξιν. Ἀμέλιος μὲν οὖν τὴν τριάδα τῶν δημιουργικῶν
 νόων ἀπὸ τούτων μάλιστα συνίστησι τῶν ῥημάτων·
 τὸν μὲν πρῶτον, ὄντια, καλῶν ἀπὸ τοῦ «ὄ ἐστι ζῶον»·
 τὸν δὲ δεύτερον, ἔχοντια, ἀπὸ τοῦ «ἐνούσας» (οὐ γὰρ
 ἴστιν ὁ δεύτερος, ἀλλ' ἐνεστιν ἐν αὐτῷ)· τὸν δὲ τρί-
 τον, ὄρῳντια, ἀπὸ τοῦ «καθορᾶ» ... Νουμήνιος δὲ
 τὸν μὲν πρῶτον κατὰ τὸ «ὄ ἐστι ζῶον» τάττει καὶ
 φησιν ἐν προσχρήσει τοῦ δευτέρου νοεῖν· τὸν δὲ δεύ-
 τερον μετὰ τὸν νοῦν, καὶ τοῦτον αὖ ἐν προσχρήσει
 τοῦ τρίτου δημιουργεῖν· τὸν δὲ τρίτον κατὰ τὸ δια-
 νοούμενον. p. 93. Νουμήνιος τρεῖς ἀνυμνήσας θεοὺς,
 πατέρα μὲν καλεῖ τὸν πρῶτον, ποιητὴν δὲ τὸν δεύτερον,
 ποιήμα δὲ τὸν τρίτον· ὁ γὰρ κόσμος κατ' αὐτὸν ὁ τρίτος
 ἐστὶ θεός ... Ἀμέλιος δὲ τρίτον ποιεῖ τὸν δημιουργόν,
 καὶ νοῦς τρεῖς, βασιλέας τρεῖς, τὸν ὄντια, τὸν ἔχοντια,
 τὸν ὄρῳντια. διαφέρουσι δὲ οὗτοι, διότι ὁ μὲν πρῶτος
 νοῦς ὄντως ἐστὶν ὄ ἐστιν· ὁ δὲ δεύτερός ἐστι μὲν τὸ
 ἐν αὐτῷ νοητὸν, ἔχει δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ καὶ μετέχει
 πάντως ἐκείνου [Cf. Idem ibidem p. 449. ὡς το Πορφύ-
 ριος καὶ τινες ἄλλοι Πλατωνικοί, μόνα μετεῖχε τῶν
 ὄντως ὄντων τὰ αἰσθητά ... Ἀμέλιος γράφει, καὶ
 πρὸ Ἀμελίου Νουμήνιος· μέθεξις ἐστὶ καὶ τοῖς νοη-
 τοῖς.], καὶ διὰ τοῦτο δεύτερος· ὁ δὲ τρίτος ἐστὶ μὲν
 τὸ ἐν αὐτῷ καὶ οὗτος νοητὸν (πᾶς γὰρ νοῦς τῷ συζυ-
 γοῦντι νοητῷ ὁ αὐτός ἐστιν), ἔχει δὲ τὸ ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ καὶ ὄρᾶ τὸ πρῶτον. ὅσῳ γὰρ πλείων ἢ ἀπόστα-
 σις, τοσοῦτῳ τὸ ἔχον ἀμυδροτέρον. Idem ibidem
 p. 110. ὁ μὲν γὰρ ἐστὶ, φησὶν ὁ Ἀμέλιος, μεταχειρή-
 σει ποιῶν, ὁ δὲ ἐπιτάξει μόνον, ὁ δὲ βουλήσει μόνον·
 ὁ μὲν κατὰ τὸν αὐτουργὸν τεχνιτὴν τεταγμένος, ὁ δὲ
 κατὰ ἀρχιτέκτονα προὔπαρχων, ὁ δὲ κατὰ τὸν βα-
 σιλέα πρὸ ἀμφοῖν ἰδρυμένος [Cf. Origin. Comment.
 in Ioh. p. 56. εἰ πάντα διὰ τοῦ λόγου ἐγένετο, οὐχ
 ὑπὸ τοῦ λόγου ἐγένετο ἀλλ' ὑπὸ κρείττονος καὶ μελ-
 ζονος παρὰ τὸν λόγον· τίς δ' ἂν ἄλλος οὗτος τυγχάνῃ

ἢ ὁ πατήρ; . . . τὸ ἅγιον πνεῦμα διὰ τοῦ λόγου ἐγένετο πρεσβυτέρου παρ' αὐτὸ τοῦ λόγου τυγγάνοντος . . . οὐ χρήζειν ἔοικε τὸ ἅγιον πνεῦμα, διακονοῦντος αὐτοῦ τῇ ὑποστάσει, οὐ μόνον εἰς τὸ εἶναι ἀλλὰ καὶ σόφον εἶναι καὶ λογικόν. De Princip. I, 3, 5. ὁ μὲν θεὸς καὶ πατήρ, συνέχων τὰ πάντα, φθάνει εἰς ἕκαστον τῶν ὄντων, μειαδιδοὺς ἐκάστω ἀπὸ τοῦ ἰδίου τὸ εἶναι. «ὦν γὰρ ἐστι.» De Princip. I, 3, 7. *Nulla est in Trinitate discretio, sed hoc quod donum Spiritus dicitur, manifestatur per Filium, et inoperatur per Deum Patrem.* S. Irenae. II, 11, 1. *Is qui est super omnia Deus, in his quae sunt eius, varia et dissimilia Verbo fabricavit quemadmodum ipse voluit, quum sit omnium fabricator, et sapiens architectus, et maximus rex.*] Idem ibidem p. 121. «λογισάμενος εὗρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὄρατῶν οὐδέν ἀνόητον, τοῦ νοῦ ἔχοντος ὄλον ὄλου, κάλλιον ἔσεσθαι ποιεῖ ἔργον.» ὁ μὲν Ἀμέλιος θαυμασιῶς διατείνεται τὸν Πλάτωνα, τὰς διαφόρους αἰτίας εἰδότα τὰς δημιουργικὰς, ἐπὶ ἄλλην καὶ ἄλλην συνεχῶς μεταπηθεῖν ἀψόφῳ κελεύθῳ, μηδέν ἐνδεικνύμενον, διὰ τὴν συνέχειαν αὐτῶν τῶν θεῶν αἰτίων, ἀλλ' ὡς περὶ ἑνὸς καὶ ταυτοῦ διατατιόμενον, διὰ τὴν ἔνωσιν τὴν ἐν ἀλλήλοις τῶν δημιουργῶν· καὶ γὰρ οἱ πάντες εἰς εἰσι καὶ ὁ εἰς πάντες, ἐπεὶ καὶ νοῦς ἄλλος μὲν ὁ βουλευθεῖς, ἄλλος δὲ ὁ λογισόμενος, ἄλλος δὲ ὁ παραλαβὼν, καὶ ὁ μὲν τῇ βουλήσει ποιεῖ μόνον, ὁ δὲ νοήσει καὶ τῷ νοεῖν, ὁ δὲ τῇ μεταχειρίσει. τίθησι μὲν γὰρ νοῦν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι. καὶ οὕτω συνεκτείνεται τὸ πᾶν. . . . ἔστω γὰρ (καθὸ μὲν ἀγαθὸς καὶ καθὸ θεὸς) πάντων ὁ αὐτὸς ὑποστάτης (πάντα γὰρ μετέχει τοῦ ἑνός), ἐπειδὴ δὲ τῶν δημιουργημάτων ἀπάντων ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν συνείληφε καὶ ὑψίστησιν ἄλλως μὲν τὸ ὄλον ἄλλως δὲ τὰ μέρη τὸ μὲν ἀθρόως καὶ ὀλικῶς τὸ δὲ διηρημένως κατὰ τὰς οὐκείας ἕκαστον αἰτίας, τῇ μὲν μιᾷ νοήσει τὸ ὄλον κοσμεῖ

καὶ ἀθρόως ἀπογεννᾷ (καθὸ καὶ ὁ κόσμος ζῶν ἔστι ἐν), τῷ δὲ λογισμῷ τὰ ἐν αὐτῷ μέρη [Porphyr. apud Stob. Serm. XXV. p. 193. Gesner. ἴδιον λογισμοῦ τὸ διηρθρωμένον.], καὶ ταῦτα ὡς ὅλα (διότι τῶν ὀλικῶν ἔστι δημιουργός), νοῦν τὸν ὅλον καὶ ψυχὴν τὴν ὅλην καὶ ὄγκον ἅπαντα τοῦ σώματος· καὶ διὰ τοῦτο τὰ μὲν μέρη συντιθεῖς λογισμῷ λέγεται ποιεῖν (ἔστι γὰρ ὁ λογισμὸς τῶν μερῶν διηρημένη διεξοδος καὶ ἡ διακεκριμένη τῶν πραγμάτων αἰτία.)· οὐ γὰρ ἀποροῦντος ὁ λογισμὸς· ἐπει οὐδὲ ἡ τέχνη ἀπορεῖ οὐδὲ ἡ ἐπιστήμη, ἀλλ' οἱ τεχνῖται καὶ ἐπιστήμονες ὅταν ἐνδείξῃ ὡς τῶν ἔξεων· εἰ δὲ αὐταὶ μὴ ἀποροῦσι, τίς μεγαλή νοῦν ἀπορεῖν οὐκ ἔστιν, ὡς δ' ὁ λογισμὸς οὐ (δι' ἀπορίαν) τοῦ γενέσθαι δέοντος [Cf. Plotin. p. 255. ὁ κόσμος γέγονεν οὐ λογισμῷ τοῦ δεῖν γενέσθαι.]· τὸ δὲ ὅλον κισμῶν νοήσει ποιήσει (ἀπλῆ γὰρ ἡ νόσις καὶ εἰς ἐν τοῦ πλήθους συναγωγός, ὡς περ ὁ λογισμὸς διαιρητικὸς τοῦ ἐνὸς εἰς πλῆθος.)· τὸ μὲν οὖν «λογισάμενος» τοιοῦτόν ἔστι. «τὰ δὲ κατὰ φύσιν ὀρατά», τὰ μὲν αἰσθητὰ λέγειν παντελῶς ἄτοπον (ταῦτα γὰρ οὐπω διετίεατο τῷ λόγῳ), καὶ τὸν δημιουργὸν ἐπισιτρέφειν εἰς αὐτὰ τῶν ἀδυνάτων ἔστι· πῶς γὰρ νεύει πρὸς τὸ χειρὸν ἢ ποῖαν ἔμφασιν δέχεται τῶν ἐνύλων; ἐφ' ᾧ μὴδὲ τῇ μερικῇ ψυχῇ τὸ νεύειν εὐτυχές κτλ. Idem in Theol. Plat. p. 257. ὁ δημιουργὸς νοῦς ἔστι μὲν νοητὸν καὶ νοῦς, ἔχει δὲ τὸ τοῦ πατρὸς νοητὸν συνδήσας (ὡς ὁ μυθὸς φησιν), ὁρᾷ δὲ τὸ αὐτοζῶον τὸ τῶν νοουμένων ἅπάντων κάλλιστον (ὡς ὁ Τίμαιος λέγει). καὶ εἰ ταῦτα ἐγνωῶν ὁ γενναῖος Ἀμέλιος τρίτον ἔλεγε τὸν νοῦν, τὸν ὄντα, τὸν ἔχοντα, τῶν ὄρωντα, κατὰ γε τὴν ἐμὴν δόξαν τῆς τοῦ Πλάτωνος διανοίας ὀρθῶς ἀντελάβετο· δεῖ γὰρ δὴ καὶ τὸν δεῦτερον μὴ μόνον ἔχειν τὸ νοητὸν, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἔχειν, εἶναι μὲν τὸ σύστοιχον, ἔχειν δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ, καθόσον αὐτοῦ μετείλημε· καὶ τὸν τρίτον ὁρᾷν τὸ νοητὸν, ἀλλὰ καὶ εἶναι καὶ ἔχειν, καὶ ὁρᾷν μὲν τὸ

πρώτιστον, ἔχειν δε το προσεχῶς ἐπέκεινα. Damasc. p. 173. και οὐσιώδης ὑμνεῖται νοῦς, οὐ κατὰ τὸ νοεῖν ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι χαρακτηριζόμενος· και εἰ βούλεται οὕτω λέγειν Ἀμέλιος, τοῦτο [κεῖλ. τὸ ὄν] λέγει τὸν νοῦν. Plotin. p. 356. ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ. «Νοῦς (ψησιν) ὁρᾷ ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὄντι ζῶον. εἶτα διενοήθη (ψησιν) ὁ δημιουργός, ἃ ὁ νοῦς ὁρᾷ ἐν τῷ ὄντι ζῶον.» οὐκοῦν ψησιν ἤδη εἶναι τὰ εἶδη πρὸ τοῦ νοῦ, ὄντια δε αὐτὰ νοεῖν τὸν νοῦν; πρῶτον οὖν (λέγω δε ζῶον) ζητητέον εἰ μὴ νοῦς ἀλλ' ἕτερον νοῦ· τὸ γὰρ θεωροῦν νοῦς [Cf. Procl. in Plat. Timae. p. 130. τὸ αὐτοζῶον Πλωτίνος μὲν διχῶς ὑποτίθεται, ποτε μὲν τοῦ νοῦ κρείττον, ὡς ἐν ταῖς διαφοροῖς ἐπισκέψῃσι, ποτε δε καιαδεέστερον, ὡς ἐν τῷ περι ἀριθμῶν ὀπίσταν λέγη, πρῶτον εἶναι τὸ ὄν, εἶτα νοῦν, εἶτα τὸ αὐτοζῶον.]. τὸ τοίνυν ζῶον αὐτὸ οὐ νοῦς, ἀλλὰ νοητὸν αὐτὸ φήσομεν· και τὸν νοῦν ἔξω φήσομεν αὐτοῦ ἃ ὁρᾷ ἔχειν· εἰδωλά γ' ἄρα και οὐ τὰληθῆ ἔχει, εἰ ἐκεῖ τὰληθῆ. ἐκεῖ γε και τὴν ἀλήθειάν ψησιν εἶναι, ἐν τῷ ὄντι (οὔ αὐτοῦ ἕκαστον), ἢ (κἂν ἕτερον ἐκείτερον) οὐ χωρὶς ἀλλήλων ἀλλ' ἢ μόνον νῶ ἕτερα! ἔπειτα οὐδὲν κωλύει (ὅσον ἐπὶ τῷ λεγομένῳ «ἐν εἶναι ἄμφω, διαιρούμενα δε τῇ νοήσει,» εἶπερ μόνον ὡς ἐν τὸ μὲν νοητὸν τὸ δε νοῦν· ὁ γὰρ καθορᾷ, οὐ ψησιν ἐν ἑτέρῳ πάντως ἀλλ' ἐν αὐτῷ τὸ νοητὸν ἔχειν) οὐδὲν κωλύει, και νοῦν εἶναι ἐν στάσει και ἐνόητη και ἡσυχία (τὴν γε τοῦ νοῦ φύσιν τοῦ ὁρῶντος ἐκείνον τὸν νοῦν τὸν ἐν αὐτῷ), και αὐτὸν νοῦν και νοητὸν ἄλλως εἶναι. δοκεῖ γε μὲν τὸ διανοοῦμενον ἐπιχεκριμένως ἕτερον ἐκείνων δύο ποιεῖν· ἄλλοτε δε δοξάζει τὰ τρία ἐν εἶναι· ἢ, ὡς περ ἐν πολλοῖς προτείνων ἄλλως, ὡς ἄλλως νοεῖ, τρία εἶναι! και τὰ μὲν δύο εἴρηται· τὸ δε τρίτον τί; ὁ διενοήθη τὰ ὁρῶμενα ὑπὸ τοῦ νοῦ ἐν τῷ ζῶῳ κείμενα, αὐτὸ θργάσασθαι και ποιῆσαι και μερίσαι! ἢ δυνατὸν, τρόπον μὲν ἄλλον τὸν νοῦν εἶναι τὸν μερίσαντα, τρόπον

υε ἕτερον τὸν μερίσαντα μὴ τὸν νοῦν εἶναι, ἢ, ἢ μὲν
 γε παρ' αὐτοῦ τὰ μερισθέντα, αὐτὸν εἶναι τὸν μερί-
 σαντα, ἢ δ' αὐτὸς ἀμέριστος μένει τὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
 ἔστι τὰ μερισθέντα (ταῦτα δὲ ἔστι ψυχαί), ψυχὴν
 εἶναι τὴν μερίσαντα εἰς πολλὰς ψυχάς; διὸ καὶ φησι
 τοῦ τρίτου εἶναι τὸν μερισμὸν καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ὃ τὸ
 διανοήθη· ὃ οὐ νοῦ ἔργον ἀλλὰ ψυχῆς μεριστὴν ἐνέρ-
 γειαν ἐχούσης ἐν μεριστῇ φύσει. οἷον γὰρ μιᾶς
 ἐπιστήμης τῆς ὅλης ὁ μερισμὸς εἰς τὰ θεω-
 ρήματα τὰ καθέκαστα οὐ σκεδασθείσης οὐδὲ
 κατακερματισθείσης, ἔχει δεῖκαστον δυνά-
 μει τὸ ὅλον οὐ αὐτοῦ ἀρχὴ καὶ τέλος· οὕτω
 καὶ χρὴ παρασκευάζειν αὐτὸν, ὡς τὰς ἀρ-
 χὰς τὰς ἐν αὐτῷ καὶ τέλη εἶναι καὶ ὅλα
 [puta τὸν λόγον] . . . ἢ πᾶσα ψυχὴ οὐδαμοῦ ἐγένετο,
 οὐδὲ ἦλθεν (οὐ γὰρ ἦν ὅποι), ἀλλὰ τὸ σῶμα γειτο-
 νῆσαν μετέλαβεν αὐτῆς· διὸ οὐκ ἐν σώματι· οὐδ' ὁ
 Πλάτων φησί που, ἀλλὰ τὸ σῶμα εἰς αὐτήν. αἱ δ'
 ἄλλαι ἔχουσιν ὄθεν (ἀπὸ γὰρ ψυχῆς) καὶ εἰς ὃ καὶ
 κατελθεῖν καὶ μετελθεῖν, ὄθεν καὶ ἀνελθεῖν· ἢ δ' αἰεὶ
 ἄνω ἐν ᾧ πέφυκεν εἶναι ψυχὴ κτλ.

§. 27. φθόνος οὐδεὶς λεγόντων) Lucian. Deorum
 Dialog. XVII, 1. εἰ δὲ παιδιὰ καὶ τρυφὴ πρόσεστιν
 αὐτοῖς, οὐδεὶς φθόνος. Clericus ad h. l. „Nolim ver-
 tere: non est quod inideas: non enim inidebat
 Iuno Baccho, sed eum reprehendebat.“ Cfr. Idem ad
 S. Clem. Epist. I. ad Corinth. c. 4. et ad Martyrium S.
 Ignat. c. 6. p. 160. Edit. Cotel. Hierocles in Carm.
 Pythag. p. 201. Edit. Lond. τοῦτο γὰρ νῦν φθόνος
 δηλοῖ, ἐν ᾗ τὸ λεγόμενον „πεφύλαξο τοιαῦτα ποιεῖν
 ὅποσα φθόνον ἴσχει“ ἡγουν μέμψιν εὐλογον ἔχει.

§. 29. οὐκ ἄμεινον τῇ ψυχῇ) Plotin. p. 475. δι-
 τῆς φύσεως οὔσης, τῆς μὲν νοητῆς, τῆς δὲ αἰσθητῆς,
 ἄμεινον ψυχῇ ἐν τῷ νοητῷ εἶναι.

§. 31. ἔστι συνεχὴς κτλ.) Plotin. p. 495. ἔστιν
 οἷον ζωὴ μακρὰ εἰς μῆκος ἔκταθαισα· ἕτερον ἕκαστον

τῶν μορῶν τῶν ἐφεξῆς· συνεγές δὲ πᾶν αὐτῷ, ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο τῆ διαφορᾷ· οὐκ ἐπολλύμενον ἐν τῷ δευτέρῳ τὸ πρότερον.

ἄγαλμα ἐναργές) Origin. contra Cels. VII. 35. οὐ χρεία ἡμῖν ὡς οὕτω ζητοῦσι τὸν θεὸν ἀπιέναι ἔποι πέμπει ὁ Κέλσος, εἰς Τροφώνιου καὶ εἰς Ἀμφιάρου καὶ εἰς Μόψου· ἔνθα φησὶν ἀνθρωποειδεῖς θεωρεῖσθαι θεοὺς, καὶ ὡς λέγει ὁ Κέλσος, οὐ ψευδομένους, ἀλλὰ καὶ ἐναργεῖς κτλ.

τὸ δὲ ἀνομοίως μεμιμῆσθαι ψεῦδος) Procl. in Plat. Remp. p. 372. μὴ λέγωμεν, ὡς οὐ παιδευτικοὶ πρὸς ἀρετὴν εἰσιν οἱ τοιοῦδε λόγοι... μηδε, ὡς ἀνομοίως μιμοῦνται τὰ θεῖα κτλ. Nicol. Methonens. Refutat. Theolog. Procl. p. 96. Voemel. ἡ ὕλη κατὰ τοῦς ἔξω σοφίους ἀνομοίως ὁμοιωσθαι τῷ θεῷ λέγεται.

διὰ τὸ οὐ θεοὶ ἐν τάξει φερόμενα καὶ κόσμῳ περιτόνια) Tertullian. ad Nationes II, 4. *Aiunt quidam propterea deos fuisse appellatos, quod θεῖν εἰ σείεσθαι (procurrere et motari) interpretatio est. Sane vocabulum istud non est alicuius maiestatis.*

οὐ γὰρ δὴ ταῦτα κτλ.) Origin. Comment. in Ioh. p. 26. οὐκ ἂν τῶν ἐν οὐρανῷ φωστῆρων ἐν τῷ ἀναλαβεῖν τὰ γῆϊνα σώματα ἀκινδύνως καὶ πάντως ἀναμαρτήτως διανυσάντων τὴν ἐνιαυθὰ ζωὴν.

συνιάσιν ἐπὶ σχολῆς) Plotin. p. 544. οἱ μὲν ἐν οὐρανῷ ὄντες, σχολὴ γὰρ αὐτοῖς, θεῶνται ἀέτ. Seneca in Epist. LXXIV. *Quanti aestimamus hoc otium, quod inter deos agitur, quod deos facit?*

εἰ μὲν βιασθεῖσθε) Iamblich. apud Stob. Eclog. I. p. 903. οἱ μὲν ἐκούσιοι τρέποι νοοῦνται τῆς καθόδου, ἢ ἐλομένης αὐτῆς τῆς ψυχῆς τὴν διοίκησιν τῶν περιγῆν ἢ πειθαρχούσης τοῖς κρείττοσιν, οἱ δὲ ἀκούσιοι, βιαζομένης ἐπὶ τὸ χειρογ ἔλκεσθαι. Origin. De Princip. III, 5, 5. *Hanc dispositionem Dei quam postea ordinavit, iam tunc ad origine mundi rationibus cau-*

sisque perspectis eorum qui vel pro defectu mentis venire in corpora merebantur, vel eorum qui visibilibus cupiditate raptabantur, sed et illorum qui vel volentes vel inviti praestare officia quaedam his qui in hunc statum deciderant, compellebantur ab eo qui in spe subiiciebat, non intelligentes quidam nec advertentes quod ex praecedentibus liberi arbitrii causis instituta fuisset a Deo dispositionis ista varietas, arbitrati sunt, vel fortuitis motibus vel fatali necessitate agi omnia quae in hoc mundo fiunt, nec esse aliquid in nostro arbitrio. unde nec Dei providentiam inculpabilem assignare potuerunt.

τὸ οὐκ ἴσον) Lactant. Divin. Instit. V, 15. *Nemo Deo pauper est nisi qui iustitia indiget, nemo dives nisi qui virtutibus plenus est, nemo denique egregius nisi qui bonus et innocens fuerit, nemo clarissimus nisi qui opera misericordiae largiter fecerit. nemo perfectissimus nisi qui omnes gradus virtutis impleverit. quare neque Romani neque Graeci iustitiam tenere potuerunt, qui dispares multis gradibus homines habuerunt, a pauperibus ad divites, ab humilibus ad potentes, a privatis denique usque ad regum sublimissimas potestates.*

ὄχλος) Euripid. apud Stob. Serm. CXV. p. 590. Gesner. γέροντες οὐδέν ἐσμεν ἄλλο πλὴν ὄχλος καὶ σχῆμ', ὄνειρων γ' ἔρπομεν μιμήματα. Demosth. De fals. Legat. p. 123. οἱ δὲ ἀντιλέγοντες, ὄχλος ἄλλως καὶ βᾶσκανία κατεφάνετο. Dio Chrysost. Orat. LV. p. 561. καὶ ὄχλον ἄλλως καὶ φλυαρίαν ἠγοῦνται.

τῶν πρὸς ἀνάγκην) Iamblich. Adhortat. ad Philosoph. c. 9. διαφέρει γὰρ πλείστον. τὰ μὲν γὰρ δι' ἕτερον ἀγαπώμενα τῶν πραγμάτων, ὧν ἀνεῦ ζῆν ἀδύνατον, ἀναγκαῖα καὶ συναίτια λεκτέον· ὅσα δὲ δι' αὐτὰ (κἂν ἀποβαίῃ μηδὲν ἕτερον) ἀγαθὰ κυρίως.

τοῖς ἐπιεικεστέροις) Iamblich. Adhort. ad Philos. c. 7. ἔστι δ' ὠρισμένα καὶ τειταγμένα τὰγαθὰ τῶν

κακῶν μᾶλλον, ὡςπερ ἄνθρωπος ἐπιεικῆς ἀνθρώπου φράλου.

εἰ δε γυμνάσιον εἶη) Iamblich. apud Stob. Eclog. I. p. 910. οἶμαι τὰ τέλη διάφορα ὄντα καὶ τοὺς τρόπους τῆς καθόδου τῶν ψυχῶν ποιεῖν διαφέροντας· ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ καθάρσει καὶ τελειότητι τῶν τῆδε κατιούσα ἄχραντιον ποιεῖται καὶ τὴν καθόδον· ἡ δὲ δι' γυμνασίαν καὶ ἐπανόρθωσιν τῶν οἰκείων ἡθῶν ἐπιστροφόμενῃ περὶ τὰ σώματα οὐκ ἀλαθῆς ἐστὶ παντελῶς, οὐδὲ ἀφείται ἀπόλυτος καθ' αὐτήν· ἡ δὲ ἐπὶ δίκῃ καὶ κρίσει κατεργασμένη κτλ. Origin. De Princip. I, 5, 1. *Consequens est etiam de naturis rationabilibus, ac de speciebus earum et ordinibus vel officiis tam sanctarum quam etiam malignarum virtutum, sed et de his qui inter has bonas et malas medii quidam sunt et adhuc in agone atque in certamine positi, pauca disserere. Idem contra Cels. VI, 44. ἐχοῖν, τὸν ἐπιστάμενον συγχρηῆσθαι θεὸν εἰς δέον καὶ τοῖς ὑπὸ κακίας ἀποστᾶσι, κατατάξαι πον τοῦ παντός τοῖς οὕτως κακοῦς, καὶ γυμνάσιον τοῦ ὑπὲρ ἀρετῆς ποιῆσαι ἐκκείσθαι τοῖς βουλομένοις νομίμως ἀθλεῖν ὑπὲρ τοῦ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. Euseb. Praep. Ev. VII, 16. δαιμόνων βραχὺ τι καὶ μικρὸν ἀπόσπασμα γυμνασίου χάριν τῆς εὐσεβείας ἀθλητῶν ἀμφὶ γῆν καὶ τὸν ὑπὸ σελήνην ἀέρα καταλειφθέν. Procl. in Plat. Timae. p. 24. τὸν περὶ τῶν Ἀτλαντίνων σύμπαντα τοῦτον λόγον οἱ μὲν ἱστορίαν ψιλὴν εἶναι φασί . . . οἱ δὲ παραλαμβάνεσθαι νῦν ὡς εἰκόνας τῶν ἐν παντὶ προουσῶν ἐναντιώσεων· πόλεμον γὰρ εἶναι τῶν πάντων πατέρα καὶ κατὰ Ἡράκλειτον. καὶ τούτων οἱ μὲν εἰς τοὺς ἀπλανεῖς καὶ πλανωμένους [Cf. Procl. ad Plat. Alcibiad. p. 70. οὐδὲ ἐπαινέσομεν, ὅσοι τῶν θεῶν τινὰς δαίμονας ποιούσιν οἷον πλανωμένους, καθάπερ Ἀμέλιος.] ἀναπέμπουσι τὴν ἀνάλυσιν . . . καὶ μαχομένων μὲν διὰ ἐντιπεριφορὰν, κρατούντων δὲ τῶν ἑτέρων διὰ τὴν μίαν τοῦ κόσμου στροφὴν· ταύτης γ' οὖν ἐστὶ τῆς δόξης ὁ γενναῖος Ἀμέλιος, οὕτω ὑπερ-*

διατεινόμενος τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν . . . ὡς οὐκ οἶδ' εἶ τις ἄλλος ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ δογμάτων. οἱ δὲ εἰς δαιμόνων τινῶν ἐναντίωσιν, ὡς τῶν μὲν ἀμεινόνων, τῶν δὲ χειρόνων, καὶ τῶν πλήθει, τῶν δὲ δυνάμει κρειπτόνων, καὶ τῶν μὲν κρατούντων, τῶν δὲ κρατουμένων, ὡς περ Ὀριγένης ὑπέλαβεν. Theodoti Eclog. c. 72. ἀπὸ ταύτης τῆς στάσεως καὶ μάχης τῶν δυνάμεων ὁ Κύριος ἡμᾶς ῥύεται καὶ παρέχει τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς τῶν δυνάμεων καὶ τῆς τῶν ἀγγέλων παρατάξεως, ἣν οἱ μὲν ὑπὲρ ἡμῶν, οἱ δὲ καθ' ἡμῶν παρατάσσονται· οἱ μὲν γὰρ στρατιώταις ἐκοίκασι συμμαχοῦντες ἡμῖν ὡς ἂν ὑπερέται θεοῦ, οἱ δὲ λησταῖς· ὁ γὰρ πονηρὸς οὐ παρὰ βασιλέως ἐζώσατο λαβὼν τὴν μάχαιραν, ἑαυτῷ δὲ ἐξ ἀπονοίας ἀρπάσας.

πῶς οὐ καὶ ταύτη καλῶς ἔχει) S. Iust. Martyr. Apolog. II, 1. οἱ φαῦλοι δαίμονες ἐχθραίνοντες ἡμῖν, καὶ τοὺς τοιούτους δικαστὰς ἔχοντες ὑποχειρίους καὶ λατρεύοντας (ὡς οὖν ἄρχοντας δαιμονιῶντας) φονεύειν ἡμᾶς παρασκευάζουσιν. Origen. contra Cels. IV, 32. οἱ δαίμονες τοὺς βασιλεύοντας καὶ τὴν σύγκλητον βουλὴν καὶ τοὺς ἄρχοντας πανταχοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς δήμους αὐτοῦς, οὐκ αἰσθανομένους τῆς ἀλόγου καὶ πονηρᾶς τῶν δαιμόνων ἐνεργείας, ἐξειτάραξαν κατὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν. VIII, 44. ἔστι γε τῶν δαιμόνων ἴχνη θεάσασθαι καὶ ἐν τοῖς δικασταῖς . . . γανρομένοις, ὅταν Χριστιανὸς ἠτιηθῆ. Lactant. Divin. Inst. V, 11. *Itaque dici non potest, huiusmodi iudices quanta et quam gravia tormentorum genera excogitaverint, ut ad effectum propositi pervenirent. Haec autem non tantum ideo faciunt, ut gloriari possint, nullum se innocentium peremisse . . . sed et invidiae causa, ne aut ipsi vincantur, aut illi virtutis suae gloriam consequantur. Itaque in excogitandis poenarum generibus nihil aliud quam victoriam cogitant. Sciunt enim, certamen esse illud et pugnam. Vidi ego in Bythinia praesidem gaudio mirabiliter*

elatum, tamquam Barbarorum gentem aliquam sub-
egisset, quod unus, qui per biennium magna virtute
restiterat [Cfr. S. Ignat. Mart. Epist. ad Polycarp. c. 3.
 σιῆθι ἔθραϊος ὡς ἄκμων τυπιόμενος· μεγαλοῦ ἐστὶν
 ὀθλητοῦ τὸ δέρεσθαι καὶ νικᾶν. M. Antonin. Comment.
 XI, 3. τὸ δε ἔιοιμον τοῦτο, ἵνα ἀπὸ ἰδικῆς κρίσεως
 ἔρχηται, μὴ καὶ ἀ ψιλὴν παρόταξιν, ὡς οἱ Χριστιανοί,
 ἀλλὰ λελογισμένως καὶ σεμνῶς καὶ ὥστε καὶ ἄλλον πεί-
 σαι ἀτραγώδως.], *postremo cedere visus esset. Con-*
tendunt igitur, ut vincant, et exquisitos dolores cor-
poribus immittunt et nihil aliud devitant, quam ut
ne torti moriantur. Plotin. 261. εἰ παῖδες ἀσκήσαντες
 μὲν τὰ σώματα τὰς δε ψυχὰς ὑπ' ἀπειθεσίας τούτων
 χεῖρους γινόμενοι, ἐν πάλλῃ κρατοῖεν τῶν μήτε τὰ σώ-
 ματα μήτε τὰς ψυχὰς πεπαιδευμένων, καὶ τὰ σιτία
 αὐτῶν ἀρπάζοιεν, καὶ τὰ ἡμάτια αὐτῶν τὰ ἀβρὰ λαμ-
 βάνοιεν, τί ἂν τὸ πρᾶγμα ἦ γέλωσ εἶη; ἢ πῶς οὐκ
 ὀρθόν, καὶ τὸν νομοθέτην συγχορεῖν, ταῦτα μὲν πά-
 σχειν ἐκείνους δίκην ἀργίας καὶ τροφῆς διδόν-
 τας; . . . μειζόνων τῶν παίδων μετὰ ἀνοίας ἀμφοτέ-
 ρων γινομένων . . . οἱ μὲν ἄοπλοι· οἱ δε ὀπλισθέντες
 κρατοῦσιν. ἔνθα οὐ θεὸν δεῖ ὑπερ τῶν ἀπολέμων αὐ-
 τον μάχεσθαι . . . γελοῖον, τὰ μὲν ἄλλα πάντα τὰ κατὰ
 τὸν βίον γνώμῃ τῇ ἑαυτῶν πράττειν (κἂν μὴ ταύτη
 πράττωσιν, ἢ θεοῖς φίλα), σώζεσθαι δε μόνον ζητεῖν
 παρὰ θεῶν, οὐδε ταῦτα ποιήσαντας δι' ὧν κελεύουσιν
 αὐτοὺς οἱ θεοὶ σώζεσθαι. καὶ τοίνυν οἱ θάνατοι αὐ-
 τοῖς βελτίους, ἢ τὸ οὔτω ζῶντας εἶναι ὅπως ζῆν αὐ-
 τοὺς οὐκ ἐθέλουσιν οἱ ἐν τῷ παντὶ νόμοι· ὥστε (τῶν
 ἐναντίων γενομένων εἰρήνης ἐν ἀνοίαις καὶ κακίαις
 πάσαις φυλακτιομένης) ἀμελῶς ἂν ἔσχε τὰ προνοίας,
 ἐώσης κρατεῖν ὄντως τὰ χεῖρω (ἄρχουσι δε κακοὶ ἀρ-
 χομένων ἀνανδρεία). τοῦτο γὰρ δίκαιον, οὐκ ἐκεῖνο.
 S. Augustin. De Civit. Dei X, 32, 1. *Tunc enim Por-*
phyrius erat in rebus humanis, quando ista liberandae
animae universalis via, quae non est alia quam religio

Christiana, oppugnari permittebatur ab idolorum daemorumque cultoribus regibus terrenis, propter asserendum et consecrandum Martyrum numerum, hoc est, testium veritatis, per quos ostenderetur, omnia corporalia mala pro fide pietatis esse toleranda. Videbat ergo ista Porphyrius, et per huiusmodi persecutiones cito istam viam perituram, et propterea non esse ipsam liberandae animae universalem putabat, non intelligens hoc quod eum movebat et quod in eius electione perpeti metuebat, ad eius confirmationem robustioremque commendationem potius pertinere.

τί δεινὸν τῷ ἀθανάτῳ) Lucian. De morte Peregrini c. 13. πεπείκασι αὐτοὺς οἱ κακοδαίμονες τὸ μὲν ὄλον ἀθάνατοι ἔσσεσθαι καὶ βιώσεσθαι τὸν αἰεὶ χρόνον. Porphyr. in quarto libro de Abstinencia (apud Euseb. in Praep. Ev. IX, 3.). διέδειξαν δὲ οἱ Ἑσσαῖοι τοῦτο ἐν τῷ πρὸς Ῥωμαίους πολέμῳ, ἐπειδὴ οὐ κολακεῦσαι τοὺς αἰκίζομένους ἢ δακρῦσαι ὑπομένοντες, μειδιῶντες δὲ ἐν ταῖς ἀλγηδόσι καὶ κατειρωνευόμενοι τῶν τὰς βασάνους προσφερόντων, εὐθυμοὶ τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν ὡς πάλιν κομιούμενοι· καὶ γὰρ ἐρῶται παρ' αὐτοῖς ἡδε ἡ δόξα, φθαρτὰ μὲν εἶναι τὰ σώματα καὶ τὴν ἔλην οὐ μόνιμον αὐτῶν, τὰς δὲ ψυχὰς ἀθανάτους αἰεὶ διαμένειν καὶ συμπλέκεσθαι μὲν ἐκ τοῦ λεπτοτάτου φοιτώσας αἰθέρος ῥύμη φυσικῆ κατασπωμένης, ἐπειδὴ δ' ἀνεθῶσι τῶν κατὰ σάρκα δεσμῶν, οἷον δὴ μακρᾶς δουλείας ἀπηλλαγμένης, τότε χαίρειν καὶ μετεώρους φέρεσθαι. Idem apud S. Augustin. De Civ. Dei XIX, 23, 2. *Cur ergo damnatus est Christus? Oraculo respondit dea: Corpus quidem debilitantibus tormentis semper oppositum est, anima autem piorum coelesti sedi insidet* (σῶμα μὲν ἀθανάτων βασάνων αἰεὶ προβέβληται, ψυχὴ δ' εὐσεβέων εἰς οὐράνιον πέδον ἵξει. Apud Euseb. in Demonst. Ev. III, 8. p. 134.).

ἔχεις δ' θέλεις) Pseudo-Origines De recta in Deum fide III. p. 835. ὁ σὸς ἕρος σφόδρα ἀγαθώτατον δείκνυσι

τὸν φόνον. Πῶς; Ἐφης δεσμὸν εἶναι τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα καὶ μάρτυρα Παῦλον παρήγαγες λέγοντα· «τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;» ὁ δὲ φονος ὃν ἔφης εἶναι κακὸν, διάλυσίς ἐστι σώματος ἀπὸ ψυχῆς· δῆλον οὖν, ὅτι ἀγαθὸς ὁ φόνος, ὁ λύων τὸν δεσμὸν τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς· καὶ κατὰ τὰ σοι δόξαντα ὁ φόνος ἐστὶν ἀγαθὸς ὁ τὸν δεσμώτην ἐλευθερῶν, καὶ ἀπαλλάσσει τὸν ἐχθροῦ τὴν ψυχὴν.

πολιτεύεσθαι ἀνάγκη οὐχ ἔχεις) Hermae Pastor III, 1. p. 103. *Dicit tibi dominus civitatis huius: Aut legibus utere meis, aut recede de civitate mea.* Tatian. ad Graec. c. 45. τῆς παρ' ὑμῖν κατέγγων νομοθεσίας. Ammian. Marcellin. Hist. XXVII, 3. *Esse poterant beati revera, si magnitudine urbis despecta... ad imitationem antistitum quorundam provincialium viverent, quos tenuitas edendi potandique parcissime, vilitas etiam indumentorum, et supercilia humum spectantia perpetuo Numini verisque eius cultoribus ut pueros commendant et verecundos.* Theodoret. Graec. Affect. Curat. XII. p. 1019. Schulz. οἱ δὲ τῆς εὐαγγελικῆς ἐρασθέντες φιλοσοφίας πόρρω μὲν τῶν πολιτικῶν θορύβων γεγένηται, τὰς δὲ τῶν ὄρων ἀκρονυχίας κατειληφότες ἢ τὸν ἐν ἐρήμοις χωρίοις ἀγαπήσαντες βίον τῇ θεωρίᾳ τῶν θείων καὶ τῷ ταύτῃ ξυνηρμοσμένῳ σφᾶς αὐτοῦς ἀπεκλήρωσαν βίῳ, οὐ γυναικῶν καὶ παιδῶν καὶ κτημάτων ἐπιμελούμενοι, ἀλλὰ τὰς ψυχὰς κατὰ γε τὸν κανόνα τῶν θείων διευθύνοντες νόμων... ὅτι δὲ τῶν παρ' Ἑλλησι πεφιλοσοφηκότων οὐδεὶς ἐν ὄρει σηκὸν δειμάμενος ᾤκησεν, ἱκανὰ μὲν καὶ τὰ παλαιὰ δηλῶσαι ξυγγράμματα, μαρτυρεῖτε δὲ καὶ ὑμεῖς τοῖς τούτου μειοῦσι νεμεσῶντες τὸν βίον... εἰ δὲ τινὰς ἴδοιτε, τὸ προσχῆμα τοῦτο περικειμένους... εὐθύς εἰς λοιδορίαν κινεῖτε τὴν γλῶττιαν.

αἰτίας φησὶν ἀποφεύζονται) Plotin. p. 377. κατὰ γὰρ τοὺς προβεβιωμένους βίους φησὶ [Plat. De Rep.

X. p. 617. e.] τὰς αἰρέσεις ταῖς ψυχαῖς γίνεσθαι. Origin. contra Cels. I, 32. ἢ εὐλογώτερον, ἐκάστην ψυχὴν κατὰ τινὰς ἀπορρήτους λόγους (λέγω δὲ ταῦτα κατὰ Πυθαγόραν καὶ Πλάτωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα, οὗς πολλάκις ὠνόμασεν ὁ Κέλσος) εἰσκρίνεσθαι καὶ κατὰ τὰ πρότερα ἦθῃ;

δαίμονας ἀγαθοὺς εἶναι) Porphyr. apud S. Augustin. De Civ. Dei XIX, 23, 4. *Sunt, inquit, spiritus terreni minimi, loco quodam malorum daemonum potestati subiecti. Ab his sapientes Hebraeorum, quorum unus iste etiam Iesus fuit, sicut audisti divina Apollinis, quae superius dicta sunt; ab his ergo Hebraei daemonibus pessimis et minoribus spiritibus reprobantur religiosos et ipsis vacare prohibebant: venerari autem magis coelestes deos, amplius autem venerari deum patrem. Hoc autem, inquit, et dii praecipunt, et in superioribus ostendimus, quemadmodum animum advertere ad deum moneant et illum colere ubique imperant. Verum indocti et impiae naturae, quibus vere fatum non concessit a diis dona obtinere* [Theodoret. Graec. Affect. Cicerat. XII. p. 1040. ὁ Πορφύριος ἐν οἷς καθ' ἡμῶν ξυνέγραψεν εἶρηκεν· «Νυνὶ δὲ θαυμάζουσιν, εἰ τοσούτων ἐτῶν κατέληψε νόσος τὴν πόλιν, Ἀσληπιοῦ μὲν ἐπιδημίας καὶ τῶν ἄλλων θεῶν οὐκ ἔτι οὐσης· Ἰησοῦ γὰρ τιμωμένου οὐδὲ μιᾶς δημοσίας τις θεῶν ὠφελείας ἦσθετο.»] *neque habere Iovis immortalis notionem, non audientes et deos et divinos viros, deos quidem omnes recusaverunt, prohibitos autem daemones. Origin. contra Cels. VII, 69. ἢ πάντων δαιμόνων θεραπεία ἄλλοιρία ἡμῶν ἔστι τῶν σεβόντων τὸν ἐπὶ πᾶσι θεόν. καὶ θεραπεία δαιμόνων ἔστιν ἢ θεραπεία τῶν νομιζομένων θεῶν· «πάντες γὰρ οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμονία (Psalm. 95, 5).»*

προφητεύει) Origin. contra Cels. V, 12. ἔστω δὲ, ἵνα αὐταῖς λέξεσι Κέλσου χρήσωμαι, προφητεύοντι

εἶναι ὑετοὺς καὶ θάλλη καὶ νεφέη καὶ βροντὰς, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἀστέρας . . . ἀλλὰ κἄν ἔχωσιν ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ἀστέρες προφητεύειν προφητείας κρειττό-
 κας ὑετῶν, οὐδ' οὕτως αὐτοὺς . . . προσκυνήσομεν.

μη' αὐτὸν μόνον μετ' ἐκείνον) Origin. contra Cels. IV, 29. τόχα δέ τινων παρήκουσεν ὁ Κέλσος, ὅτι ὁ θεὸς ἐστίν, εἶτα μετ' ἐκείνον ἡμεῖς, νοῦς ὠνόμασε σκώ-
 ληκας. V, 43. οἱ μὲν φιλοσοφῶντες μετα τοὺς σεμ-
 νοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ λόγους καταπίπτουσιν ἐπὶ τὰ εἰ-
 δωλα καὶ τοὺς δαίμονας. Ἰουδαίων δέ καὶ ὁ ἔσχατος
 μόνῳ ἐνορῶ τῷ ἐπὶ πᾶσι θεῷ, καὶ ἄλλως τε (ὅσον ἐπὶ
 τούτῳ) σεμνύονται, καὶ τὴν ἄλλων, ὡς ἐναγῶν καὶ
 ἀσεβῶν, ἐκτρέπονται κοινωνίαν.

πρὸς πάντα εὐμενεσιάτως) Pseudo-Origin. De recta
 in Deum fide II. p. 823. ὁ ἀγαθὸς εἰς πάντα ἐστὶν
 ἀγαθός.

ὅσον ἐστὶ δυνατόν κτλ.) Porphyr. in Vita Plotin. c. 23. πολλάκις ἐνάγοντι [Plotino] ἑαυτὸν εἰς τὸν πρῶ-
 τον καὶ ἐπέκεινα θεὸν ταῖς ἐννοίαις, καὶ κατὰ τὰς ἐν
 τῷ Συμποσίῳ ὑφηγημένας ὁδοὺς τῷ Πλάτῳ, ἐφάνη
 ἐκεῖνος ὁ μήτε μορφήν μήτε τινὰ ἰδέαν ἔχων, ὑπὲρ
 δὲ νοῦν καὶ πᾶν τὸ νοητὸν ἰδρυμένος (ᾧ δὴ καὶ ἐγὼ
 ὁ Πορφύριος ἄπαξ λέγω πλησιάζει καὶ ἐνωθῆναι, ἔτος
 ἄγων ἑξήκοστίον τε καὶ ὄγδοον [a. p. Chr. n. CCCI,
 Diocletiani Imperatoris XVIII.])· ἐφάνη γ' οὖν τῷ
 Πλωτίνῳ «σκόπος ἐγγύθι ναίων», τέλος γὰρ αὐτῷ
 καὶ σκοπὸς ἦν τὸ ἐνωθῆναι καὶ πελάσαι τῷ ἐπὶ πᾶσι
 θεῷ· ἔτυχε δὲ-τειράκις πον (ὅτι ἐσυνήμην αὐτῷ) τοῦ
 σκόπου τούτου ἐνεργεῖα ἀρρήτω καὶ οὐ δυνάμει.

σύ εἰ θεοῦ παῖς) Clem. Alexandr. Paedag. c. 6.
 βαπτιζόμενοι φωτιζόμεθα, φωτιζόμενοι νίοποιούμεθα,
 νίοποιούμενοι τελειούμεθα, τελούμενοι ἀπαναδιζό-
 μεθα. «ἐγὼ (ἡμεῖς) εἶπα, θεοὶ ἐστέ καὶ υἱοὶ ὑψίστου
 πάντες». S. Cyrill. Hierosol. Cataches. c. 6. βλέπε
 μοι πηλίκην σοι ἀξίαν ὁ Ἰησοῦς χαρίζεται . . . τοῦτο
 προβλέπων ὁ ψαλμῳδὸς ἔλεγεν ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ,

Ἐπειδὴ μέλλουσιν ἄνθρωποι θεοῦ προσηγορίαν λαμβάνειν· «ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστε κτλ.»

οἶδε τὴν τάξιν αὐτοῦ) Procl. in Plat. Timae. p. 325. οἶδε γάρ τοι Σιβύλλα, προελθοῦσα εἰς φῶς, καὶ τὴν τάξιν ἑαυτῆς, καὶ ὡς ἐκ θεῶν ἦκει δεδήλωκεν· «εἰμὶ δ' ἐγὼ μέσση τε θεῶν (εἰποῦσα) μέσση τ' ἀνθρώπων.» Idem de Providentia et Fato. c. 13. *Sibyllam dico eam, quae post partum mox prolucuta est mira, et audivisse praesentes quae sit, et ex quali ordine venit in eum qui circa terram locum, et siqua etiam alia anima sic fuit divinae partis.*

τῶν μὲν ἀνθρώπων προνοεῖ κτλ.) Celsus apud Originem IV, 23. Iudaeos et Christianos sic deridet: πάντα ἡμῖν ὁ θεὸς προδηλοὶ καὶ προκαταγγέλλει καὶ τὸν πάντα κόσμον καὶ τὴν οὐράνιον χορὰν ἀπολιπὼν καὶ τὴν ἰσοαύτην γῆν παριθῶν, ἡμῖν μόνοις ἐμπολιτεύεται καὶ πρὸς ἡμᾶς μόνοις ἐπικηρυκεύεται, καὶ πέμπων οὐ διαλείπει καὶ ζητῶν ὅπως ἀεὶ συνῶμεν αὐτῷ . . . θεὸς ἐστίν, εἶτα μετ' ἐκείνον ἡμεῖς ὑπ' αὐτοῦ γεγονότες πάντη ὅμοιοι τῷ θεῷ· καὶ ἡμῖν πάντα ὑποβέβληται, γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ καὶ ἄστρα, καὶ ἡμῶν ἔνεκα πάντα, καὶ ἡμῖν δουλεύειν τέτακται.

§. 32. αἰδῶς γάρ τις ἡμᾶς ἔχει πρὸς τινὰς τῶν φίλων κτλ.) Porphyg. in Vit. Plotin. c. 16. γεγόνασι κατ' αὐτὸν [Plotinum] τῶν Χριστιανῶν πολλοὶ μὲν (καὶ ἄλλοι), αἰρετικοὶ δέ, ἐκ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ἀνηγμένοι, οἱ περὶ Ἀδέλφιον καὶ Ἀκυλίον, οἱ . . . πολλοὺς ἐξηπάτων, καὶ αὐτοὶ ἠπατημένοι, ὡς δὴ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ βάθος τῆς νοητῆς οὐσίας οὐ πελάσαντος. ὅθεν αὐτὸς μὲν πολλοὺς ἐλέγγους πνιούμενος ἐν ταῖς συνουσίαις, γράψας δὲ καὶ βιβλίον, ὅπερ «Πρὸς τοὺς Γνωστικούς» ἀνεγράψαμεν. Hierocl. in Phot. Bibl. p. 1381. Schott. Ἀμμώνιος . . . τὴν φιλοσοφίαν παραδέδωκε πᾶσι τοῖς αὐτοῦ γνωρίμοις, μάλιστα τοῖς ἀρίστοις τῶν αὐτῷ συγγεγονότων, Πλωτίνῳ καὶ Ὀριγένηι καὶ τοῖς ἐξῆς ἀπὸ τούτων.

Eunap, in Vit. Porphy. συμφοιτηταὶ μὲν οὖν, ὡς αὐτὸς [Porphyrius] ἀναγράφει, κρείτιστοί τινες ὑπῆρχον Ὠριγένους τε καὶ Ἀμέριος [seu Ἀμέλιος] καὶ Ἀκυλίνος, καὶ συγγράμματά γε αὐτῶν περισσώζεται. S. Augustin. Epist. CXVIII, 33. T. II. p. 260. *Porini schola Romae floruit habuitque condiscipulos multos acutissimos et solertissimos viros. Sed aliqui eorum magicarum artium curiositate depravati sunt: aliqui, Dominum Iesum Christum ipsius veritatis atque sapientiae incommutabilis (quam conabantur attingere) cognoscentes gestare personam, in eius militiam transierunt. Ibidem. c. 21. p. 255. Ex quo intelligitur, ipsos quoque Platonicae gentis philosophos, paucis mutatis, quae Christiana improbat disciplina, invictissimo uni Regi Christo pias cervices oportere submittere.* Pseudo-Origines De recta in Deum fide. Prooem. Διάλεξις Ἀδαμαντίου, τοῦ καὶ Ὠριγένους... Εὐτρόπιος, ἐξαιαζομένης τῆς εὐσεβείας, ἐπέσθη τῇ ἀληθείᾳ καὶ γέγονε Χριστιανός, καὶ πολλοὶ σὺν αὐτῷ Ἕλληνας καὶ αἰρετικοί. Porphy. in tertio libro adversus Christianos (apud Euseb. in Ecclesiast. Hist. VI. 19.). ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀτοπίας ἐξ ἀνδρός, ᾧ κἀγὼ κομιδῇ νέος ὢν ἐτι ἐντιεύχηκα [Vincent. Lirinens. Commonitor. I, 23. *Ait namque impius ille Porphyrius, excitum se fama ipsius Alexandriam fere puerum perrexisse, ibique eum vidisse iam senem.*], εὐδόρα εὐδοκιμίσαντος, καὶ ἐτι δι' ὧν καταλέλοιπε συγγραμμάτων εὐδοκιμοῦντος, παρειλήφθω, Ὠριγένους, οὗ κλέος παρὰ τοῖς διδασκάλοις τούτων τῶν λόγων μέγα διαδέδοται· ἀκροατῆς γὰρ οὗτος Ἀμμωνίου τοῦ πλείστην ἐν τοῖς κατ' ἡμᾶς χρόνοις ἐπίδοσιν ἐν φιλοσοφίᾳ ἐσχηκότος γεγονώς, εἰς μὲν τὴν τῶν λόγων ἐμπειρίαν πολλὴν παρὰ τοῦ διδασκάλου τὴν ὠφέλειαν ἐκτίσαιο, εἰς δὲ τὴν ὀρθὴν τοῦ βίου προαίρεσιν τὴν ἐναντίαν ἐκείνῳ τοῦ βίου πορείαν ἐποίησατο· Ἀμμώνιος μὲν γὰρ Χριστιανός ἐν Χριστιανικοῖς ἀνατραφεὶς τοῖς γονεῦσιν, ὅτι τοῦ φρο-

νεῖν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἤψατο, εὐθύς πρὸς τὴν
κατὰ νόμους πολιτείαν μετεβάλειο [Hoc falsum esse
contendit Eusebius.]. Ὁριγένης δὲ Ἕλληνα ἐν Ἑλλησι
παιδευθεὶς λόγοις [In hoc Porphyrius manifestissime
mentitus est iudice Eusebio.] πρὸς τὸ βάρβαρον ἐξώ-
κειλε τόλμημα, ᾧ δὴ φέρων αὐτόν τε καὶ τὴν ἐν τοῖς
λόγοις ἔξιν ἐκαπήλευσε, κατὰ μὲν τὸν βίον Χριστιανῶς
ζῶν καὶ παρανομῶς, κατὰ δὲ τὰς περὶ τῶν πραγμά-
των καὶ τοῦ θεοῦ δόξας ἐλληρίζων τε καὶ τὰ Ἑλλήνων
τοῖς ὀθνεῖσις ὑποβαλλόμενος μύθοις· συνῆν τε γὰρ
ἀεὶ Πλάτωνι, τοῖς τε Νουμηνίου καὶ Κρονίου, Ἀπολ-
λοφάνου τε καὶ Λογγίνου [Idem Porphyrius in Vita
Plotin. c. 20. inducit Longinum de se ipsum ita scri-
bentem: Ἀμμωνίῳ καὶ Ὁριγένει ἡμεῖς τὸ πλεῖστον τοῦ
χρόνου προσεφοιτήσαμεν οὐκ ὀλίγῳ τῶν καθ' ἑαυτοὺς
εἰς σύνεσιν διενεγκοῦσιν. Procl. ad Plat. Timae. p. 20.
ἀπορεῖται δὲ ὑπὸ Λογγίνου καὶ Ὁριγένους ὁ τόπος,
ὥστε (φησὶν ὁ Πορφύριος) τριῶν ὄλων ἡμερῶν
διατέλεσαι τὸν Ὁριγένην, βοῶντα καὶ ἐρυθριῶντα
καὶ ἰδρῶτι πολλῷ κατεχόμενον, μεγάλην εἶναι
λέγοντα τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν ἀπορίαν.], καὶ Μο-
δεράτου, Νικομάχου τε καὶ τῶν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις
ἐλλογίμων ἀνδρῶν ὠμίλει συγγράμμασιν, ἐχρῆτο δὲ
καὶ Χαιρήμονος τοῦ Στωϊκοῦ, Κουρνούτου τε τοῖς βι-
βλίοις, παρ' ὧν τὸν μεταληπτικὸν τῶν Ἑλλησι μυστη-
ρίων γνῶσις τρόπον, ταῖς Ἰουδαϊκαῖς προσῆψε γραφαῖς.
Porphyr. in Vit. Plotin. c. 3. προσῆλθε δὲ αὐτῷ [Plotino]
ὁ Ἀμέλιος ... ἔξιν μὲν ἔχων, ὅτε προσῆλθεν, ἀπὸ τῆς
Λυσιμάχου [Stoici] συνουσίας, φιλοπονητὰ δὲ ὑπερβαλλό-
μενος τῶν καθ' αὐτόν πάντων, διὰ τὸ καὶ σχεδὸν
πάντα τοῦ Νουμηνίου καὶ γράψαι καὶ συναγαγεῖν
καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα ἐκμαθεῖν. Idem Porphyrius ibi-
dem. c. 20. inducit Longinum ita scribentem: ὁ δὲ Ἀμέ-
λιος καὶ ἔχνη μὲν τούτου [Plotini] βαδίζειν προαιρού-
μενος, καὶ τὰ πολλὰ μὲν τῶν αὐτῶν δογμάτων ἐχόμε-
νος, τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολὺς ὢν καὶ τῇ πρὸς ἐρμηνείας

περιβολῇ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐκείνω ζῆλον ὑπαγόμενος. Hoc Porphyrius ipse c. 21 sic approbavit: ταῦτα ὄντως κατιδὼν [Longinus], ὅτι τῆς Ἀμελίου περιβολῆς τὸ ἀφιλόσοφον πεντελῶς ἐφυλαξάμην. Eunap. in Vit. Porphyrii. τὸ Πορφυρίου κλέος εἰς Πλωτῖνον πᾶσα μὲν ἀγορά, πᾶσα δὲ πληθὺς ἀνάφερον· ὁ μὲν γὰρ Πλωτῖνος τῷ τε τῆς ψυχῆς οὐρανίῳ καὶ τῷ λογῶ καὶ αἰνιγματώδει τῶν λόγων βαρὺς ἐδόκει καὶ δυσήκοος, ὁ δὲ Πορφύριος ὡς περ Ἑρμαϊκὴ τις σειρὰ καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἐπινεύουσα διὰ ποικίλης παιδείας πάντα εἰς τὸ εὐγνωστον καὶ καθαρόν ἐξήγγελλεν.

ἡμεῖς πρὸς τοὺς γνωρισμοὺς ... λέγοντες ... εἰρήκαμεν ... ἄλλον ὄντος τρόπου, καθ' ὃν ἂν τις γράφων ἡμῦναι) Porphyr. in Vit. Plotin. c. 3 sq. Ἐρεννίῳ καὶ Ὠριγένει καὶ Πλωτίνῳ συνθηκῶν γεγενυῖων μηδὲν ἐκκαλύπτειν τῶν Ἀμμωνίου δογμάτων, αἱ δὲ ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν αὐτοῖς ἀνεκεκάθαρτο, ἔμενε δὲ καὶ ὁ Πλωτῖνος, συνὼν μὲν τισι τῶν προσιόντων, τηρῶν δὲ ἀνέκπυστα τὰ παρὰ τοῦ Ἀμμωνίου δόγματα Ἐρεννίου δὲ πρώτου τὰς συνθήκας παραβάντις, Ὠριγένης μὲν ἠκολούθει τῷ φθάσαντι Ἐρεννίῳ, ἔγραψε δὲ οὐδὲν πλὴν τὸ «Περὶ τῶν δαιμόνων» σύγγραμμα [Cfr. Proel. ad Plat. Timae. ὡς τῶν μὲν ἀμεικόνων, τῶν δὲ χειρόνων· καὶ τῶν μὲν πήθει, τῶν δὲ δυνάμει κρειπτόνων· καὶ τῶν μὲν κρατούντων, τῶν δὲ κρατούμενων· ὡς περ Ὠριγένης ὑπέλαβεν.], καὶ ἐπὶ Γαλιήνου [Fortasse ἐπὶ Γάλλου, ab a. Chr. CCLII usque ad a. CCLIV.] «ὅτι μόνος ποιητῆς ὁ βασιλεύς» [Cfr. Hierocles apud Phot. in Biblioth. p. 1381. Schott. Ἀμμώνιος ... τὴν φιλοσοφίαν παραδέδωκε ... Πλωτίνῳ καὶ Ὠριγένει ... ὅτι δημιουργὸν θεὸν προὔφιστησιν ὁ Πλάτων ὑφεσιῶτα πάσης ἐμφανοῦς τε καὶ ἀφανοῦς διακοσμῆσεως, ἐκ μηθενὸς προὔποκειμένου γεγεννημένης· ἀρκεῖν γὰρ τὸ ἐκείνου βούλημα εἰς ὑπόστασιν τῶν ὄντων· τῆς δὲ σωματικῆς φύσεως συντεταγμένης τῇ ἀσωμάτῳ δημιουργίᾳ, κόσμον ἐξ ἀμφοῖν ἵστιασθαι τε

λεώτατα, διπλοῦν ἄμα καὶ ἓνα· ἐν ᾧ ἄκρα εἶναι καὶ
 μέσα καὶ τελευταία. ὧν τὰ μὲν πρῶτα οὐράνια καλεῖ
 καὶ θεούς· τὰ δὲ μέσα λογικά, αἰθέρια, καὶ δαίμονας
 ἄγαθούς, ἔρμηνεας τε καὶ ἀγγέλους τῶν συμφερόντων
 ἀνθρώποις γινομένους· τὰ δὲ τελευταία λογικά καὶ
 ἀνθρωπίνας ψυχὰς ἢ ἀθανάτους ἀνθρώπους· καὶ τῶν
 μὲν ὑποβεβηκότων τὰ προηγούμενα αἰεὶ ἠγείσθαι, πάν-
 των τε βασιλεύειν τὸν ποιητὴν αὐτῶν θεὸν
 καὶ πατέρα κτλ. Procl. in Plat. Theol. p. 89. θαυ-
 μάξω δὲ ἔγωγε τοὺς τε ἄλλους ἅπαντας τοῦ Πλάτωνος
 ἐξηγητὰς, ὅσοι τὴν νοερὰν βασιλείαν ἐν τοῖς
 οὐσι προσήκοντο ... καὶ διαφερόντως Ὡριγέν-
 νην τὸν τῷ Πλωτίνῳ τῆς αὐτῆς μετασχόντα παιδείας
 ... δηλοῖ καὶ αὐτὸς Πλάτων, οὐ πρῶτον εἰπὼν
 βασιλέα ἀλλὰ πάντων βασιλέα ... καὶ τῷ πάν-
 των βασιλεῖ τὰ πάντα καθ' ἓνα λόγον καὶ μίαν τά-
 ξιν ὑποτίεταται ... βασιλεὺς δὲ οὐ τῶν πρῶ-
 των μόνον ἀλλὰ πάντων ὁμοῦ τῶν ὄντων,
 Clem. Alexandr. Strom. V, 14. (p. 591. Edit. Col.) οἱ
 μὲν διήκειν διὰ πάσης τῆς οὐσίας τὸν θεὸν φασιν·
 ἡμεῖς δὲ ποιητὴν μόνον αὐτὸν καλοῦμεν.
 Dionys. Alexandr. apud Euseb. in Praep. Ev. XIV, 27.
 ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ δημιουργὸς μόνος
 ἐστὶ θεός. Euseb. Praep. Ev. VII, 11. μὴ μόνον ...
 εἶναι τῶν ὄλων ... ποιητὴν τὸν θεόν, ἀλλὰ
 καὶ ... βασιλέα κτλ. Rufin. Toran. Exposit. in Symb.
 Apost. c. 39. *Concilium vanitatis est, quod ait Mar-*
cion, qui negat Patrem Christi Deum esse creatorem,
qui per Filium suum fecerit mundum. Constit. Apo-
 stolic. VI, 10. τοῖς αἰρετικοῖς πᾶσιν ἐπίσης σκοπὸς ἦν
 εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀθεόγητος, τὸν μὲν παντοκράτορα
 θεὸν βλασφημεῖν ἄγνωστον δόξαζειν ... μηδὲ τοῦ
 κόσμου δημιουργόν. — Numenius apud Euseb. in
 Praep. Ev. XI, 18. τὸν μὲν πρῶτον θεὸν ἄργον
 εἶναι ἔργων ξυμπάντων καὶ βασιλέα, τὸν δη-
 μιουργικὸν δὲ θεὸν ἠγεμονεῖν, δι' οὐρανὸν ἰόντα.

Plotin. p. 729. μηδὲν δὲ ἔργον εἶναι αὐτῷ, ὅτι μηδὲν ἐπιβάλλει αὐτῷ ποιεῖν. Procl. in Plat. Timae. p. 120. οὐχ ὁ δημιουργὸς ὁ πρῶτιστός ἐστι θεός. Amelius apud Euseb. in Praep. Ev. XI, 19. οὗτος ἄρα ἦν ὁ λόγος . . . ὃν ὁ βάρβαρος ἀξιοὶ ἐν τῇ τῆς ἀρχῆς τάξει τε καὶ ἀξία καθεστηκόια πρὸς θεὸν εἶναι, δι' οὗ πάνθ' ἀπλῶς γεγενῆσθαι.]· Πλωτῖνος δὲ ἄχρι μὲν πολλοῦ γράφων οὐδὲν διειτέλεσε [ab a. CCXLIV usque ad a. CCLIV.], συναὐτὸν μὲν τισι [Porphyr. Vit. Plotin. c. 14. Ὁριγένους ἀπαντήσαντός ποτε εἰς τὴν συνουσίαν, πληρωθεὶς (Plotinus) ἐρυθήματος, ἀντίστας μὲν ἐβούλετο· λέγειν δὲ ὑπὸ Ὁριγένους ἀξιούμενος ἔφη, ἀνίλλεσθαι τὰς προθυμίας, ὅταν εἰδῇ ὁ λέγων, ὅτι πρὸς εἰδότας ἔρεϊ ἅ αὐτὸς μέλλει λέγειν· καὶ οὕτως ὄλγυα διαλεχθεὶς ἐξανέστη.], γράφων δὲ οὐδὲν . . . ἀπὸ μέντοι τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Γαλιήνου ἀρχῆς [a. CCLIV.] προτραπείς ὁ Πλωτῖνος γράφειν . . . γράφειν αὐτὸν ἀξιούντων Ἀμελίου τε καὶ ἑμοῦ . . . γράφει . . . βιβλίον . . . Πρὸς τοὺς Γνωστικούς.

ἔπειθ' οὖν ἐπιτείνοντες ἐξετάζομεν) Porphyr. in Vit. Plotin. c. 7. ἔσχε [Plotinus] δὲ καὶ ἑμὶ Πορφύριον Τύριον ὄντα ἐν τοῖς μάλιστα ἑταίρον, ὃν καὶ διορθοῦν αὐτοῦ τὰ συγγράμματα ἤξιον. c. 24. ἐπεὶ δὲ αὐτὸς τὴν διατάξιν καὶ τὴν διόρθωσιν τῶν βιβλίων ποιεῖσθαι ἡμῖν ἐπέτρεψεν, ἐγὼ δὲ κακείνων ζῶντι ὑπεσχόμην καὶ τοῖς ἄλλοις ἑταίροις ἐπηγγειλάμην ποιῆσαι τοῦτο, πρῶτον μὲν τὰ βιβλία οὐ κατὰ χρόνους ἔᾶσαι γύρδην ἐκδεδομένα ἐδικαίωσα, μιμησάμενος δὲ Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀθηναῖον καὶ Ἀνδρόνικον τὸν Περιπατητικόν, ὧν ὁ μὲν Ἐπίχαρμον τὸν κωμωδογράφον εἰς δέκα τόμους φέρων συνήγαγεν [Heyne ad Apollodor. T. I. p. 440. «Hoc opere cuius decem libri fuere, prisca sermonis dictiones in Epicharmo Comico obvias illustravit noster Grammaticus.»], ὁ δὲ, Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διείλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταῦτ' ὅσον συν-

αγαγών, οὕτω δὴ καὶ ἐγὼ πενήκοντα τέσσαρα ὄντα
 ἔχων τὰ τοῦ Πλωτίνου βιβλία διεῖλον μὲν εἰς ἕξ ἐν-
 νεάδας, τῇ τελειότητι τοῦ ἕξ ἀριθμοῦ καὶ ταῖς ἐννεά-
 σιν ἀσμένως ἐπιτυχῶν, ἐκάστη δὲ ἐννεάδι τὰ οἰκεία
 φέρων συνεφόρησα, δούς καὶ τάξιν πρώτην τοῖς ἐλα-
 φροτέροις προβλήμασιν. c. 26. τὰ μὲν οὖν βιβλία εἰς
 ἕξ ἐννεάδας τοῦτον τὸν τρόπον κατετάξαμεν τέσ-
 σαρα καὶ πενήκοντα ὄντα· καταβεβλήμεθα δὲ [Cfr.
 Damasc. in Phot. Bibl. p. 1037. ὁ Ἱεροκλῆς τὸν Πλά-
 τῶνος Γοργίαν τοῖς ἐταίροις ἐξηγεῖτο. εἰς δὲ τις τῶν
 ἀκροατῶν Θεοσέβιος ἀπεγράψατο τὴν ἐξήγησιν. πάλιν
 δ', οἷα εἰκὸς ἐκ δευτέρου τοῦ Ἱεροκλέους εἰς τὸν Γορ-
 γίαν καταβαλλομένου μετὰ τινα χρόνον τὴν ἐξήγησιν,
 ὁ αὐτὸς ταύτην ἀπεγράψατο κτλ. Diod. Sic. III, 61.
 παλαιῶν μυθογράφων καὶ ποιητῶν περὶ Διονύσου
 ἀλλήλοις ἀσύμφωνα καὶ πολλοὺς καὶ τερατώδεις λόγους
 καταβεβλημένων. Procl. in Plat. Timae. p. 338. τὸν
 προηγούμενον καταβάλλετο λόγον. in Plat. Remp. p. 386.
 καταβαλλόμενος πραγματείαν εἰς τοῦτον ἅπαντα τὸν
 μῦθον. in Plat. Alcib. p. 6. πρώτην ταύτην ὁ Σωκράτης
 καταβάλλεται συνουσίαν πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην. Euseb.
 Praep. Ev. VII, 7. τῇ οἰκείᾳ καταβέβληται γραφῇ τοὺς
 βίους. VII, 9. πολιτείαν διὰ τῆς οἰκείας γραφῆς τῷ
 Ἰουδαίων γένει προκαταβαλλόμενος. Procl. in Plat.
 Timae. p. 263. λόγοι καταβεβλημένοι. in Theol. Plat.
 p. 109. καὶ εἰ λόγος εἶη τοῦ ἀρρήτου, περὶ ἑαυτοῦ
 καταβαλλόμενος, οὐδὲν ποιεῖται, καὶ πρὸς ἑαυτὸν δια-
 μάχεται. Plotin. p. 254. πολλοὶ καὶ ἱκανοὶ καταβέ-
 βληνται δεικνύντες τοῦτο λόγοι. Lucian. Vit. Auct. init.
 εἰ δὲ τις οὐκ ἔχει τοπαρυντικά τὰργύριον καταβάλλεσ-
 θαι, εἰς νέωτα ἐκτίσαι. Theodoret. in S. Paul. I. ad Co-
 rinth. 6, 10. «ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς.» τὸ αἷμα τὸ
 δεσποτικὸν ὑπὲρ ὑμῶν καταβέβληται.] εἰς τινα αὐ-
 τῶν ὑπομνήματα ἀτάκτως (διὰ τοὺς ἐπει-
 ξαντας ἡμᾶς ἐταίρους γράφειν εἰς ἅπερ αὐ-
 τοὶ τὴν σαφήνειαν αὐτῶν γενέσθαι ἠξίουσιν),

ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κεφάλαια [Cfr. Porphyr. in Vit. Plotin. c. 5. ἐκ προσκαίρων προβλημάτων τὰς ὑποθέσεις λαβόντα, ὡς ἐκ τῶν κεφαλαίων ἐκάστου τῶν βιβλίων ἐδηλώσαμεν. Procl. in Plat. Timae. p. 226. ἐν ταῖς «Πρὸς τοὺς ἀμφὶ Ἀμέλιον» (οὕτω γὰρ ἐπιγράφει τὸ κεφάλαιον) καὶ δὴ καὶ Νουμήνιον ἀντιρρήσεσιν.] αὐτῶν πάντων, [suppleo ὧν] πλὴν τοῦ «Περὶ τοῦ καλοῦ» διὰ τὸ λείπει γινώσιν [pro ἡμῖν] πεποιήμεθα [suppleo κατάλογον] κατὰ τὴν χρονικὴν ἔκδοσιν τῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρήματα [Cfr. Quinctil. Inst. Orat. V, 10. *Propria Epicherematis appellatio et maxime in usu posita est, quae significatur certa quaedam sententiae comprehensio, quae ex tribus minimum partibus constat.* V, 14. *Epicherema syllogismi pars est.* Longin. apud Porphyr. in Vit. Plotin. c. 20. οὐδὲν αὐτοὶ (scil. auctorum commentatores) παρ' αὐτῶν προσθέντες, οὐχ ὅτι τῶν κεφαλαίων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐπιχειρημάτων.], ἃ ὡς κεφάλαια συναριθμεῖται [ut et κεφάλαια, ex. gr. Πρὸς τοὺς Γνωστικούς vel Περὶ τοῦ καλοῦ, et ἐπιχειρήματα, ex. gr. *Ἐπᾶσαι αἱ ψυχαὶ μία vel Πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου τὸ μεία τὸ πρῶτον numero LIV fiant.*]. νυνὶ δὲ πειρασόμεθα ἕκαστον τῶν βιβλίων διερχόμενοι τὰς τε στιγμὰς αὐτῶν προστεθεῖναι, καὶ εἴ τι ἡμαρτημένον εἶη διορθοῦν, καὶ ὅτι ἂν ἡμᾶς ἄλλο κινήσῃ, αὐτὸ σημανεὶ τὸ ἔργον. c. 16. αὐτὸς μὲν πολλοὺς ἐλέγχους ποιούμενός ἐν ταῖς συνουσίαις, γράψας δὲ καὶ βιβλίον ὄπερ Πρὸς τοὺς Γνωστικούς ἀνεγράψαμεν, ἡμῖν τὰ λοιπὰ κρίνειν καταλέλοιπεν.

§. 33. ὑλότητος) Procl. in Plat. Timae. p. 117. ὁ γέ τοι Ἰάμβλιχος ἰστίρησεν, ὅτι καὶ Ἑρμῆς ἐκ τῆς οὐσιότητος τὴν ὑλότητα παράγεσθαι βούλειαι. Iamblich. De Myst. VIII, 3. ὕλην παρήγαγεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς οὐσιότητος ἀποσχισθείσης ὑλότητος, ἣν παραλαβὼν ὁ δημιουργὸς ζωτικὴν οὐσαν, τὰς ἀπλᾶς καὶ ἀπα-

θεῖς σφαίρας ἀπ' αὐτῆς ἐδημιούργησε, τὸ δὲ ἔσχατον αὐτῆς εἰς τὰ γενητὰ καὶ φθαρτὰ σώματα διεκόσμησε. V, 23. μὴ δὴ τις θαυμάζέτω, ἐὰν τὴν ὕλην τινὰ καθαρὰν καὶ θεῖαν εἶναι λέγωμεν· ἀπὸ γὰρ τοῦ πατρὸς καὶ δημιουργοῦ τῶν ὄλων καὶ αὐτὴ γενομένη, τὴν τελειότητα ἑαυτῆς ἐπιτήδειαν κέκτηται πρὸς θεῶν ὑποδοχὴν. S. Iustin. Martyr. I. Apolog. c. 26. Μαρκιῶν τις Ποντικός πολλοὺς πεποίηκε βλασφημίας λέγειν, καὶ ἀρνεῖσθαι τὸν ποιητὴν τοῦδε τοῦ παντός θεοῦ, ἄλλον δὲ τινά, ὡς ὄντα μείζονα, τὰ μείζονα παρὰ τοῦτον ὁμολογεῖν πεποιηκέναι. Tatian. ad Graec. c. 18. πᾶσάν ἐστιν ἰδεῖν τοῦ κόσμου τὴν κατασκευὴν, σύμπασάν τε τὴνποίησιν γενομένην ἐξ ὕλης, καὶ τὴν ὕλην δὲ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ θεοῦ προβεβλημένην, ἵνα τὸ μὲν τι αὐτῆς ἄπειρον καὶ ἀσχημάτιστον νοῆται πρὸ τοῦ διάκρισιν λαβεῖν, τὸ δὲ κεκοσμημένον καὶ εὐταχτον μετὰ τὴν ἐν αὐτῇ διατάξιν. Platonici apud Zachariam Mytilenaeum in Dialog. De opificio mundi. p. 187. καθάπερ αἴτιον τὸ σῶμα τῆς ἐκάστου σκιάς γίνεται (ὁμόχρονος δὲ τῷ σώματι ἢ σκιά καὶ οὐχ ὁμότιμος), οὕτω δὴ καὶ ὁ κόσμος παρακολούθημά ἐστι τοῦ θεοῦ (αἰτίου ὄντος αὐτῷ τοῦ εἶναι) καὶ συναΐδιός ἐστι τῷ θεῷ, οὐκέτι δὲ καὶ ὁμότιμος. S. Augustin. De Civ. Dei X, 31. Sicut enim, inquiunt Platonici, si pes ex aeternitate semper fuisset, semper ei subesset vestigium; quod tamen vestigium a calcante factum nemo dubitaret, nec alterum altero prius esset, quamvis alterum ab altero factum esset: sic, inquiunt, et mundus atque in illo dii creati et semper fuerunt semper existente qui fecit, et tamen facti sunt. Originis mentem Methodius apud Phot. p. 934. ita aperit: εἰ οὐχ ἔστι δημιουργὸς ἄνευ δημιουργημάτων ἢ ποιητῆς ἄνευ ποιημάτων οὐδὲ παντοκράτωρ ἄνευ τῶν κρατουμένων (τὸν γὰρ δημιουργὸν διὰ τε δημιουργήματα ἀνάγκη καὶ τὸν ποιητὴν διὰ τὰ ποιήματα καὶ τὸν παντοκράτορα διὰ τὰ κρατούμενα λέγεσθαι), ἀνάγκη ἐξ ἀρχῆς αὐτὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ γεγε-

νῆσθαι καὶ μὴ εἶναι χρόνον ὅτε οὐκ ἦν ταῦτα. **Origin.**
De Princip. I, 3, 5. ἡ μὲν θεὸς καὶ πατὴρ συνέχων τὰ
 πάντα φθάσει εἰς ἕκαστον τῶν ὄντων, μεταδιδούς
 ἕκαστῷ ἀπὸ τοῦ ἰδίου τὸ εἶναι. **In Comment. in Ioh.**
 p. 56. εἰ πάντα διὰ τοῦ λόγου ἐγένετο, οὐχ ὑπὸ τοῦ
 λόγου ἐγένετο ἀλλ' ὑπὸ κρείττονος καὶ μεζονος
 παρὰ τὸν λόγον· τίς δ' ἂν ἄλλος οὗτος τυγχάνη ἢ ὁ
 πατὴρ; . . . τὸ ἅγιον πνεῦμα διὰ τοῦ λόγου ἐγένετο,
 πρεσβυτέρου παρ' αὐτὸ τοῦ λόγου τυγχάνοντος . . . οὐ
 χρῆζειν ἔοικε τὸ ἅγιον πνεῦμα, διακονοῦντος αὐτοῦ
 τῇ ὑποστάσει οὐ μόνον εἰς τὸ εἶναι ἀλλὰ καὶ σόφον
 εἶναι καὶ λογικὸν καὶ δίκαιον καὶ πᾶν ὀτιποιοῦν χρῆ
 αὐτὸ νοεῖν τυγχάνειν κατὰ μετοχὴν τῶν Χριστοῦ ἐπι
 νοιῶν. οἶμαι δὲ τὸ ἅγιον πνεῦμα τὴν (ἴν' οὕτως εἶπω)
 ὕλην τῶν ἀπὸ θεοῦ χαρισμάτων παρέχειν τοῖς δι'
 αὐτὸ καὶ μετοχὴν αὐτοῦ χρηματίζουσιν ἁγίοις, τῆς
 εἰρεμένης ὕλης τῶν χαρισμάτων ἐνεργουμένης μὲν ὑπὸ
 τοῦ θεοῦ, διακονουμένης δὲ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, ὑπε
 στώσης δὲ κατὰ τὸ ἅγιον πνεῦμα. **De Princip.** I, 6, 4.
In quo fine omnia et in omnibus dicitur esse Deus.
In hoc fine si quis materiale naturam, id est cor
poream, penitus interituram putet, nullo omnino ge
neris intellectui meo occurrere potest. IV, 35. *In*
Psalmo „Imperfectum viderunt oculi mei“ videtur mens
prophetae rerum initia intuitu perspicaciorē discutiens
et materiam sensu solo ac ratione a qualitatibus di
videns, imperfectum Dei sensisse, quod utique adiectis
qualitatibus intelligitur consummatum. **Pseudo - Ori**
genes De recta in Deum Fide. I. p. 805. Ἄγαθόν λέ
 γεις τὸν ἀρπάσαντα τὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ ἄρχοντα
 τῶν ἀλλοτριῶν; πῶς οἶόν τέ ἐστιν ἄγαθόν λέγεσθαι
 τὸν τὰ ἀλλότρια ἀρπάζοντα; Οὐχ ἤρπασεν· ἀλλ' ἐλεή
 σας ἐπεμψε τὸν υἱὸν ὡς ἄγαθόν . . . κατὰ βούλησιν
 τοῦ κρείττονος αἱ ἡτιονες ἀρχαὶ πάντα πράττουσιν.
 §, 34. τόλμαν) **Plotin.** p. 481. ἀρχὴ ταῖς ψυχαῖς
 τοῦ κακοῦ ἢ τόλμη, καὶ ἡ γένεσις, καὶ ἡ πρώτη ἐτε-

ρότης, καὶ τὸ βουλευθῆναι δὲ ἑαυτῶν εἶναι. Procl. in Plat. Timae. p. 172. πτερορρύθυσιν ἢ τόλμαν ἢ φυγήν. In Plat. Alcib. p. 132. οἷον κάτεισιν εἰς τὴν πρὸς ἄλλον ἐνέργειαν καὶ πρόεισιν ὑφειμένην κίνησιν ἀπὸ τῆς ἑνδον ζωῆς, καὶ διὰ τοῦτο τὴν πρόοδον ταύτην τόλμαν ἀποκαλεῖ τὸν Πυθαγόρειον τρόπον. Olympiodor. in Plat. Alcib. p. 48. καλῶς τόλμαν καλεῖ τὴν ἐπὶ τὰ δεύτερα πρόοδον· οὕτω γὰρ οἱ Πυθαγόρειοι τὴν δυνάδα τόλμαν ἐκάλεσαν, ὡς πρώτην τολμήσασαν ἀποσχίσει ἑαυτὴν τῆς μονάδος. Theologumena Arithm. p. 8. πρώτη γὰρ ἡ δυνὰς διεχώρισεν αὐτὴν ἐκ τῆς μονάδος, ὅθεν καὶ τόλμα καλεῖται. Hermias ad Plat. Phaedr. p. 129. ἡ δυνὰς τῆς προόδου καὶ τῆς ἀποστάσεως ἐστὶ αἰτία, διὸ καὶ τόλμαν ἐκάλουν οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς ἀπὸ τῶν οικείων ἀρχῶν ἀποστᾶσαν. Eulog. apud Phot. Bibl. p. 869. τὸ ὄπλοῦν τῆς φύσεως καὶ ἀσύνθετον εἰς διπλόην καταγαγεῖν πόθεν τόλμαν εἴληφεν;

φυσικῇ) Plotin. p. 407. ἡ φύσις οὐδὲ φαντασίαν ἔχει, ἡ δὲ νόησις φαντασίας κρείττων.

τῷ ἐννοήματι) Stob. Eclog. I. p. 332. Ζήνων τὰ ἐννοήματά φησι μῆτε τινα εἶναι μῆτε ποιά· ὡς ἂν (εἰ δὴ τινα) καὶ εἶποι φαντάσματα ψυχῆς.

ὡς ἐπ' ἐξουσίας λέγοντες) Origin. in Ioh. p. 113. ὡς ἐξουσίαν ἔχων τοῦ δογματίζειν καὶ πιστεῦεσθαι κτλ.

οὐ κόσμον ἀθρόως ἐποίει) Theodot. Eclog. c. 7. sq. ἄγνωστος ὁ πατήρ ὧν ἡ θέλησεν γνωσθῆναι . . . ὁ πατήρ, στερεὸς ὧν τῆ φύσει (φησὶν ὁ Θεόδοτος) καὶ ἀνένδοτος, ἐνδόσιμον ἑαυτὸν παρασχὼν . . . ἔπαθε . . . διὰ τῆς ἐνθυμήσεως τοῦ ἑαυτοῦ (ὡς ἂν ἑαυτὸν ἐγνωκώς) προέβαλε τὸν μονογενῆ . . . ὁ δὲ ἐνταῦθα ὁφθεις οὐκ ἔτι μονογενῆς ἀλλ' «ὡς μονογενῆς» . . . οὐδέποτε τοῦ μείναντος ὁ καταβὰς μερίζεται . . . εἰκόνα δὲ τοῦ μονογενοῦς τὸν δημιουργὸν λέγουσι . . . ὁ σιαυρὸς τοῦ ἐν πληρώματι ὄρου σημείον ἐστὶ, χωρίζει γὰρ τὸν κόσμον τοῦ πληρώματος . . . ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς καὶ ἀναβὰς ὑπεράνω

τῶν οὐρανῶν. Ἰδοῦσα αὐτὸν ἡ σοφία ὁμοίον τὰ
καταλιπόντι αὐτὴν φωτὶ, ἐγνώρισεν καὶ προσέδρα-
με καὶ ἠγαλλιάσατο καὶ προσεκύνησεν . . . εὐθύς οὖν
ὁ σωτὴρ ἐπιφέρει . . . ἴασιν τῶν παθῶν, δείξας ἀπὸ
πατρὸς ἀγεννήτου τὰ ἐν πληρώματι καὶ τὰ μέχρι αὐ-
τῆς. ἀποσιήσας δὲ τὰ πάθη τῆς πεπονθυίας, αὐτὴν
μὲν ἀπαθῆ κατεσκεύασε, τὰ πάθη δὲ διακρίνας ἐφύ-
λαξε, καὶ εἰς οὐσίαν ἠγάγεν αὐτά . . . πρῶτον οὖν
ἐξ ἀσωμάτου πάθους καὶ συμβεβηκότος εἰς ἀσώμα-
τον, ἐπὶ τὴν ὕλην αὐτὰ μειήντησε καὶ μειέβαλεν,
εἰδ' οὕτως εἰς συγκρέματα καὶ σώματα (ἀθρόως γὰρ
οὐσίαν ποιῆσαι τὰ πάθη οὐκ ἐνῆν), καὶ τοῖς σώμασι
κατὰ φύσιν ἐπιτηδειότητα ἐνεποίησε . . . καὶ πρῶτον
πάντων προβάλλεται εἰκόνα τοῦ πατρὸς Θεοῦ, δι'
οὗ ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τουτέστι τὰ οὐ-
ράνια καὶ τὰ ἐπίγεια . . . τὸ εἰλικρινὲς ἐπιφέρεσθαι
εἰπὼν, τὸ δὲ ἐμβριθεὶς καὶ ὕλικὸν ὑποφέρεσθαι . . .
διακρίνας δὲ ὁ δημιουργὸς τὰ καθαρὰ ἀπὸ τοῦ ἐμβρι-
θοῦς, ὡς ἂν ἐνιδὼν τὴν ἑκατέρου φύσιν, φῶς ἐποίησε
τουτέστι ἐφάνερωσε, καὶ εἰς φῶς καὶ ἰδέαν προσήγαγε
. . . καὶ ποιεῖ ἐκ τῶν ὕλικῶν, τὸ μὲν ἐκ τῆς λύπης
οὐσιώδες . . . τὸ δὲ ἐκ φόβου τὰ θηρία, τὸ δὲ ἐκ τῆς
πλήξεως καὶ ἀπορίας τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου· ἐν δὲ
τοῖς τρισὶ στοιχείοις τὸ πῦρ ἐναιωρεῖται καὶ ἐνέσπαρ-
ται καὶ ἐμφωλεύει, καὶ ὑπὸ τούτων ἐξάπτεται καὶ ιού-
τοις ἀποθνήσκει, μὴ ἔχον τύπον ὑποτακτὸν ἑαυτοῦ,
ὡς τὰ ἄλλα στοιχεῖα ἐξ ὧν τὰ συγκρέματα δημιουρ-
γεῖται. Proel. in Plat. Timae. p. 121. [Vide not. ad
§. 25.]

§. 35. πικρῶν τῆς τραγωδίας. S. Augustin.
De Civ. Dei XX, 24, 1. *Quid est quod Porphyrius
Christianos ob hoc arguit maximae stultitiae, etiam
oraculis deorum suorum, quod istum mundum dicunt
esse peritulum?*

§. 36. ἀγαθοῦς πάντας) Plotin. p. 270. οὐδὲ ὁ
δῆμιος, παρησῶς ὢν, χεῖρω πεποίηκε τὴν εὐνομουμένην

πόλιν· δεῖ γὰρ τοῦτον ἐν πόλει, δεῖ δὲ ἐνθρώπου τοιούτου πολλάκις, καὶ καλῶς καὶ οὗτος κείται. p. 263. ὁ λόγος βούλεται καὶ τὰ λεγόμενα κακὰ, οὐ βουλόμενος πάντα ἀγαθὰ εἶναι . . . ὥσπερ εἴ τις δράμα μέμφοιτο διὰ μὴ πάντες ἦρωες ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ οἰκτιρῆς κτλ. Tertullian. De Poenitent. c. 8. *Errat una pastoris ovicula, sed grex una cavior non erat.*

μηδὲν διαφέρειν ταῦτα ἐκείνων) Procl. ad Plat. Alcib. p. 3. θεῶν μὲν ἄλλη τελειότης, ἀγγέλων δὲ ἄλλη καὶ δαιμόνων, ψυχῶν δὲ ἄλλη, καὶ ὅστις οἶεται τῆς οὐσίας ἐν τοῦτοις διαφερούσης εἶναι τὴν τελειότητα τὴν αὐτῆν, ἀμαριάνει τῆς ἐν τοῖς οὐσίαι ἀληθείας, ἐπεὶ οὐποτε φύλον ὁμοιον (ὡς φησὶν Ὁμηρος) οὔτε θεῶν καὶ ἀνθρώπων κτλ. S. Hieronym. ad Avitum Epist. LIX, 4. *Ne parvam putaremus impietatem esse eorum, quae praemiserat [Origines] in eiusdem voluminis [περὶ ἀρχῶν] sine coniungit omnes rationabiles naturas, id est, Patrem et Filium et Spiritum sanctum, angelos, Potestates, Dominationes, caeterasque virtutes, ipsumque hominem secundum animae dignitatem unius esse substantiae.* Origin. contra Cels. VI, 6. φησὶ ὁ Κέλσος τὸ οὐδ' ἀνθρώπον ἐποίησε εἶκόνα αὐτοῦ· οὐ γὰρ τοιούτῃς ὁ θεός, οὔτ' ἄλλω εἶδει οὐδενὶ ὁμοιος.

τὸ δὲ κακὸν) Plotin. p. 259. ὅπως τὸ κακὸν ἔλλειψιν τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι φαίνεται, p. 75. διὰ παντελῶς ἐλλείπη (ὅπερ ἐστὶν ἡ ὑλη), τοῦτα τὸ ὄντως κακόν, μηδεμίαν ἔχον ἀγαθοῦ μοίραν. Origin. contra Cels. II, 41. τοῦτο δὲ δόκει μοι, ὥσπερ ἐπὶ πάντων, δεῖν παραιθέσθαι, ὅτι ὅπου τι χειρόν προσποιούμενον εἶναι ἐμογενὲς τῷ κρείττονι, ἐκεῖ πάντως ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐστὶ τι κρείττον . . . καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶν ἐξ ἀκολουθίας ἤτοι ἀμφοτέρω ἀναιρεῖν καὶ λέγειν μηδέτερον γίνεσθαι, ἢ τιθέντα τὸ ἕτερον καὶ μάλιστα τὸ χειρόν ἀμολογεῖν καὶ περὶ τοῦ κρείττονος. VI, 45. τί ἄτιμον, δύο (ἐν οὗτως ὀνομασῶ) ἀκρότητας εἶναι, τὴν

μὴν τοῦ καλοῦ τὴν δὲ τοῦ ἐναντίου, ἐν ἀνθρώποις γίνεσθαι; VI, 55. κακὰ, εἰ μὲν τὰ κυρίως οὕτως ὀνομαζόμενα ἑξακούοι τις, ὁ θεὸς οὐ πεποίηκεν, ἀλλὰ τοῖς προηγουμένοις αὐτοῦ ἔργοις ὀλίγα [Cfr. Procl. in Plat. Timae. p. 24. Vide locum exhibitum ad §. 31. εἰ δε γυμνάσιον εἶη.], ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλων διάταξιν, ἐπηκολούθησεν. Procl. in Plat. Remp. p. 354. δυνατωτέραν εἶναι τῆς ἀδικίας τὴν δικαιοσύνην. λάβοις δ' ἂν καὶ πύρισμα διὰ τῶν νῦν εἰρημένων, ὅπερ πρῶτον ἴδεν Ἀμέλιος, ἀπὸ μείζονος ἀδικίας ἐλάσσονα γίνεσθαι κακὰ πολλάκις, ἀπὸ δὲ ἐλάσσοτος μείζονα· κρατούσης γὰρ τελέως ἀδικίας ἀπρακτός ἐστιν ἡ ζωὴ· συνούσης δὲ αὐτῇ δικαιοσύνης γίνεταί τις κρᾶξις ἀπ' αὐτῆς.

τὰ ἐπάνω) Iamblich. De Myst. VIII, 3. φησὶ [Hermes] νοῦν εἶναι αὐτὸν ἰαντὸν νοοῦντια . . . τούτου δὲ τὸ ἐν ἡμέρας . . . ἐν ᾧ δὴ τὸ πρῶτον ἐστὶ νοῦν καὶ τὸ πρῶτον νοητόν· ὃ δὴ καὶ διὰ σιγῆς μόνης θεραπεύεται. Dionys. Areopagit. De Divin. Nom. c. 1. τὸ μὲν ὑπὲρ νοῦν καὶ οὐσίαν τῆς θεαρχίας κρύφιον ἀνεξερευνητοῖς καὶ ἱεραῖς νοῶς εὐλαβείαις, τὰ δὲ ἄρρητα σώφρονι σιγῇ τιμῶντες κτλ. Apollon. Tyana. apud Euseb. Praep. IV, 13. οὕτως τοῖσιν μάλιστα ἂν τις οἴκται τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ποιοῖτο τοῦ θεοῦ . . . εἰ θεῶ μὲν, ὃν δὴ πρῶτον ἔκαμεν, ἐνὶ τε ὄντι κεχωρισμένῃ πάντων, μεθ' ὃν γνωρίζεσθαι τοὺς λοιποὺς ἀναγκαῖον, μὴ θύοι τι τὴν ἀρχὴν μήτε ἀνάπτοι πῦρ μήτε καθόλου τι τῶν αἰσθητῶν ἐπονομάζοι . . . μόνῃ δὲ χρῶτο πρὸς αὐτὸν αἰεὶ τῷ κρείττονι λόγῳ, λέγω δὲ τῷ μὴ διὰ σιόματος ἴκναι κτλ. Porphyr. περὶ ἀποχ. II. S. 34. (apud Euseb. De Praep. Ev. IV, 11.)· θεῶ μὲν τῶ ἐπι πᾶσιν, ὡς τις ἀνὴρ σώφος ἔφη, μηδὲν τῶν αἰσθητῶν μήτε θυμιῶντες μήτ' ἐπονομάζοντες· οὐδὲν γὰρ ἔκλυον, ὃ μὴ τῷ ἄλλῳ εὐθύς ἐστιν ἀκάθαρτον· διὸ οὐδὲ λόγος τούτῳ ὁ κατὰ φωνὴν οἰκείος, οὐδ' ἂ ἐνδοκ ἄταν πάθει ψυχῆς ἢ μεμολισμένος

διὰ δὲ σιγῆς καθαρᾶς καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ καθαρῶν ἐννοιῶν θρησκεύσωμεν αὐτόν . . . τοῖς δὲ αὐτοῦ ἐκγόνοις, νοητοῖς γε θεοῖς, ἤδη καὶ τὴν ἐκ τοῦ λόγου ὑμνωδίαν προσθειέον.

προσπνεύσεις) Origin. Exhort. ad Martyr. c. 46. φθόγγοι τινὲς καὶ συλλαβαί, καὶ μετὰ προσπνεύσεως ἢ ψιλότητος ἢ ἐκτάσεως ἢ συστολῆς ὀνομασίαι ἀπαγγελλούμεναι ἄγουσι τάχα τινὶ φύσει ἀθεωρήτῳ ἡμῖν τοὺς καλουμένους. εἰ δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει καὶ μὴ ἔστι θέσει τὰ ὀνόματα, οὐδενὶ ὀνόματι κλητέον τὸν πρῶτον θεὸν ἢ οἷς ὁ θεράπων [Moyses] καὶ οἱ προφῆται καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ καὶ κύριος ἡμῶν ὀνομάζουσιν αὐτόν, οἷον Σαβαώθ, Ἄδωναϊ, Σαδδαϊ κτλ.

μαγεύειν) Origin. contra Cels. I, 24. καλουμένη μαγεία οὐχ ὡς οἴονται οἱ ἀπὸ Ἐπικούρου καὶ Ἀριστοτέλους πρᾶγμα ἔστιν ἀσύστατον πάντη, ἀλλ', ὡς οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ ἀποδεικνύουσι, συνεσιὸς μὲν, λόγους δ' ἔχον σφόδρα ὀλίγοις γινωσκομένους. τοῦτο ἐροῦμεν, ὅτι τὸ μὲν Σαβαώθ ὄνομα καὶ τὸ Ἄδωναϊ καὶ ἄλλα παρ' Ἑβραίοις μετὰ πολλῆς σεμνολογίας παραδιδόμενα οὐκ ἐπὶ τῶν τυχόντων καὶ γενητῶν κείται πραγμάτων ἀλλ' ἐπὶ τινος θεολογίας ἀπορρήτου, ἀναφερομένης εἰς τὸν τῶν ἔλων δημιουργόν. διὸ δὲ δύναται ταῦτα τὰ ὀνόματα, λεγόμενα μετὰ τινος, τοῦ συμφυοῦς αὐτοῖς, σιγμοῦ. Damasc, apud Phot. in Bibl. p. 1037. ὡς δ' οὐκ ἐπέθειτο τὸ δαιμόνιον τῆς γυναικὸς ἐξελθεῖν λόγοις ἡμερωτέροις, ὅρκῳ αὐτὸ ἐπηνάγκαζεν ὁ Θεοσέβειος . . . ὥρχιζε δὲ, τὰς Ἥλιου προτεινῶν ἀκτίνας καὶ τῶν Ἑβραίων θεόν, ὃ δὲ ἀπελήλατο ὁ δαίμων κτλ.

§. 38. αἱ νόσοι τὰς αἰτίας ἔχουσιν ἐν καμκίτοις κτλ.) Tatian. Orat. ad Graec. c. 27. εἰσὶ μὲν οὖν καὶ νόσοι καὶ σιάσεις τῆς ἐν ἡμῖν ὕλης· δαίμονες δὲ αὐτοὶ τούτων τὰς αἰτίας, ἐπειδὴν συμβαλῶσιν, ἑαυτοῖς προσγράφουσιν ἐπιόντες, ὁποῖαν καιαλαμβάνη κάματος. ἔστι δὲ ὅτι καὶ αὐτοὶ χειμῶνε τῆς σφῶν ὑβελτηρίας

κραιδαίνουσι τὴν ἕξιν τοῦ σώματος, οἱ, λόγῳ θεοῦ δύ-
νάμειως πληττόμενοι, δεδιότες ἀπίασι, καὶ ὁ κάμνων
θεραπεύεται. Clementin. Homil. IX, 12. ὑπὸ μὲν οὖν
τῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐνδομυχοῦντων δαιμόνων ἐπι-
δίδονται αὐτοῖς ἐνθυμείσθαι, ὡς οὐ δαίμονος ἐνοχλοῦντος,
ἀλλὰ σωματικῆς νόσου οἷον ἢ ὕλης δριμείας ἢ χολῆς ἢ
φλέγματος ἢ αἵματος ἀμετρίας ἢ μῆνιγγος φλεγμονῆς ἢ
ἄλλου τινός· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἦν, οὐδὲ αὐτὸ ἀπήλλακται,
δαίμοκος εἶδος εἶναι. Psell. De Op. Daemon. p. 86. Edit.
Kilon. ἐκεῖνα καλῶς εἶχεν οἶεσθαι μοχθηρῶν ἔργονα
χυμῶν, κάρους, κώματα, μελαγχολίας, φρενίτιδας, ἄ
καὶ παύουσιν ἐπανηλοῦντες ἢ κενοῦντες ἢ ἐπιπλάτι-
τοντες· ἐνθουσιασμόν δὲ καὶ μανίας καὶ κατοχὰς, ἐν
οἷς ὁ μὲν ἀλοῦς οὐδὲν ἐστὶν διε ἐνεργεῖ οὔτε κατὰ
κοῦν οὔτε κατὰ φαντασίαν καὶ αἰσθησιν, ἕτερον δὲ
ἐστὶ τὸ κινεῖν καὶ ἄγον λέγον τε, ἄπερ ὁ ληψθεῖς οὐκ
οἶδε, καὶ τι τῶν μελλόντων ἐστὶν διε προαγορευοῦ,
πῶς οὖν ταῦτα γῶμεν ὕλης πλημμελεῖς κινήσεις;

§. 39. Ἐπὼς καὶ ταῦτα εἴρηται αὐτοῖς) Origen.
contra Cels. VII, 67. οὐ γὰρ θεραπεύειν δαίμονας ὅς-
τις σέβει τὸν ἐπὶ πᾶσι θεόν· καὶ τοσοῦτόν γε ἀποδέο-
μεν τοῦ θεραπεύειν δαίμονας, ὥστε καὶ ἀπολαύνειν
αὐτοῖς εὐχαῖς καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μα-
θήμασιν. Tertull. ad Scap. c. 2. *Daemones non tan-
tum respuimus, verum et revincimus et quotidie tra-
ducimus, et de hominibus expellimus, sicut plurimis
notum est. Apologetic. c. 23. Edatur his aliquis sub
tribuna'ibus vestris, quem daemone agi constet: iussus
a quolibet Christiano loqui spiritus ille tam se daemo-
nem confitebitur de vero, quam alibi deum de falso.*
S. Cyprian. ad Demetrian. p. 397. Oberthür. *O si au-
dire eos velles et videre, quando a nobis adiurantur ...
Veni et cognosce vera esse quas dicimus. Et quia sic
deos colere te dicis, vel ipsis quos colis crede; aut si
volueris et tibi credere, de te ipso loquetur audiente
te qui nunc tuum pectus obsedit, qui nunc mentem*

tuam ignorantiae nocte caecavit. [S. Augustin. De Civ. Dei IX, 19. *Nullus fere sit tam litteratus et doctus, qui audeat in laude vel suo servo dicere, daemonem habes; sed cuilibet hoc dicere voluerit, non se aliter accipi quam maledicere voluisse, dubitare non possit.*]

και διου χάριν) Origin. contra Cels. I, 2. λεκτέον δ' ἔτι πρὸς τοῦτο, ὅτι ἔστι τις οἰκεία ἀπόδειξις τοῦ λόγου, θειοτέρα παρὰ τὴν ἀπὸ διαλεκτικῆς Ἑλληνικῆν. ταύτην δὲ τὴν θειοτέραν ὁ ἀπόστολος ὀνομάζει ἀπόδειξιν πνεύματος καὶ δυνάμεως· πνεύματος μὲν, διὰ τὰς προφητείας ἱκανὰς πιστοποιῆσαι τὸν ἐνινυγχάνοντα, μάλιστα εἰς τὸ περὶ τοῦ Χριστοῦ· δυνάμεως δὲ, διὰ τὰς ιεραστίους δυνάμεις ἃς κατασκευαστέον γεγονέναι καὶ ἐκ πολλῶν μὲν ἄλλων καὶ ἐκ τοῦ ἴγνη δὲ αὐτῶν ἔτι σώζεσθαι παρὰ τοῖς κατὰ τὸ βούλημα τοῦ λόγου βιοῦσι.

εὐλαβείας) Plutarch. De ser. Num. Vindict. c. 4. ὡςπερ ἀφ' ἐστίας ἀρχόμενοι πατρῴας, τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐλαβείας τῶν ἐν Ἀκαδημίᾳ φιλοσόφων.

§. 40. ὁ δὲ λόγος οὗτος κτλ.) Origin. Commentar. in Matth. p. 262. πολλάκις δὲ καὶ νῦν ὄραν ἔστιν ἐν τῷ βίῳ καὶ τοὺς διαφωνοῦσιν δόγματι εἴτε ἐν τῇ Ἑλλήνων φιλοσοφίᾳ εἴτε καὶ ἐν ἄλλοις λόγοις ἔχοντας ὁμοιοεὶν δοκοῦντας, ἵνα χλευάζωσι καὶ προσπολεμῶσι τῷ ἐν τοῖς μαθηταῖς Ἰησοῦ Χριστῷ.

καὶ τὴν ἀρετὴν) Tertull. adversus Marcion. IV, 16. *Etsi natura bonum et malum notum est Ethnicis, non tamen Dei disciplina, qua cognita, tum demum convenientia voluntatis et facti ex fide, ut sub metu Dei, agitur.* Lactant. Divin. Inst. VI, 9. *Non est dubium, quin impius sit quisquis Deum non agnoverit; omnesque virtutes eius quas habere aut tenere se putat, in illa mortifera via reperiuntur quae tota est tenebrarum; quapropter nihil est quod aliquis sibi gratuletur, si has inanes virtutes adeptus est.* S. Augustin. De Civ. Dei XIX, 25. *Licet a quibusdam tunc verae et*

honestae putentur esse virtutes, cum ad se ipsas referuntur nec propter aliud expetuntur; etiam tunc inflatae ac superbae sunt; et ideo non virtutes, sed vitia iudicanda sunt.

τὴν ἐν τοῖς ἡθεσι σύμφυτον δικαιοσύνην τὴν τελουμένην ἐκ λόγου καὶ ἀσκήσεως) Plat. Phaedo, p. 82. b. οἱ τὴν δημοτικὴν τε καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτειθευκότες, ἦν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγονυῖαν ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ κτλ.

καταλείπεσθαι τὴν ἡδονὴν) Origin. contra Cels. VII, 39. λέγει [Celsus], ἡμᾶς εἶναι καὶ φιλοσώματον γένος . . . φησὶν οὖν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι ἐὰν αἰσθήσεσι μύοντες ἀναβλέψητε νῶ καὶ σαρκὸς ἀποστραφέντες ὀφθαλμὸν τὸν τῆς ψυχῆς ἐγείρητε, μόνως οὕτω τὸν θεὸν ὄψεσθαι. Julian. Caesares c. 30. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος οὐχ εὐρίσκων ἐν θεοῖς τοῦ βίου τὸν ἀρχέτυπον, ἐγγύθει τὴν Τρυφὴν κατιδὼν, ἔδραμε πρὸς αὐτὴν· ἡ δὲ ὑπολαβοῦσα μαλακῶς καὶ περιλαβοῦσα τοῖς πῆχεσι πέπλοις τε αὐτὸν ποικίλοις ἀσκήσασα καὶ καλλοπίσασα πρὸς τὴν Ἄσωτίαν ἀπήγαγεν, ἵνα καὶ Ἰησοῦν εὐρῶν ἀναστρεφόμενον καὶ προσαγορεύοντα πᾶσιν· »ὅστις φθορεὺς, ὅστις μισοφόνος, ὅστις ἐναγῆς καὶ βδελυρὸς, ἴτω θαρρόων, ἀπομανῶ γὰρ αὐτὸν τουτωῖ ἰῶ ὕδατι λούσας αὐτίκα καθαρὸν, κἂν πάλιν ἔνοχος τοῖς αὐτοῖς γένηται, δώσω τὸ σιῆθος πλήξαντι καὶ κεφαλὴν κατάξαντι καθαρῶ γενέσθαι. Rufin. Toran. Exposit. in Symb. Apost. c. 40. *Solent cum irrisione dicere adversum nos pagani, quod ipsi nos decipiamus, qui putamus crimina quae opere commissa sunt, verbis posse purgari; et aiunt: Numquid potest qui homicidium commisit, homicida non esse; aut adulter non videri qui adulterium perpetravit? quomodo huiusmodi criminum reus sanctus vobis effici subito videtur et purus? Sed ad haec melius fide quam ratione respondeo.*

τὸ οὐ κοινόν) Plat. De Leg. IX. p. 875. a. τὸ κοινὸν συνδέει, τὸ ἴδιον διασπᾶ. Iamblich. Adhort. ad Philos. p. 330. τὰ μὲν δοξάσματα τὰ κοινὰ φησι [Pythagoras] δεῖν ὑπερορᾶν, τὰ δὲ ἴδια καὶ ἀπόρρητα περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι.

τὸ τῆς χρείας) Iamblich Adhort. ad Philos. p. 150. γελοῖον οὖν ἤδη παντελῶς τὸ ζητεῖν ἀπὸ παντὸς ἀφέλειαν ἑτέραν παρ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ τί οὖν ἡμῖν ὄφελος καὶ τί χρήσιμον ἐρωτᾶν . . . εἴ τις ἡμᾶς οἶον εἰς μακάρων νήσους τῇ διανοίᾳ κομίσσειεν· ἐκεῖ γὰρ οὐδενὸς χρεία οὐδὲ τῶν ἄλλων τινὸς ὄφελος ἂν γένοιτο, μόνον δὲ καταλείπεται τὸ διανοεῖσθαι καὶ θεωρεῖν, ὅνπερ καὶ νῦν ἐλεύθερόν φαμεν βίον εἶναι. Aristoxen. apud Stob. Eclog. I. p. 16. τὴν περὶ τοὺς ἀριθμοὺς πραγματεῖαν μάλιστα πάντων τιμῆσαι δοκεῖ Πυθαγόρας καὶ προάγειν εἰς τὸ πρόσθεν, ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῆς τῶν ἐμπόρων χρείας. Tertullian. De Praescript. Haeretic. c. 7. *Nobis curiositate opus non est post Christum Iesum, nec inquisitione post Evangelium.*

§. 41. μεταδιώξουσι) Origin. contra Cels. VII, 44. ἔμαθε γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ μηδὲν μικρὸν, τουτέστιν αἰσθητὸν, ζητεῖν, ἀλλὰ μόνα τὰ μεγάλα καὶ ἀληθῶς θεῖα, ὅσα συμβάλλεται διδόμενα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ ὁδεῦσαι τὴν παρ' αὐτῷ διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ λόγου ὄντος θεοῦ μακαριότητα. Lactant. Epit. Div. Institut. c. 57. *Si autem vita post mortem superest aeterna et beata, hanc utique corporalem cum omnibus terrae bonis iustus et sapiens contemnet, quia sciet, quale a Deo sit praemium recepturus.*

μηδένα λόγον περὶ ἀρετῆς) Origin. contra Celsum I, 9. φησι [Celsus] δὲ τίνας μὴδὲ βουλομένους διδόναι ἢ λαμβάνειν λόγον περὶ ὧν πιστεύουσι κτλ. Clem. Alex. Strom. VI. p. 642. φιλόσοφοι λέγονται παρ' ἡμῖν οἱ σοφίας ἐρῶντες τῆς πάντων δημιουργοῦ καὶ διδασκάλου, τουτέστι γνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· παρ' Ἑλλήσι δὲ οἱ τῶν περὶ ἀρετῆς λόγων ἀντιλαμβα-

νόμενοι . . . πλέον γοῦν τοῦ κόσμου τούτου οὐκ ἴσασιν οὐδέν.

§. 42. βλέπε πρὸς θεόν) Origin. contra Cels. III, 57. μακαρίους ἔσεσθαι, ἐπαγγελόμεθα μετὰ παύρησias καὶ οὐ κρύβδην, τοὺς ζῶντας κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, καὶ πάντα (εἰς ἐκείνον ἀφορῶντας καὶ ὡς ἐπὶ θεοῦ θεατοῦ) πᾶν ὃ τι ποιῶ οὐν ἐπιτελοῦντας. VI, 66. οὐδεὶς φησι, πῶς τὴν ἐκείσε ὁδὸν μάθω. ἄτε ἀκούσας τοῦ εἰπόντος· «ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή», καὶ γευσάμενος ἐν τῷ ὁδεύειν τῆς ἀπὸ τοῦ ὁδεύειν ὠφελείας. καὶ οὐδεὶς ἂν Χριστιανῶν λέγοι Κέλσῳ· πῶς μοι δεικνύεις τὸν θεόν;

ἀρετὴ θεὸν δεικνυσι) ἀρχὴ ἄνδρα δεικνυσι. Vid. Harpocrat. voc. Σιμωνίδης, Menag. ad Diog. Laert. I, 77.

ἀρετὴ οὐν εἰς τέλος) Porphyr. apud S. Augustin. De Civ. Dei XIX, 23, 1. *Deum autem simulantes colere, ea sola per quae Deus adoratur non agunt. Nam Deus quidem utpote omnium pater nullius indiget: sed nobis est bene, cum eum per iustitiam et castitatem aliasque virtutes adoramus, ipsam vitam precem ad ipsum facientes, per imitationem et inquisitionem de ipso. Inquisitio enim purgat, inquit, imitatio deificat affectionem ad ipsum operando.* Hierocles in Pythag. Carm. p. 218. διττῆς ἀρετῆς τῇ τοιαύτῃ ψυχῇ δεήσει . . . πολιτικῆς μὲν . . . θεωρητικῆς δὲ κτλ . . . θεὸν ἐξ ἀνθρώπου ποιήσειν (ἐφ' ὅσον οἶόν τε ἀνθρώπῳ θεὸν γενέσθαι) τῆς θεωρητικῆς ἀρετῆς τὸ τέλος. Psell. De omniar. Doctrin. c. 55. ὁ μὲν ἔχων τὴν θεουργικὴν ἀρετὴν, θεοπάτωρ κατονομάζεται· ἐπειδὴ γὰρ θεοὺς τοὺς ἀνθρώπους οὗτος ἐργάζεται, διὰ ταῦτα θεοπάτωρ καλεῖται. ὁ δὲ ἔχων τὴν θεωρητικὴν ἀρετὴν, θεῖος ὀνομάζεται· ὁ δὲ ἔχων τὴν καθαρικὴν, δαιμόνιος· ὁ δὲ ἔχων τὴν πολιτικὴν, σπουδαῖος. θεοπάτωρ δὲ καλεῖται ὁ θεουργός καὶ διὰ τὸ τῆς ψυχῆς εἶναι πατήρ, ὃν θεὸν καλοῦμεν διὰ τὴν θεωρητικὴν ἀρετὴν.

δει οὖν τὸν ἀναγόμενον εἰς θεοῦ ἑξομοίωσιν πρῶτα μὲν σπουδαῖον γενέσθαι [Cfr. Damasc. apud Phot. in Bibl. p. 1065. πρῶτον ἀνθρώπους γενέσθαι τοὺς ἔσομένους θεοὺς εἶναι δεῖ.], εἶτα δαιμόνιον, εἶτα θεῖον, καὶ τέλος θεοπάτορα. ὁ μὲν οὖν δαιμόνιος καὶ ὁ σπουδαῖος μεταβληθεῖη ἂν καὶ εἰς κακίαν ποτέ, ἴσως δὲ καὶ ὁ θεῖος ἦτοι ὁ θεωρητικός. ὁ δὲ θεουργὸς ἦτοι ὁ θεοπάτωρ, ὁ τῆς θείας ὄλης ἐκστάσεως γεγονώς, οὐκ ἂν ποτε μεταθείη πρὸς τὸ ἐναντίον εἶδος τῆς ἀρετῆς, ἔξω ἑαυτοῦ ὧν καὶ θεὸς ἀτεχνῶς γεγονώς.

ἀνευ δὲ ἀρετῆς ἀληθινῆς θεός). Procl. in Plat. Timae. p. 112. τί δὲ, οὐ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πολλῶν ἔστιν ἀκούειν λεγόντων «ὁ θεὸς ἀγαθός»; [Cfr. Minuc. Fel. Octav. c. 18. Tertull. Apolog. c. 17. Advers. Marcion. I, 10. De Resurrect. Carn. c. 3. De Testim. Anim. c. 2. c. 5. Arnob. II, 1. S. Cyprian. De Idol. Vanitat. p. 410. Oberthür. Lactant. Inst. Div. II, 1.] ἀλλὰ τὸ θεὸς ὀνομά ἐστι χωρὶς ἀρετῆς, ὡς φησι Πλωτῖνος, καὶ οὐ κατὰ φρόνησιν ἀλλὰ κατ' ἐπιτυχίαν λέγεται παρὰ τῶν πολλῶν.

§. 43. τὸ καταιφρονῆσαι κόσμου καὶ θεῶν) Plat. Epinom. p. 985. d. τοὺς δὲ ὄντως ἡμῖν φανεροὺς ὄντας θεοὺς, ἂρ' οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος ἔχει, κακίστους εἶναι τοὺς μὴ τολμᾶντιας λέγειν ἡμῖν καὶ φανεροὺς ποιεῖν κτλ.

§. 44. μὴδὲ ἐκεῖνα τιμῶσιν ἀλλ' ἢ λόγῳ) Celsus apud Origin. VIII, 2. τιμῶν τις καὶ σέβων τοὺς ἐκείνου πάντας, οὐ λυπεῖ τὸν θεὸν οὐ πάντες εἰσὶν. Clement. Homil. XI, 12. ἕτεροι λέγουσιν· εὐσεβέστεροί ἐσμεν, καὶ αὐτὸν καὶ τὰ ἀγάλματα σέβοντες. XI, 13. ἄλλοι λέγουσιν· ἀσεβεῖν μέλλομεν, ἐὰν τὰ παραδοθέντα ἡμῖν ἐκ πατέρων σεβάσματα λείψωμεν.

§. 46. ἐξ οὗ δὴ πάθους καὶ κινουῦντες οἱ ἔρωτες) Plotin. p. 292. Πλάτων πανταχοῦ Ἀφροδίτης Ἔρωτα λέγων, καὶ ἔργον αὐτῷ εἶναι καλῶν τε ἔφορον παίδων καὶ κινητικὸν τῶν ψυχῶν πρὸς τὸ ἐκεῖ κάλλος. p. 294. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦδε τοῦ παντός ψυχὴν εἶναι ἔδει, ὑπέστη μετὰ ταύτης καὶ ὁ ἄλλος Ἔρως . . . τοῦδε τοῦ κόσμου

οὔσα ἢ Ἀφροδίτη . . . καὶ τὸν ἐν τῷδε κόσμῳ Ἔρωτα ἐγεννήσατο . . . κινουῦντα καὶ τὰς τῶν νέων ψυχὰς, καὶ τὴν ψυχὴν ἢ συντίεταται ἀναστρέφοντα, καθόσον καὶ αὐτὴ εἰς μνήμην ἐκείνων πέφυκεν ἔναι.

καὶ πόρρωθεν οὖσιν) Origin. contra Cels. V, 12. ἄτοπόν ἐστι (τοῦ πληρώσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ εἰπόντος: «οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν πληρῶ; λέγει κύριος!» ὄντος μεθ' ἡμῶν καὶ πλησίον ἡμῶν τυγχάνοντος· πιστεύω γὰρ αὐτῷ λέγοντι· «θεὸς ἐγγίζων ἐγὼ εἰμι καὶ οὐ θεὸς πόρρωθεν! λέγει κύριος!») ζητεῖν εὐχεσθαι τῷ μὴ φθάνοντι ἐπὶ τὰ σύμπαντα ἡλίῳ ἢ σελήνῃ ἢ τινὶ τῶν ἀστέρων. Dionys. Alexandr. apud Euseb. in Praep. Ev. XIV, 27. τίνι τρόπῳ τεκμηριοῦνται θεοὺς εἶναι μήτε παρόντας καὶ πράιτονιάς τι ὄρωντες; ὡς οἱ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας θαυμάσαντες διὰ τὸ θεῖν ἔφασαν κεκλήσθαι θεοὺς. Minuc. Fel. Octav. c. 32. *Deus in coelo constitutus non potest aut omnes obire aut singulos nosse.*

§. 47. σφαῖραν νοητὴν) Plotin. p. 107. διὰ τί κύκλῳ κινεῖται; ὅτι νοῦν μιμεῖται. Olympiodor. in Plat. Alcib. p. 103. νοῦ-ἴδιον τὸ ἐπιστρέφειν· σφαῖρα γὰρ ἀναλογεῖ ὁ νοῦς, ἕκαστον σημεῖον ποιούσῃ καὶ ἀρχὴν καὶ πέρας. Damascius p. 322. τὸν νοῦν μιμεῖται ἢ κύκλῳ φορὰ, ὡς φησι Πλωτίνος, μᾶλλον δὲ ὡς αὐτὸς ὁ Πλάτων.

ὡς θαυμάσαι) Martyrium S. Theclae in Grab. Spicileg. T. I. p. 98. Θέκλα ἀτενίζουσα εἰς εὐφρασίαν οὕτω πρόσκειται ἀνδρὶ ξένῳ· ὥστε θαυμάζειν, ὅτι ἡ τοσαύτη αἰδῶς τῆς παρθένου χαλεπῶς ἐνοχλεῖται κτλ.

εἰ δέ τις φησι ἐωρακέναι) Phaedri Fab. III, 4. *Et formosos saepe inveniri pessimos, et turpi facie multos cognovi optimos.*

§. 48. πόρρωθεν μισοῦντας) πόρρωθεν φυλάσσασθαι, ἀσφαλιζέσθαι, διακωλύειν, ἀναστέλλειν, ἀνακόπτειν, ἐκνικῆσαι, ἐπιμελεῖσθαι, δεδιέναι, προσφέρεσθαι, εἶναι, ἐνδεῖναι, ἔχειν, παράπιεσθαι, παρ-

πονοεῖν, ὑπόμνησις, ἀσπάζεσθαι, ἀχάριστος. Demosth. Prooem. p. 1428. S. Basil. Homil. Attende tibi ipsi. p. 17. b. Iulian. Caesares c. 11. Procl. ad Plat. Alcib. p. 251. Clem. Alex. Paedag. II, 2. Damasc. p. 164. Kopp. Iamblich. Vit. Pyth. p. 362. Kiessling. Aeschin. De fals. Legat. p. 278. Iulian. Epist. X. p. 14. Heyler. Psell. De Op. Daem. p. 73. Dio Chrysost. XXV. p. 520. Iamblich. Vit. Pyth. p. 356. Damasc. p. 61. p. 367. Strab. I, 1. Themist. Orat. XVI. p. 211. Himer. Orat. XIV, 3. Aeschin. De fals. Legat. 315. Reiske.

οἷδε λέγειν) Clem. Alex. Strom. IV. p. 543. λέγουσι καὶ οἱ Στωϊκοί, τὸν μὲν οὐρανὸν κυρίως πόλιν, τὰ δὲ ἐπὶ γῆς ἐνταῦθα οὐκ ἔτι πόλεις· λέγεσθαι μὲν γὰρ, οὐκ εἶναι δέ.

οἴκοις σωματικοῖς) Hermes Trism. apud Apul. p. 292. Bip. *Texit eum corpore a domo.* Lactant. De Ira Dei. c. 1. *Mens hominis tenebroso corporis domicilio circumsepta.*

ἀδελφούς μὲν οὖν) Lucian. De Mort. Peregrin. c. 13. ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος ἐπεισεν αὐτούς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες εἶεν ἀλλήλων ἐπειδὴν ἅπαξ παραβάντες θεοῦς μὲν Ἑλληνικοὺς ἀπαρνήσονται κτλ. Tertull. adv. Gent. c. 39. *Quod fratres nos vocamus, non alias opinor infamant, quam quod apud ipsos omne sanguinis nomen de affectione simulatum est.* Minuc. Fel. Octav. c. 9. *Se promiscue appellant fratres et sorores, ut etiam non insolens stuprum intercessione sacri nominis fiat incestum.*

στόματι μαινομένῳ) Heraclit. apud Plutarch. De Pyth. Orac. Vol. II. p. 397. Clem. Alex. Strom. I, 15. Iamblich. De Myst. III, 8. Lactant. Divin. Inst. IV, 15.

ὑπὸ μεγέθους γνώμης) Malebranch. De Inquisitione Veritat. V, 2. *Animus ipsorum superbia firmatur: sed superbia non impedit, quo minus dolorem iniquo et sollicito ferant animo et sint revera miseri.*

τὸ αὐτὸ) Plotin. p. 536. οὐ γὰρ αὐτὸ τὸ αὐτὸ ἐν ἄλλῳ· ἄλλο γὰρ τὸ ἐν ἄλλῳ ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ καθ' αὐτὸ ὄντος

§. 49. ὅτι αὐτοῖς φασὶν εἶναι ἐξελεῖθαι) S. Augustin. De Civ. Dei X, 29, 2. *Hoc fortasse credere recusatis, intuentes Porphyrium in his ipsis libris ex quibus multa posui quos De regressu animae scripsit, tam crebro praecipere, omne corpus esse fugiendum, ut anima possit beata permanere cum Deo. Sed ipse potius ista sentiens corrigendus fuit, praesertim cum de anima mundi huius visibilis et tam ingentis corporeae molis cum illo tam incredibilia sapiatis. Platone quippe auctore animal esse dicitis mundum, et animal beatissimum, quod vultis esse etiam sempiternum. Quomodo ergo nec umquam solvetur a corpore, nec umquam carebit beatitudine, si, ut anima beata sit, corpus est omne fugiendum? Solem quoque istum et cetera sidera non solum in libris vestris corpora esse fatemini, quod vobiscum omnes homines et conspicere non cunctantur et dicere, verum etiam altiore ut putatis peritia haec esse animalia beatissima perhibetis et cum his corporibus sempiterna. Quid ergo est quod, cum vobis fides Christiana suadetur, tunc obliviscimini aut ignorare vos fingitis, quid disputare aut docere soleatis?*

τὴν τῶν ἀστροῶν φύσιν) Plat. Epinom. p. 984. d. θεοὺς τοὺς ὁρατοὺς ὀξύτατον ὁρώμεν πάντα, τὴν τῶν ἀστροῶν φύσιν, λεκτέον.

§. 50. τὰ ἄστροα μὴ θεῖν ὅτι αὐτοῖς ἢ αἰσθησις ἐστὶν αὐτὰ λέγει) Clem. Alex. Cohort. ad Graec. p. 16. Edit. Colon. οἱ μὲν γὰρ εὐθέως ἀμφὶ τὴν οὐρανοῦ θεῖαν ἀπατώμενοι καὶ ὄψει μόνῃ πεπιστευκότες τῶν ἀστέρων τὰς κινήσεις ἐπιθεώμενοι ἐθαύμασαν τε καὶ ἐξεθείασαν θεοὺς ἐκ τοῦ θεῖν ὀνομάσαντες τοὺς ἀστέρας καὶ προσεκύνησαν ἥλιον ὡς Ἴνδοι καὶ σελήνην ὡς Φρύγες. Plat. Cratyl. p. 397. d. αὐτὰ ὁρώμεν πάντα ἀεὶ ἰδόντα δρόμῳ καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν θεοὺς αὐτοὺς ἐπονομάσαι.

Lectiones variantes.

EDITIO BASIL. P. 199. *Πλοτίμου* (Creuzer. ad Plotin. -Libr. De Pulcritudine p. 2. »Πλωτίνου. Sic libri mei h. l. omnes; in edit. Basil. ubique *Πλοτίμου*. Male.) Ἐννεάδος Β Λόγος Θ. Πρὸς τοὺς Γνωστικούς. (C, i. e. Cod. Monacensis N. 449, et h. l. et in Porphyry. Vit. Plotini Γνωστικούς. Ita et edit. Kilon. Mich. Psell. De op. Daem. p. 30.). [§. 1.] Ἐπειδὴ... ἀλλ' (C ἀλλά) ἔν... λέγομεν (C λέγωμεν)... λέγομεν (C λέγωμεν)... παύτην (F, i. e. Ficini versio; *unam eandem naturam*) δεῖ... δηλοῦντος (CF δηλοῦντας)... ἀναριθθήσεται (M, i. e. margo edit. Bas., ἀναρτήσεται)... [§. 2.] προσθησαμένους (CMF προστησαμένους)... καὶ τὸ νοῦν πρῶτως, εἶτα... εἴ τε γὰρ ἐλάττω, ἢ (C om. ἢ)... νοῦν ταῦτόν (C ταυτόν)... [§. 3.] τίνες ἂν οὖν (C om. οὖν)... [§. 4.] τῆς τε γὰρ... ἠντινοῦν (C ἠντινοῦν)... [§. 5.] οὐ γὰρ δεῖ... αὐλοῖς (CF αὐλοῖς)... διαιρουμένοις... ποιῆσθαι (C ποιείσθαι)... [§. 6.] τίς γὰρ ἂν... καὶ τίς... ἢ τίς... ἐπὶ ἕτερον (C ἐτέρου. M καὶ τοῦ ἐτέρου. F *Quod huius ocium, quodve opus alterius?*) τί ἔργον; ἔστι γὰρ ὡς ἔστι, νοῦς ἀεὶ ὡσαύτως. ἐνεργεῖα κείμενος ἐστὼς (Creuzer. ad Procl. Inst. Theol. p. 250. τίς γὰρ ἡσυχία... εἶη, ἢ τίς ἀργία, καὶ ἐπὶ ἕτερον (καὶ τοῦ ἐτέρου) τί ἔργον; ἔστι γὰρ ὡς ἔστι, νοῦς ἀεὶ ὡσαύτως, ἐνεργεῖα)... ἔργον. καὶ λόγος... [§. 7.] ἄλλο τὸ ἐν τούτοις νοεῖν... προσβολῇ (M προσβολῇ)... ἑαυτῆς (C αὐτῆς)... νοῦ τοῦτο (C τοῦ-

πον) ... ἔσται ὁ ὅσπερ (C ἔσται, ὅσπερ. F *Idem prorsus erit qui intelligit et qui intelligit quod intelligat.*) ... μιν, ἔστω (C ἔστῃαι) ... ἄλλου ὄντος. ἀλλ' οὐκ ἂν' (CM om. ἂν') αὐτοῦ (F *Ubi videlicet alius quidam intelligat, potius quam qui animadvertit*) ... [§. 8.] τῶν πλειόνων (Marg. Cod. Mon. »Forsan πρώτων.« Vide Studien von C. Daub und Fr. Creuzer. I. B. S. 58.) ... χωρᾶν ... νοῦντα μόναι (C μόνον) ... γίγνοιτο ... εἶεν (F *simus*), αἰτίαν ἂν ἀφροσύνης ἔχοιεν (F *afferet*). ὅταν ... αὐτῷ (C αὐτόν. MF αὐτόν) νοῦν ... ὁρῶν δὲ ξαυτόν (C αὐτόν) ... ὡς ἐν ὄν· και ... ἐπινοία ἐκεῖ (F *ibi*) διπλοῦν ... ὅπερ ἐστι, τὶς χωρᾶ ... διὰ τὶ ... ἄπειρον τοῦτο (CMF οὕτω) ... [§. 9.] εἶτα ἀπὸ τοῦ (CM τοῦτου) γίνεσθαι ἐν (C ἐν τῇ) φυγῇ (F *Quod autem rationem quandam adducunt in medium ab intellectu manantem, a qua deinceps alia quaedam ratio fiat in anima, ut videlicet*) ... τοῦ μεταξὺ τὸν λόγον ... ὅλως και οὐκ (C οὐ και) εἰδήσει νοῦν (F *intellectum ipsum cognoscet*). οὐδ' (C οὐδὲ) ... [§. 11.] καθελκῦσαι ... ἢ (C *el et ex correctione ἢ. F quae*) μὴ μέρος ... ἡμεῖς ἔτι μέρος ... παντὶ σώματι ... αὐτῆς θεᾶ. κατακοσμοῦσα ... πρὸς αὐτὴν ἔσται (CM πρὸς αὐτῆ ἔσται), τόσον (C τόσῳ) ... ἐλλάμπουσα (C ἐκλάμπουσα) αἰεῖ ... τὰ θε (C δ') αἰεῖ ... μέσῳ παῦ (C πον) ... μηδὲν δὲ αὐτῶν ... τὸ αὐτοῦ (F *aliquid de suo*) ... εἰ μὴ τὶ (C μὴ τι) μετὰ τοῦ (F *post*) πρώτως ζῆν. ζῶν (M ζών) ... ἕως ἐστί ... [§. 13.] ἕτερα ὡς παρ' ἀλλήλων (CMF τῷ παρ' ἄλλων) ... (C om. ἀλλ' ἢ usque ad φθαρήσεται) ... ἄλην λέγει (CF λέγοι), διὰ τὶ ... τὶς ἦν ... καταληφθεῖσεται (CF καταλειφθήσεται) ... [§. 15.] σφαλλεῖσαν αὐτὴν (C σφαλεῖσαν αὐτοῖ) ... εἰ μὴ γὰρ (C om. γὰρ) ... τὸν αὐτῶν λόγον (F *secundum eandem rationem*) ... διὰ τὶ ... [§. 16.] ὅλως ἐνευσεν. οὐδ' ἐ γὰρ εἰ ἀμυδρῶς ἐπέ-

νευσε και ἔχει, οὐ μᾶλλον νεύσει ἐκεῖ, ἵνα (C οὐδὲ γὰρ εἰ ἀμυδρῶς ἔχει, οὐ μᾶλλον νεύει ἐκεῖ, ἵνα. M οὐδὲ γὰρ ἀμυδρῶς ἔχει εἰ οὐ μᾶλλον νεύει ἐκεῖ, ἵνα. F non enim tenuiter habet, si non magis inclinatur illis, ne obscure videat.) . . . [§. 17.] τί γὰρ ἂν ἐαυ-
τη . . . [§. 18.] ἐπεὶ καὶ εἰ διάννοια (F quoniam etsi cogitatione fecit) . . . πῶς ἂν κόσμον . . . τί ἀνα-
μένει . . . [§. 19.] τοῦτο γὰρ ἀξίωμα (F haec enim sententia est, maiorem mundo arrogans dignitatem) . . . περιτιθέντων (C περὶ τιθέντων) . . . εἶναι νοητῶ (C τῶ νοητῶ. M τὸν νοητὸν) . . . ἢ τις (C ἢ τις. M ἢ τις. F Tum vero quatenam) ἂν . . . πῦρ βέλ-
τιον, τοῦ (F quis enim ignis alter imago melior) . . . περιοχῆν ἐν αὐτῶ (F in se ipso complexionem) . . . [§. 20.] τὴν παρ' αὐτῆς (F potentiam ipsorum) . . . διὰ τοσοῦτον (C τοσούτων) . . . ἀπαιτώντων (C ἀπακ-
τώντων. F innumeris fallaciis) . . . ἔλθειν. οὐ δὲ τὴν μὲν αὐτῶν ψυχὴν (C ψυχὴν αὐτῶν. F Neque vero decet animam nostram) . . . καλλίονον καὶ κα-
ταροτέρων (C καλλιόνων καὶ καταροτέρων) . . . [§. 21.] καὶ ἢ ἀντιπαρεισαγωγή (C καὶ εἰ ἢ παρεισαγωγή. M καὶ ἢ παρεισαγωγή) . . . ἢντιναοῦν ἔχοι (C ἢντι-
νοῦν ἔχη) . . . ψυχρὸν, ἢ μικτὸν . . . ὑγρὸν ἢ μίγμα . . . τι ἂν τις . . . [§. 22.] γῆν, καὶ νῦν (CF καινήν) . . . εἰς ἣν (C ἣν δὴ. F in quam hinc denique) ἐντεῦθεν . . . πρὸς τὰ τῆ δὲ τοῦ τὸ (C τοῦτο) . . . εἰ μὲν οὖν ἐν αὐτῶ . . . ποιῆσαι. καὶ τῆ (C τι) ἔδει; (F curiam id illi expediebat?) καὶ εἰ . . . κόσμου, διὰ τι, ἵνα φυλάξονται (C ἵνα τί. ἵνα φυλάσσονται. M ἵνα τί) . . . οὖν οὐκ ἐφυλάξαντο . . . τῆς ὕλης τὸ εἶδος (C τὸ εἶδος τῆς ὕλης) . . . [§. 23.] εἰ δὲ (C δ') ἐν . . . [§. 24.] τί χρὴ . . . καινολογούντων (MF κενολο-
γούντων) ἐστίν, εἰς στυᾶσιν (CM σύστιασιν) . . . ἑλλήνων ἀτύφως (F et recte poverunt, et sine tumidi-
tate iactantiaque descripserunt) . . . αὐτοῖς τὰ μὲν (C τὰ μὲν αὐτοῖς) . . . [§. 25.] αὐτοῦ, ἢ περ οὖν

. . . ποιῶν, τὸ πᾶν . . . ἔχοντα ἐν αὐτῷ (F in se)
 . . . εἰδέναι, τίς . . . [§. 26.] τῶν ἄλλων τῶν . . .
 καὶ πλῆθος νοητὸν (CF νοητῶν) . . . δοξάζειν
 (CMF δόξειν) οἷοντα· αὐτῷ (F cum tamen ex ipsa
multitudine naturam intelligibilem in similitudinem de-
ducant sensibilis deteriorisque naturae) . . . ἀπηλλάχ-
 θαι. ἐκείνου . . . ὄντιος, καὶ νοῦ τοῦ πρώτου. καὶ οὐ-
 σίας; καὶ ὅσα ἄλλα (C. om. ἄλλα. F quippe cum illud
omnia sit, et intellectus primus et essentia prima, et
quotcunque alia pulchra post primam naturam consi-
derantur) . . . [§. 27.] διαφορᾶς (CF διαφορᾶς) . . .
 δεχομένων τὰ ἐκείνων (C δεχομένουσ τὰ ἐκείνων) . . .
 δεῖν (M δεῖ) φεύγειν . . . τὰ αὐτῶν (F sua) ἐν . . .
 αὐτὰ παρ' αὐτῶν (F sua) δεικνύουσαι (C δεικνύουσαι)
 . . . ὅσα ἴδια . . . τιθέντας αὐτῶν (F eorum) . . .
 ἐκ τοῦ πρὸς ἄνδρας . . . λέγοντας ἑαυτοῦς . . . ἀμεί-
 νω καὶ πεπαιδευμένως (F melius eruditiusque) . . . τὴν
 ἐπιδεδούσαν (C ἐπιθέουσαν. F fallacia passim
homines invadente) εἰς . . . γνωσθήσεται. τὰ δὲ (C δ')
 . . . ληθθέντα, προσθήκας δὲ τινὰς οὐδὲν προσηκού-
 σας εἰληφῶτα, ὥς τε οἷς (M ἐν τε οἷς. F Profecto
rebus quas deinceps hi ab illis acceperunt, adiunctio-
nes quaedam nullo modo convenientes annexae depre-
henduntur: sane in quibus adversari contendunt, ge-
nerationes corruptionesque multiplices afferunt.) . . .
 ἐν μέρη (C μέρει) . . . [§. 28.] ἐκείνα (C ἐκεῖ. F
 divina) ἢ . . . [§. 29.] ἡμετέρα, πρὸ (Ita et C. F
Quod praeterea commercium animae nostrae cum cor-
porē non sit animae melius, etiam ante illos est dictum)
 . . . μηδὲ ἐνδεχομένη (C μηδ' ἐνδεδεμένη. M μὴ
 δὲ ἐν δεδεμένη. F neque tanquam alligata) . . . πρὸς
 γὰρ αὐταῖς ἄλλαις (F praeter caeteras differentias) . . .
 μυρία εἴρηται . . . ἐν θυμίσθαι ἔδει . . . τούτων
 οἱ (C οὐ) . . . ὅσον αὐτῆς (C αὐτοῖς, ex correctione
 αὐτῆς) . . . τὸ ὑπὲρ ἄνω . . . ὁ δ' αὐτῷ ἐκείνω, οὐκ
 ἔτι τὸ αὐτὸ (C δ' αὐτὸ ἐκείνω, οὐκέτι τὸ αὐτοῦ.

Μ δ δ' αὐτὸ ἐκείνω, οὐκέτι τὸ αὐτοῦ. F *hoc autem haud ulterius sui aliquid tradit illi*) . . . ἐν κεντρι-
 θέντι . . . εἶασεν ἐκείνο (C ἐκείνω) . . . ἀπέσβη-
 ἔπει οὐδ' . . . ἀπόλοιτο, πείθοι (E *patitur*) . . .
 καὶ οἶόν (C καὶ εἰ οἶον. F *Atqui etiam si posset*) . . .
 οὐδ' ἂν μέλλοι (C οὐδέν ἂν μέλοι. F *nulla tamen de hoc cura illi animae foret*) . . . σύστασις ὁμοίως
 (F *constitutio ipsa similis est*) . . . οἶον ἐπιθεῖ (F *im-
 minet*) . . . ὅπου φύγοι (C φύγη) . . . πιέζουσιν (M
 πιέζουσα) . . . δέ που τί . . . οὐκ ἔστι (C ἔστιν) . . .
 τάδε, φθείρεται . . . οὐδὲ αὐτὴ πάθοι (C οὐδέν πά-
 θοι. om. αὐτὴ) . . . [§. 30.] διὰ τί . . . ταυτόν τὸ
 (C τῷ) . . . διὰ τί ἔστι ψυχῆ; καὶ . . . μεταβάλ-
 λοντα (F *conversum permutatumque*) . . . [§. 31.]
 ζωὴν ἀδιόρθωτον (C ἀδιάρθρωτον. F *vitam indis-
 tinctam atque confusam*) ἔχειν, ὅποια . . . μὴ ἔστιν
 ἐκείνο . . . οὐ γὰρ ἦν ἔτι (F *alioquin imitatio illius
 minime foret*) . . . [Pag. 17.] μεμιμείσθαι . . . πα-
 ραλέλειπται, ὡς (CM ὡν) . . . ἔσχατον τὸν (C τὸ) . . .
 τὴν μὲν, ἐν ἑαυτῷ . . . μετ' αὐτὸν (C αὐτὸ). ἐκεί-
 νου γὰρ μόνον . . . θαυμασιῆ ἐκεῖ θεῖ . . . εἰ μὲν
 δὴ ἄλλος κόσμος ἐστὶ, τούτου . . . ὑπὸ κάτω . . .
 ἀνωτάτω . . . διὰ τί . . . ἦ τί . . . ἀρετῆς; (C ἀρετῆς
 αὐτοῖς;) οὐ . . . ταυτὰ ἔστιν . . . διὰ τί δὲ οὐ συνιῶ-
 σιν (CM συνίασιν) . . . [P. 18.] ταῦτα τίς ἂν (F
at hoc nemo unquam nisi insanus) . . . τί μέμψεσθε εἰς δὲ
 ἐκόντες (M ἐκοῦσαι) . . . ἴσον . . . ἐν τοῖς τοιού-
 τοις (CMF ἐν τούτοις) τὸ ἴσον οὐ (C om. οὐ) ζητεῖ
 . . . τοῖς (C τοῖς μὲν) σπουδαίοις . . . [Pag. 19.] ὁ μὲν
 μεμνημένος ἀρετῆς . . . ἀγαθοῦ τινος (C τινός) . . .
 φονεύει τίς (F *committitur homicidium*) ἢ ἐλαττοῦ-
 ται (M ἠττατοῦται) . . . εἰ δ' ἀδικηεῖ (C ἀδικεῖ. F
sin autem patiaris iniuriam) . . . εἰ φονεύει (C φο-
 νεύοι. F *si occidaris*) . . . εἰ δὲ ἤδη μέμψη (F *si
 vero adhuc talia dampnas*) . . . δε καὶ δικαίως (CMF
 δίκας) . . . καὶ κολάσεις (CF κολάσεις) . . . καὶ χα-

κίεα τήν . . . οἷ ῥηϊδίως . . . ἄγοντες (C supplet ἐν)
 τάξει . . . [Pag. 20.] ἀνθρώπους ἄλλους (C ἄλλα) . . .
 ὑφ' (C ἐφ') ἅπασιν . . . τὸν μέγα (CF μέγαν) . . .
 αὐτοῦ ἐνδεικνυμένου (C ἐνδεικνύμενον. F *quem
 excellentiam suam demonstrare censeamus*) . . . του-
 τέστι (C τοῦτό ἐστι) . . . δι' ἐκείνον (C ἐκείνου.
 F *per ipsum*) . . . καὶ πᾶς καὶ θεῶν ἕκαστος. καὶ τὰ
 ἐκεῖ (C ἐκείνου) προφητεύει (F *suspicit et totus et
 quisque deorum, qui hominibus Dei decreta praenun-
 tiant: et quae ipsis placent, oraculis responsisque de-
 clarant.*) . . . τοῦτό ἐστίν (CM εἰσιν. F *Quodsi se-
 quentes hi dii non idem sunt, quod et primus deus*)
 δ' ἐκεῖνος ἐστίν (C ἐστὶ) . . . αὐτὸν (C αὐτόν) ὡς
 οὐ χειρόν (CM χείρων) . . . τίς ἄριστος, πρὸς πάν-
 τας εὐμενῶς ἔχει καὶ πρὸς ἀνθρώπους. ἔπειτα
 (F *memento primum quidem, quanto quis melior est,
 tanto erga caeteros cum homines tum superos benigni-
 orem esse atque modestiorem*) σεμνὸν δεῖ (F *dig-
 nitatem suam moderate servare*) . . . [Pag. 21.] ἀνιέναι
 τοῖς δ' (F *atque quoque*) . . . χῶραν (C χώραν) . . .
 μὴ αὐτόν (CF αὐτόν) μόνον μετ' ἐκείνον (C ἐκείνων)
 . . . ὀνειράς (C ὀνειράσι) . . . θεῶ (C θεῶ) γενέσθαι (F
ut deus efficiatur) . . . ἄγει τὸ δὲ ὑπὲρ νοῦν. ἡ δὲ
 ἐστὶν ἔξω τοῦ νοῦ τὸ πεσεῖν (C ἄγει. τὸ δ' ὑπὲρ
 νοῦν ἡ δὲ ἐστὶν ἔξω νοῦ πεσεῖν. F *Potest autem
 quatenus mens ipsa ducit. Mentem vero transcendere
 nihil aliud est, quam ab ipsa mente iam cadere.*) . . .
 ἀνῆρ, εἰς ἀκούσειε (M ἀκούσειε. CF εἰ ἀκούσειε) . . .
 οὐ δ' ἀτίμως εἰς ἑκατέρων (M οὐ δὲ ἀ τιμῶσιν
 ἐκ πρώων. C οὐδ' ἀ τιμῶσιν ἐκ πατέρων) . . . πονή-
 σας. εἶτα καὶ συνεπηγῶσιν ἄλλοις (CM ἄλλοι. F
Accedit ad haec quod idem alii quoque conclamant) . . .
 τί ἂν ἦ (M εἰ.) . . . νομίζοι (C νομίζη). τοὺς . . .
 εἶναι ἀκούειοι (C ἀκούοι). μόνον δὲ (F *Quid-
 nam? si mille cubitorum se existimet? caeteros autem
 quinque cubitos non excedere, nesciat quidem qui quotve*

*sint ii numeri, hinc tamen imagnetur numerum quo ipse superat, esse quam plurimum) . . . ἀριθμὸς μέγας· εἶτα περὶ τούτοις ἡμῶν (C εἶτ' ἐπὶ τούτοις ὑμῶν. F Confitentur praeterea Deum humanarum quidem rerum curam habere, totius autem mundi, in quo sunt homines, nullam: sed curam mundum negligit?) προνοεῖ . . . [Pag. 22.] καὶ αὐτὸς (C αὐτοὶ) διὰ . . . αὐτοῦς βλέπειν (C βλέπων) . . . κόσμον δὲ βλέπει . . . οὐδ' (C οὐδέ) αὐτοῦς βλέπει; ἀλλ' οὐδὲν δέονται αὐτοῦ. ἀλλ' ὁ κόσμος δεῖται (F *At dicent, illo homines non egere, attamen mundus indiget) . . . τάξιν αὐτοῦ (F eius) . . . ἐκεῖ. καὶ ἀνδρῶν . . . αἰεὶ οὐ . . . δυνατὸν ἔχει (F ἔχειν) . . . αὐτῶ μόνον (CMF μόνῳ) . . . ἧ ἐπαγγέλει τὸ (C ἐπαγγέλει, τὸ. M ἐπαγγέλλοιτο) ἔχειν, ὃ λέγει τίς ἔχειν: ἀλλὰ πολλὰ καὶ εἰδότες . . . ἔχειν, ὃ αὐτοὶ . . . οὐκ ἔχουσι (C ἔχουσιν. F *aliquid possidere . . . multa non habere) . . . [§. 32.] γὰρ τίς ἡμᾶς . . . πρώτως (CMF πρότερον. Cfr. §. 2.) ἧ . . . τὰ αὐτῶν ἐδέλοντας (C αὐτῶν ἐθέλοντες) . . . τὰ αὐτῶν (C αὐτῶν) οὕτως . . . δὴ ἃ (C ἃ δὴ) . . . γίνονται (C γίνονται) . . . πρὸς αὐτῶν ἐνοχλοῖντο. οὐκ (F *nihil enim suadendo proficeremus, persuadere conantes, ne ab illis se perverti permittant, demonstrationes quidem in medium afferentibus, qua enim ratione valeant? sed pertinacius se iactantibus) . . . πῶς γὰρ; ἀλλ' (C ἀλλὰ) . . . ἀληθείας ἐχομένης (C ἐχομένων) . . . ἐκείνως (C ἐκείνους) μὲν . . . [§. 33.] δ (F δς) δὴ . . . ψυχῆς ἄρξασθαι (C M ἀρξάσης. F *sive nutum hunc inchoaverit anima, sive sapientia nutandi causa fuerit) . . . γενομένης, σοφίαν, εἴτε . . . ἐθέλουσιν (C θέλουσιν) . . . ἐνδύναϊ (C interponit το superscripto ἐ) λέγουσι . . . τὰ (C τὰ τῶν) ἀνθρώπων. ἧς δὲ . . . μόνον τῶ σκότῳ . . . πλάσαντες (C πλάσαντος) . . . ἧ ὅτι . . . τὸ δὲ (C δ'), ἄλλο . . . εἰπόντες, οὐ . . . γεννῶσι (C γεννῶσιν) . . . αὐτοῦ λέγουσιν (F *ab******

ipso deducunt) . . . [§. 34.] παρ' αὐτοῖς (C F αὐτῆς) . . . εἰ μὴ που (F nisi aliud quidem quomodo inferius positum sit) . . . ἐφ' ἑαυτῆς (C αὐτῆς) . . . εἰς τοῦργον (C τοῦτο. F nihil in hoc familiarius operata) . . . αὐτοῖς (C F αὐτῆς) ἐν τοῖς οὖσιν . . . διὰ τι οὐχ . . . τάχα (C τάχ') ἄν φυτικῇ (C φυσικῇ. F vegetalis) . . . πῶς ἂν ἔτι ἵνα τιμῶτο, καὶ πῶς δ' (C δι'. F (quomodo verum erit, ut honoraretur effecisse mundum? Et quo pacto per audaciam superbiamque fecit, atque omnino quod dicitur per imaginationem quandam? multoque magis quod per ratiocinationem fecisse dicitur sic est confutatum.) . . . τοῦ λογιζέσθαι ἀνήρηται (C M F ἀνήρηται). τί δ' ἔτι εἶδει (C ἔδει) . . . [Pag. 26.] καὶ εἰδῶλου τὸν (F quidve rursus oportuit effectorem ex materia simulachroque intus efficere?) . . . εἰ δὲ (C εἰ δ') . . . πῶς ἔστιν . . . δώσει τὸ ποιεῖν (F efficiendi virtutem) . . . ποιήσεις; τουτὲ (Ita et C.) μὲν πρῶτον (F At vero quonam pacto penes figmentum hoc vigebit effectio? Dicent utique, hoc quidem prius fieri, aliud vero deinceps.) . . . διὰ τί δὲ πρῶτον πῦρ. καὶ ἄρτι (F Cur autem primo quidem ignis, deinde caetera?) . . . ἀλλ' ὅλως (C ὅμως) οὐκ ἦν, ἵνα ἂν καὶ εἶδεν. οὔτε αὐτὸς (C αὐτὰ. F non enim erat omnino, quo posset cognoscere: neque etiam erat illa quam illi suam matrem esse dicunt.) . . . αὐτοῦς (C οὐ τοῦς) μὲν οὐκ εἶδωλα ψυχῶν ἐνθάδε ἐλθόντας εἰς τὸν κόσμον τόνδε, ἀλλ' (C ἀλλὰ) ἀληθινὰς ψυχὰς, μόλις . . . κινήσῃναι. ἐλθόντας . . . λέγουσι (C λέγουσιν), ἀλλ' . . . γεγόμενον, ἐνθυμηθῆναι ἑκεῖνα. ἧ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, εἰδῶλον (F vel etiam eius matrem eadem suspicari, quae simulachrum est prorsus materiale) . . . κόσμου (M κόσμον) λαβεῖν . . . διὰ τι γὰρ . . . ἐδύνατο . . . [Pag. 27.] ἐνθυμηθεῖς πῦρ. διὰ τι . . . πρῶτον (C interponit μὲν) γὰρ . . . τὸν (C τὸ) ὅλον . . . ἀθρόως (C ἀθρόως) . . . ὕστεραι (C ὕστερον) . . . καὶ γῆν

καὶ τὰ κατὰ μέρος (F *in singulis quotidie speciebus*)...
 τυποῦσα ἐπὶ τοῖς καταμηγύοις παντός (F *in men-*
struis) ... οὐν οὐ' (C om. οὐ) κακεῖ ... ἐν τῷ (CMF
 φ. Cf. §§. 29, 33.) τύπω καὶ γῆ καὶ πῦρ (Ita et MF.
 C καὶ πῦρ καὶ γῆ) ... καὶ τὸ (CF καίτοι) προῖδεν...
 ὑπ' αὐτῶν (C αὐτὸν) τὴν διαφορὰν (CMF φορὰν)
 ... οὕτως ὡς ἔχειν εἰπεῖν αἰτίας (F *et terram, atque*
ita haec omnia praevidere, ut singulorum ratio, per
quam ita se habeant, teneatur) ... τι γὰρ [Pag. 28.]
 ἐλάμπειν εἶδει (CF ἔδει), εἰ μὴ πάντως ὡς (CMF
 om. ὡς) ἔδει ... γύσιν ἢ (C om. ἢ. F *erat*) ἀνάγκη...
 ἀναφέρων τὸν κόσμον ἐπὶ ... καὶ μετέλαμψε (C
 κατέλαμψε. M κατ' ἔλαμψε) ... εἰ δ' αὐτὴν (F δ'
 non agnoscit.) ... δῆλον, ὅτι (C δηλονότι) ὅπου
 ἀνένευσεν (F *sequetur, antequam inclinaretur anima,*
tenebras non fuisse) ... τῆς ἀνεύσεως (C νεύσεως)...
 πρῶτα ἢ αἰτία. ὅ (F *id autem nihil aliud est, quam*
causam ex praecedentibus necessitatibus assignare:
quapropter in ipsa rerum principia eiusmodi causa re-
feretur.) ... [§. 35.] οἶδεν ὅτι (C ὅ, τι) ... οὐδ'
 ὅπου (F *quo*) ... τοῖς χείρουσι (C χείροσι) ...
 αὐταί, ὡς (F *quo*) ... ἔχοντα. εἶδεν τὰς ... βλέπη
 (M βλέπειν. C om. εἶδεν usque ad εἶναι. F *decet con-*
siderare), αἷς ... γιγνομένοις ... οὐκ ἂν οὐ γέ-
 νοιτο, ποτε. ἐστὶ ἂν ἢ τὰ πρῶτα, συμπληροῦντα (C
 συμμειροῦντα. F *Alioquin quandiu prima sunt,*
sequentia haec non fierent. Complent utique) ... τοῦ
 παντός (C κόσμου. F *totius*). εἰ δὲ (C δ') ... παρὰ
 τὰ (C om. τὰ. F *prae caeteris*) ἄλλα ζῶα ... γίνεσθαι
 (C γίνεσθαι) παρ' αὐτῶν, σημεῖα (F *quae vero fieri*
dicuntur ab illis, significari ab eis potius) ... ἢν ταῦτα
 (F *eadem*) περὶ ... [§. 36.] ἀπαντητέον (CMF
 ἀπαιτητέον) ... πάντα (CMF πάντας). οὐ γὰρ
 (C δ'. F *neque*) ... τὸ, τε κακὸν (F *neque requirere*
rursus decet, ut inferiora haec nihilo a superioribus
differant: neque censere, id esse malum quod ad pru-

dentiam est ineptius) . . . μικρότερον (C μικρότερον) . . . εἰ δὲ μὴ, κακεῖ . . . [§. 37.] πρὸς τὴν (C om. τὴν) ψυχὴν . . . τί ποιῶσιν, ἢ . . . τεχνικώτερος εἰπεῖν ταδί (C ταδί) καὶ οὕτως (Cf. Aristot. Metaph. p. 136. Brandis. Rhet. III, 1, 6. Plotin. p. 477. a. 483. d. 528. c. 656. a. 662. a. 668. b.) μένη (C μέλη) καὶ ἤχους. καὶ πρὸς πνεύσεις (C προσπνεύσεις) καὶ μουσικὰς (Ita et C. M σιγμοῦς) τῆς φωνῆς, καὶ τὰ ἄλλα (C ἄλλα. F *siquis videlicet nostrum artificiose admodum noverit talia quaedam pronuntiare, et certa quadam ratione cantus sonosque edere, atque aspiramenta vocis et sibila*) . . . εἰ δὲ μὴ βούλονται τοῦτο λέγειν, ἀλλὰ πῶς φωναῖς τὰ ἀσώματα, ὥστε οἱ οἷς (C om. οἷς) σεμνοτέρους . . . [§. 38.] δὲ νόσον (CMF κόσων) λέγοντες, αὐτοὺς, λέγοντες μὲν ἄ (C ἄν) σωφροσύνη καὶ κοσμίᾳ διαίτη, ἔλεγον ἄν ὀρθῶς . . . λόγῳ φάσκοντες (C φάσκοντες) . . . ἔχουσιν, ἢ καμάτοις . . . δάσατο. ἢ (F *forsan*) . . . τήκεσθαι. ποτε (M ὅταν) δὲ ἀθρόως . . . οὐ νοσεῖ ἔτι; εἰ . . . ἢ διτι ἐιρέμετο (F *Numquid, quoniam*) . . . διὰ τί οὐκ αἰεὶ νοσεῖ; (F *aegrotat?*) εἰ δὲ . . . δὲ ἅμα τὸ (C δὲ τὸ ἅμα τὸ) αἴτιον . . . δαιμόνων αἰτιον (CF ἔτοιμον) ὄν . . . [§. 39.] καὶ τούτων τῶν δαιμονίων ἐκνήσθημεν (F *huius enim non minus quam alterius gratia de his daemonibus*). τὰ γὰρ (M δ') ἄλλα ἡμῶν (F *vobis*) . . . οὐτε αὐθαδὲς μεταδιώκουσα . . . καὶ εὐσεβείας (CMF εὐλαβείας) καὶ . . . ἔχουσα. τὰ δ' (C δε) . . . κατασκευάσθαι (C *κατεσκευάσθαι*) . . . [§. 40.] οἱ λόγοι οὗτοι (C οὗτοι οἱ λόγοι) . . . αἰρουμένης, ἧς (C οἷς) . . . ὡς οὐδέ (CMF δε) ἐν . . . πρόνοιαν ἀνελῶν (M ἀναιρῶν. F *sustulisset*) . . . ἔτι (M ἔστι τι) νεανικώτερον . . . τό, τε (C τε τὸ) σωφρονεῖν, καὶ . . . ὁλως καθ' ἄ (M καθ' ἄ) . . . ἄν (C om. ἄν) γένοιτο . . . [§. 41.] δεικνύοντα δὲ, πρῶτα . . . φύσεως ἡκοντίας (F *decebat eos* . . . *haec nostra corrigere*

ex divina natura ad haec accedentes) . . . καλοῦ
 ἐπαίειν. τὴν ἡδονὴν τοῦ σώματος ἀτιμαζούσης. οἷς δὲ
 (C οἷς μὴ) ἀρετῆς μὴ μέτεστιν, οὐκ ἂν εἶεν (F *illius
 namque naturae duntaxat, quae voluptatem corporis
 negligit, est, quid bonum honestumque sit, intelli-
 gere*) . . . μήτε ὅτε (CF ὅσα) τεθεώρηται . . . λόγοις.
 μήτε ἐξ ὧν περιέσται, καὶ κτήσεται (Cfr. Theo-
 doret. T. II. p. 927. Schulz. κτήσεται εὐσέβειαν, ἔχων
 διδύσκαλον κτλ.) . . . [§. 42.] οὐ γὰρ δεῖ (CF δὴ)
 τὸ ἐπεῖν . . . προὔργου (C προὔργον) τί . . . καὶ
 βλέψη, διδάξη (F *nisi, quo pacto inspecturus sis,
 perspicue doceant*). τί γὰρ κωλύει, εἶπο' (C εἶπη) . . .
 μὴ δὲ μιᾶς . . . τοῦ θεοῦ (C θεός) . . . [§. 43.]
 πᾶς κακὸς καὶ πρὸ τοῦ καταφρονήσειεν ἂν θεῶν,
 καὶ μὴ πρώτως (CM πρότερον. Cfr. §. 2, 32.)
 πᾶς κακὸς καταφρονήσθαι (C καταφρονήσας)
 καὶ εἰ τᾶλλα (C τὰ ἄλλα. F *etenim malus omnis in
 primis id habet, ut despiciat deos: neque prius aliquis
 totus est malus, quam despiciat superos.*) . . . [§. 44.]
 καὶ γὰρ ἂν καὶ ἡ . . . γένοιτο τὸ (C om. τὸ). ὁ γὰρ φι-
 λειν (C τὸ φιλεῖν) πρὸς ὅτιοῦν (C ὄτιοῦν) . . . πᾶ-
 σα πρὸς (CMF πατρὸς) . . . νῦν δε, ὅτι καὶ . . . ὅτι μὴ
 δὲ ἐκεῖνα ἴσασιν (F *cognoscere*) . . . λόγῳ. [§. 45.] ἐπεὶ
 καὶ τὸ (M τὴν) πρόνοιαν (F *Quin etiam quod aiunt,
 providentiam*) μὴ διῴκνεισθαι εἰς τὰ τῆδε, ἣ εἰς τὸ
 ὄτιοῦν (C ὄτιοῦν. M εἰς ὄτιοῦν) . . . καὶ σύμφρονον
 (C σύμφρονον om. καὶ) ἑαυτοῖς; λέγουσι γὰρ αὐτῶν
 προνοεῖν αὐτὸ μόνον (F *ferunt enim, hominum duntaxat
 curam esse deo*) . . . ἐκ' ἐπελάθοντο . . . δὲ (C θ')
 ἔπεστι . . . καὶ ἡμῶν (CMF ὑμῶν) . . . καὶ οὐδ' ἂν
 ἔχοιτε (C ἔχετε) τί . . . [§. 46.] εἴτε ὑμῖν (C ἡμῖν)
 . . . εἴτε ὅτι . . . ἐκείθεν ἔχει (C ἐκεῖ) . . . ἢ παρα-
 βάλλειν; . . . καὶ ὅτε μὴ τοῦ . . . τοῦ εὐσεβεῖν (MF
 ἀσεβεῖν) . . . τούτων ἐμφρόνως (CMF ἐμφρονος) . . .
 ὄντος, εἰς τοῦτον (M ὅς τοῦτον. C εἰς τοῦτο. F
quippe cum mundum hunc minime videat.) . . . οἱ κτλ.

νήσεται (Cfr. Plotin. p. 529. c. κινήσεται. Ita et Aristot. Metaphysic. p. 246. l. 27. Braudis. et Hermias ad Plat. Phaedr. p. 137. l. 1.) . . . οὐκ ἡσθήσεται; εἴπερ οὐχ ὁμοίως τὰ αὐτὰ βλέπουσιν, οὐ δὲ ἐν ταῖς γραφαῖς, οἱ δ' (C δι') ὁμμάτων τῶν τῆς τέχνης βλέποντες. ἀλλ' ἐπιγιγνώσκοντες (C ἐπιγιγνώσκοντες. F si quidem haud similiter conspiciunt eadem vel in descriptionibus ipsis atque picturis, qui per artificiosos oculos contuentur.) . . . καὶ κινουῦντες (C κινουῦνται. F ex qua quidem affectione amores insuper oriuntur. Creuzer. ad Plotin. De Pulcritudine p. 216. „Leg. cum Ficino et Codd. plur. κινουῦνται.“) . . . γνώμην, καὶ εἰς . . . κινήσεται . . . αἰσθητῶ καλλι (CF κάλλη) . . . ἐνθυμεῖται (M ἐνθυμηθήσεται) καὶ σέβας αὐτῶν (C αὐτὸν) λαμβάνει, οἷα ἀφ' ὧν (CMF ἀφ' οἶων). οὐκ ἄρα . . . εἶδε (C εἶδεν) . . . [§. 47.] μισεῖν αὐτοῖς . . . οἷα ἐμπόδιον παρέχων (CM ἐμπόδια παρέχει) . . . φύσιν εἰπεῖν (CM εἶπε) . . . ἐχοῖν ταύτην (C ταύτη) . . . μέγεθος δούσας, κατὰ . . . προαγαγούσας, ὡς τῷ μεγέθει τοῦ γενομένου, τῷ ἀμερεῖ τῷ (C τὸ) τοῦ . . . ἐνθέντες (C ἐνθέντας) . . . θεοῖς εἶναι, ἔχειν εἴ τι . . . λαμβάνειν ἕκαστα. οὕτω αὐτοῦς διανοεῖσθαι κατὰ κόσμον, τοσοῦτῳ διδόντας τῇ τοῦ . . . δυνάμεως, ὅσῳ τὴν . . . ἐπείσεν, ὅσον ἦν αὐτῇ καλλύνεσθαι, μετέχειν κάλλους. ὃ καὶ αὐτὸ τὰς . . . εἰ μὴ (C μὲν. F nisi) ἄρα . . . (C om. εἰ οὖν μὴ ταῦτα) . . . καλῶς ἂν ποιεῖν (C ποιοῖεν) . . . καταφρονεῖεν (C καταφρονοῖεν) . . . καὶ πῶς . . . δι οὗτ' αὐτὸν κάλλος ἐπὶ μέρη καὶ ὅλως καὶ πάσῃ (CMF μέρει καὶ ὅλῳ καὶ πᾶσι) καὶ . . . δι ἐστὶ . . . ὡς θαυμάσαι (C θαυμάσαι) . . . καὶ ἐντεῦθεν ἀμήχανον . . . ἐκείνα ἰόντα. μὴ λοιδορούμενον δὲ (F ut horum auctorem saepe hinc admodum admiremur, facileque haec ab eo facta credamus, atque hinc auctoris inaeestimabilem pulchritudinem laudare possimus: si

modo his quidem nequaquam irretiamur, sed ab his ad illa volumus, neque opera haec illius vituperemus.)
 . . . τὰ ἔδον (C τᾶνδον) φαῦλα, τοῖς βελτιώσιν (C βελτίοσιν) ἠτιτᾶσθαι (M ἠλατιῶσθαι)· μηδέποτε (C μήποτε) δὲ οὐδέ ἐστιν ὄντως τι καλὸν ὄν τὰ (C ὄντα) ἔξω, αἰσχρὸν εἶναι τὰ ἔνδον (C τᾶνδον). οὐ γὰρ τὸ ἔξω πᾶν καλὸν, κρατήσαντος ἐστὶ . . . οἶμαι μὲν αὐτὸν (M αὐτόν) . . . ἀλλ' ἄλλους (F alios quosdam) εἶναι νομίζειν τοὺς καλοὺς . . . ἦν (C om. ἦν), εἶναι καλὸν (C καλλῶ) καὶ . . . τάχα ἄν (C τὰχ' ἄν) . . . τῷ δὲ (C τὰδε) παντὶ . . . προσεγένετο (C προσεγένετο) . . . προϊόντι, καὶ . . . πλάσειεν ἄν τις. εἰ δ' . . . τοῦτο τις (C τοῦτό τις) . . . [§. 48.] ἐκείνο (CM ἐκείνους) μὲν τοὺς . . . πρὸς αὐτὸ (C αὐτῷ) . . . ἕως ἄν ἤκει (C ἤκοι) . . . ὁ δὲ σοφώτερος εἶναι οἶοιτο (C οἶοιτο εἶναι) . . . συνεστᾶναι (C συνεστάναι) . . . ὅτι τῷ (C τὸ) μὴ φέρειν . . . διαφέρει. εἴπερ . . . ποιεῖται δυσχεραίνειν . . . μένειν μὲν ἐν οἴκοις σῶμα ἔχοντας κατασκευασθεῖσιν . . . ἢ ἀδελφούς . . . πρὸς (CM εἰς) συγγένειαν . . . ἀγαθούς δὲ γενομένους . . . σώμασι (C σώμασιν) . . . ἐγγυτάτω . . . ἔστι δὲ τοῦτο, τὸ μικρὸν (CM τὸ μὴ κρουεῖν. F id autem est e suo gradu non deieci, neque), μὴ δὲ . . . ἡμεῖς (C supplet δὲ) ἐνθάδε . . . τὰς δὲ, οὐδὲ (C οὐ) . . . μιμούμεθ' ἄν . . . εἰς ἐγγύτητα δὲ (C δι') . . . τοῖς δὲ (C δ') ἔξ . . . [§. 49.] αὐτοῖς γίγνοιτο (C γίνοιτο). οὐδ' ὅτι . . . ἦ (CM ἦ) ὀλη τοῦ ἀψύχου. [§. 50.] ἔξεστιν οὐκ κτλ. . . ὡς οὐχ (C οὐ) διώκουσι· μὴ δὲ ταῦτό (C τὸ αὐτό) . . . αὐτὰ λέγει. διὰ τοῦτο γὰρ . . . αὐτῶν ἔξωθεν οὔσαν (Ita et CF.).

Corrigenda.

Leg. p. 10. l. 2. μισοῦσι — p. 19. l. 16. τετίμηται —
p. 35. l. 19. εἰς τὰ τῆδε ἢ εἰς ὄτιον — p. 51. l. 31.
ὑπέρ. — p. 66. l. 14. ἐπισκέψεσι. — p. 73. l. 33. ψυχῆ —
p. 76. l. Ζ. οὐς — p. 95. l. 31. τινας

